SANATIN ENGELLİ BİREYLERİ TOPLUMA KAZANDIRMA ETKİLERİ

Kuddüs DEMİR

Yüksek Lisans Tezi

Sanat Kuramı ve Eleştiri Ana Bilim Dalı

2024

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
SANAT KURAMI VE ELEŞTİRİ ANA BİLİM DALI

SANATIN ENGELLİ BİREYLERİ TOPLUMA KAZANDIRMA ETKİLERİ

(Effects of art on Including Disabled Individuals to the Society)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kuddüs DEMİR

Danışman: Prof. Dr. Yunus BERKLİ

Erzurum
Ağustos, 2024

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum "Sanatın engelli bireyleri topluma kazandırma etkileri" başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

30/.04/2024

Aslı Islak İmzalıdır

Kuddüs DEMİR

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun …./…/…. tarih ve …… sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun …./…/…. tarih ve …… sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
Graduate School of Fine Arts

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Kuddüs DEMİR tarafından hazırlanan "Sanatın Engelli Bireyleri Topluma Kazandırma Etkileri" başlıklı çalışması 30/ 04 / 2024 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Sanat Kuramı ve Eleştiri Ana Sanat/Bilim Dalı, Sanat Kuramı ve Eleştiri Sanat/Bilim Dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı:	Prof. Dr. Yunus BERKLİ *Atatürk Üniversitesi*	Aslı Islak İmzalıdır
Danışman:	Prof. Dr. Yunus BERKLİ *Atatürk Üniversitesi*	Aslı Islak İmzalıdır
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Osman ÜLKÜ *Aydın Adnan Menderes Üniversitesi*	Aslı Islak İmzalıdır
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Gülten GÜLTEPE *Atatürk Üniversitesi*	Aslı Islak İmzalıdır

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

Prof. Dr. Ahmet Selim DOĞAN
Enstitü Müdürü

Aslı Islak İmzalıdır

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışmasında, her türlü ilgi ve yardımlarını esirgemeyen danışmanım Sayın Prof. Dr. Yunus BERKLİ ve tezin yazımı hususunda yardımlarını esirgemeyen Güzide Bakım Merkezi Müdürü Emine KAHVECİ'ye, Yakutiye Halk Eğitim Müdürü Selahattin GENÇ'e ve Yakutiye Gençlik Merkezi Müdürü Zülküf YILMAZ'a ve çalışmamda bana desteklerini hiçbir zaman eksik etmeyen eşim Menşure DEMİR'e teşekkür ederim. Ayrıca kıymetli ailemin tüm fertlerine desteklerinden dolayı sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Kuddüs DEMİR

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ
SANATIN ENGELLİ BİREYLERİ TOPLUMA KAZANDIRMA ETKİLERİ
Kuddüs DEMİR
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Yunus BERKLİ
Ağustos 2024, 126 sayfa

Bu çalış ile sanatın engelli bireyler üzerindeki olumlu etkisini araştırmaktadır. Sanatsal ifadenin duygusal refahı, özsaygıyı, özerkliği ve sosyal içermeyi nasıl geliştirebileceğini incelemektedir. Çok boyutlu bir yaklaşım kullanarak, sanatın engelli insanların yaşamlarını nasıl dönüştürebileceğini anlamak için bilimsel kanıtları ve kişisel tanıklıkları analiz ediyoruz. Sanat, yaratıcı ifade, stres azaltma, özsaygı ve iletişimde iyileşme sağlayarak engelli bireylerin duygusal refahını artırmada önemli bir rol oynar. Duygusal tatmini teşvik eder ve daha iyi bir yaşam kalitesine katkıda bulunur. Tüm eğitim alanlarında olduğu gibi sanat eğitiminde engelli bireylerin eğitiminde yer almaktadır. Sanat eğitimi kişinin duygu düşünce ve izlenimlerini anlatabilmek, yeteneklerini estetik bir seviyeye ulaştırmak, anlamında faydalıdır. Engelli bireylerin bireysel kimlik kazanması, başarı duygusunu tatması, güven ve cesaretinin artırılması, sosyal yaşama uyumunun sağlanması, el ve beyin koordinasyonunun gelişimi, duygusal yapısının geliştirilmesi düzenlenmesi, ifade gücünün geliştirilmesi, algılama yapısının arttırılması, estetik beğeni ve har duygusunun geliştirilmesi, konularında sanat eğitiminin önemli bir yeri olduğu bilinmektedir. Bu çalışmanın sonuçları, engelli bireylerin kişisel tatminlerini ve topluma aktif katılımlarını teşvik etmek için sanata erişimlerini desteklemenin ve teşvik etmenin önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sanat, Engelli Birey, Eğitim, Resim, Toplum

ABSTRACT

MASTER THESIS

THE EFFECTS OF ART ON INCLUDING DISABLED INDIVIDUALS TO THE SOCIETY

Kuddüs DEMİR

Advisor: Prof. Dr. Yunus BERKLİ

August 2024, 126 pages

With this work, he investigates the positive impact of art on disabled individuals. It examines how artistic expression can enhance emotional well-being, self-esteem, autonomy and social inclusion. Using a multidimensional approach, we analyze scientific evidence and personal testimonies to understand how art can transform the lives of people with disabilities. Art plays an important role in enhancing the emotional well-being of people with disabilities by providing creative expression, stress reduction, and improvements in self-esteem and communication. It promotes emotional satisfaction and contributes to a better quality of life. As in all fields of education, art education is involved in the education of disabled individuals. Art education is useful in the sense of being able to express one's feelings, thoughts and impressions, and to bring one's talents to an aesthetic level. Art education is important in the areas of disabled individuals gaining individual identity, experiencing the feeling of success, increasing confidence and courage, ensuring adaptation to social life, development of hand and brain coordination, development and regulation of emotional structure, development of expression power, increasing perception structure, development of aesthetic appreciation and sense of joy. It is known that it has a place. The results of this study highlight the importance of supporting and encouraging disabled people's access to the arts to promote their personal fulfillment and active participation in society.

Keywords: Art, Disabled Individual, Education, Painting, Society

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI i
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI ii
TEŞEKKÜR iii
ÖZET iv
ABSTRACT v
İÇİNDEKİLER vi
TABLOLAR DİZİNİ ix
ŞEKİLLER DİZİNİ x
GİRİŞ 1
BİRİNCİ BÖLÜM 3
Araştırmanın Metodları ve Literatür Taraması 3
Çalışmanın Metodolojisi 3
Öğrenci Grupları 6
Öğrenci gruplarının aile eğitim düzeyi. 9
Öğrencilerin sosyalleşmeleri için aileleriyle iş birliği. 9
İKİNCİ BÖLÜM 10
Yapılan Sosyal Faaliyetler İçin Hazırlıklar 10
Engelli Öğrencilerin Gruplara Ayrılması 10
Bedensel engelliler. 10
Görme engelliler. 13
Zihinsel engelliler. 14
Ruhsal engelliler. 23
Sanatın Engelli Bireyler Üzerindeki Etkileri 25
Engelli Bireyler Açısından Önemi 27
Grupların Sanat Terapisi İçin Hazırlıkları. 29
Çalışmaların değerlendirilmesi. 29
Açılan Sergiler 40
Sergilerle ilgili gözlemler. 40
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM 48
Yöntem ve Bulgular 48
Araştırmanın Yöntemi 48

İstatistiksel Analiz 48
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM 53
Değerlendirme- Tartışma ve Sonuç 53
Sonuç 55
KAYNAKÇA 57
EKLER 59
EK-1. Anket Formu -1 59
EK-2. Anket Formu -2 60
EK-3. Vasi Kararı (Öğrenci BCA) 61
EK-4. Çocuklar için Özel Gereksinim Raporu (Öğrenci BCA)-1 62
EK-5. Çocuklar için Özel Gereksinim Raporu (Öğrenci BCA)-2 63
EK-6. Vasi Kararı (Öğrenci MEÖ) 64
EK-7. Çocuklar için Özel Gereksinim Raporu (Öğrenci MEÖ)-1 65
EK-8. Çocuklar için Özel Gereksinim Raporu (Öğrenci MEÖ)-2 66
EK-9. Vasi Kararı (Öğrenci BG) 67
EK-10. Kişiye Ait Sağlık Bilgi Formu (Öğrenci BG)-1 68
EK-11. Kişiye Ait Sağlık Bilgi Formu (Öğrenci BG)-2 69
EK-12. Kişiye Ait Sağlık Bilgi Formu (Öğrenci BG)-3 70
EK-13. Öğrenci BG'ye Ait Doktor Önerisi/Görüşleri 71
EK-14. Vasi Kararı (Öğrenci EK) 72
EK-15. Değerlendirme Kurulu Karar Formu (Öğrenci EK) 73
EK-16. Psikolog Düşünce Kanaati (Öğrenci EK)-1 74
EK-17. Psikolog Düşünce Kanaati (Öğrenci EK)-2 75
EK-18. Kişiye Ait Sağlık Bilgi Formu (Öğrenci EK)-1 76
EK-19. Kişiye Ait Sağlık Bilgi Formu (Öğrenci EK)-2 77
EK-20. Vasi Kararı (Öğrenci SA) 78
EK-21. Özürlü Sağlık Kurulu Raporu Formu (Öğrenci SA)-1 79
EK-22. Özürlü Sağlık Kurulu Raporu Formu (Öğrenci SA)-2 80
EK-23. Öğrenci SA'ya Ait Doktor Önerisi/Görüşleri-1 81
EK-24. Öğrenci SA'ya Ait Doktor Önerisi/Görüşleri-2 82
EK-25. Vasi Kararı (Öğrenci EB) 83
EK-26. Özürlü Sağlık Kurulu Raporu Formu (Öğrenci EB)-1 84
EK-27. Özürlü Sağlık Kurulu Raporu Formu (Öğrenci EB)-2 85
EK-28. Öğrenci EB'ya Ait Doktor Önerisi/Görüşleri-1 86
EK-29. Öğrenci EB'a Ait Doktor Önerisi/Görüşleri-2 87

EK-30. Vasi Kararı (Öğrenci YEK) 88
EK-31. Özürlü Sağlık Kurulu Raporu Formu (Öğrenci YEK)-2 89
EK-32. Vasi Kararı (Öğrenci KFS) 90
EK-33. Sağlık Kurulu Muayene Formu (Öğrenci Kadir Furkan SUSAM) 91
EK-33. Öğrenci KFS'ye Ait Doğu Akademik Rehabilitasyon Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni Önerisi/Görüşleri-1 92
EK-34. Öğrenci KYS'ye Ait Doğu Akademik Rehabilitasyon Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni Önerisi/Görüşleri-2 93
EK-35. Öğrenci KFS'nin Annesine Ait Önerisi/Görüşleri-1 94
EK-36. Öğrenci KFS'ye Ait Doğu Akademik Rehabilitasyon Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni Önerisi/Görüşleri-2 95
EK-37. Vasi Kararı (Öğrenci AS) 96
EK-38. Vasi Kararı (Öğrenci EÖ) 97
EK-38. Resim Kursları Özel Güzide Bakım Merkezi Değerlendirme Kurulu Karar Formu 98
EK-39. Güzel Sanatlar Fakültesini Kazanan Bedensel Engelli Öğrenci EÖ'ye Ait Öneri/Görüş/Düşünce Yazısı 99
EK-40. Yakutiye Gençlik Merkezi Müdürünün Öneri/Görüş/Düşünce Yazısı-1 100
EK-41. Yakutiye Gençlik Merkezi Müdürünün Öneri/Görüş/Düşünce Yazısı-2 101
EK-42. Güzel Sanatlar Fakültesini Kazanan Bedensel Engelli Öğrenci AS'ye Ait Öneri/Görüş/Düşünce Yazısı 102
EK-43. Yakutiye İlçe Halk Eğitim Müdürünün Öneri/Görüş/Düşünce Yazısı-1 103
EK-44. Yakutiye İlçe Halk Eğitim Müdürünün Öneri/Görüş/Düşünce Yazısı-2 104
EK-45. Zihinsel Engelli KFS'nin Annesine Ait Öneri/Görüş/Düşünce Yazısı 105
EK-46. Yakutiye Halk Eğitim Merkezi / Kurs Açma, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlendirme Onay Çizelgesi 106
EK-47. Yakutiye Halk Eğitim Merkezi / Kurs Açma, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlendirme Onay Çizelgesi 107
EK-48. Yakutiye Halk Eğitim Merkezi / Kurs Açma, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlendirme Onay Çizelgesi 108
EK-49. Yakutiye Halk Eğitim Merkezi / Kurs Açma, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlendirme Onay Çizelgesi 109
EK-50. Resim Sanat Eğitimi Öğrenci Listesi 110
EK-51. Resim Sanat Eğitimi Öğrenci Listesi 111
ÖZGEÇMİŞ 112

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Anket Çalışmasına Ait Frekans Tablosu 49
Tablo 2. *Anket Çalışmasına Ait Değerlendirme Tablosu* 51

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. *Güzide Bakım Merkezi Engelli Bireyin (Şizofren) Hücre Odası Sonrası Çalışması* 7
Şekil 2. *Güzide Bakım Merkezi Engelli Bireyin (Şizofren) Hücre Odası Sonrası Çalışması* 8
Şekil 3. *Güzide Bakım Merkezi Engelli Bireyin (Şizofren) Hücre Odası (Ocak 2023)* 8
Şekil 4. *Güzide Bakım Merkezi Engelli Bireyin (Şizofren) Hücre Odası (Ocak 2023)* 9
Şekil 5. *Yakutiye Gençlik Merkezi Resim Atölyesinde GSF'yi Kazanan Engelli Öğrenci Yağlı Boya Çalışması* 11
Şekil 6. *Yakutiye Gençlik Merkezi Yıl Sonu Bedensel Engelli Öğrencilere Ait Sergi Çalışması* 12
Şekil 7. *Yakutiye Gençlik Merkezi Bedensel Engelli Öğrenci Yağlı Boya Çalışması* 12
Şekil 8. *Güzide Bakım Merkezi (Bedensel ve Ruhsal) Öğrencilerin Resim Atölyesindeki Çalışması* 13
Şekil 9. *Yakutiye Gençlik Merkezi Zihinsel Engelli Öğrenci Pastel Boya Çalışması* 15
Şekil 10. *Yakutiye Gençlik Merkezi Zihinsel Engelli Öğrenci Sulu Boya Çalışması* 16
Şekil 11. *Yakutiye Gençlik Merkezi Zihinsel Engelli Öğrenci TRT Haber Çekimleri* 16
Şekil 12. *Yakutiye Gençlik Merkezi Zihinsel Engelli Öğrenci Sulu Boya Çalışması* 17
Şekil 13. *Yakutiye Gençlik Merkezi Down Sendromlu Öğrenci Yağlı Boya Çalışması* 17
Şekil 14. *Yakutiye Gençlik Merkezi Down Sendromlu Öğrenci Karakalem Çalışması* 18
Şekil 15. *Yakutiye Gençlik Merkezi Down Sendromlu Öğrencilerin Yerel ve Ulusal Basın Haberleri* 18
Şekil 16. *Yakutiye Gençlik Merkezi Down Sendromlu Öğrenci ATV ve A Haber Atölye Haber Görseli* 19
Şekil 17. *Yakutiye Gençlik Merkezi Resim Atölyesinde Anadolu Ajansı Haberi (Şubat 2023)* 19
Şekil 18. *Yakutiye Gençlik Merkezi Resim Atölyesinde Kurs Bitirme Belge Takdimi (2021)* 20
Şekil 19. *Yakutiye Gençlik Merkezi Resim Atölyesinde ATV Haberi (2022)* 20
Şekil 20. *Yakutiye Gençlik Merkezi Down Sendromlu Öğrenci Ulusal Anadolu Ajans Haberi (2022)* 21
Şekil 21. *Yakutiye Gençlik Merkezi Down Sendromlu Öğrenci ATV Haberi (2022)* 21
Şekil 22. *Yakutiye Gençlik Merkezi Down Sendromlu Öğrenci Ulusal Anadolu Ajans Haberi (2022)* 22

Şekil 23. *Yakutiye Gençlik Merkezi Down Sendromlu Öğrenci ATV Haberi (2022)* 22
Şekil 24. *Güzide Bakım Merkezi Engelli Birey (Şizofren) Resim Atölye Çalışması* 30
Şekil 25. *Güzide Bakım Merkezi Engelli Birey (Şizofren) Resim Atölye Çalışması* 30
Şekil 26. *Güzide Bakım Merkezi Engelli Birey (Şizofren) Resim (Karakalem) Çalışması* 31
Şekil 27. *Güzide Bakım Merkezi Engelli Birey (Şizofren) Resim Pastel Boya Çalışması* 32
Şekil 28. *Güzide Bakım Merkezi Engelli Birey (Şizofren) Resim Pastel Boya Çalışması* 33
Şekil 29. *Güzide Bakım Merkezi Engelli Birey (Şizofren) Resim Pastel Boya Çalışması* 34
Şekil 30. *Güzide Bakım Merkezi Engelli Birey (Şizofren) Resim Pastel Boya Çalışması* 35
Şekil 31. *Güzide Bakım Merkezi Engelli Birey (Şizofren) Resim Pastel Boya* 36
Şekil 32. *Güzide Bakım Merkezi Müdürlüğünün Engelli Öğrencilerle Yapmış Olduğu Resim Çalışması Yıl Sonu Sergisi* 37
Şekil 33. *Güzide Bakım Merkezi Müdürlüğü Engelli Öğrencilerle Resim Atölye Çalışması* 37
Şekil 34. *Güzide Bakım Merkezi Müdürlüğü Engelli Öğrenciler (Şizofren) Yağlı Boya Resim Çalışması* 38
Şekil 35. *Güzide Bakım Merkezi Müdürlüğü Engelli Öğrenciler (Şizofren) Karakalem Çalışması* 38
Şekil 36. *Güzide Bakım Merkezi Müdürlüğü Engelli Öğrenciler (Şizofren) Tarafından Hazırlanan Sulu Boya Çalışması* 39
Şekil 37. *Güzide Bakım Merkezi Müdürlüğü Engelli Öğrenci (Şizofren) Tarafından Hazırlanan Yağlı Boya Çalışması* 39
Şekil 38. *Yakutiye Medresesi Önü Güzel Sanatları Kazanan Öğrenciler ve Engelli Öğrencilerle Sergilenen Resim Sergisi* 42
Şekil 39. *Yakutiye Medresesi Önü Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi* 42
Şekil 40. *Yakutiye Medresesi Önü Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi* 43
Şekil 41. *Yakutiye Medresesi Önü Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi* 43
Şekil 42. *Havuz Başında Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi* 44
Şekil 43. *Havuz Başında Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi* 44
Şekil 44. *Havuz Başında Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi* 45
Şekil 45. *Erzurum Fuar Merkezinde Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi* 45
Şekil 46. *Erzurum Fuar Merkezinde Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi* 46
Şekil 47. *Erzurum Çifte Minarelerde Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi* 46

Şekil 48. *Erzurum Çifte Minarelerde Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi*.....47
Şekil 49. *6 Şubat Kahramanmaraş Deprem Bölgesi Psikodestek Amaçlı Çocuklarla* Yapılan *Resim Sergisi*.....47

GİRİŞ

Sanat, en genel anlamıyla yaratıcılığın ve hayal gücünün ifadesi olarak anlaşılır. Sanat yaşayan bir organizma gibi gelişim evresini insanlık var oldukça sürdürecektir. Yeni yaklaşımlar getirecek, güncel olayları takip edecek ve topluma ışık tutacaktır. Sanatçı kendisi için düşünecek toplum için üretecektir.

Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı kitabının önsözünde; *"Sanat, insani özelliklerin geliştirilmesinde ve erdemli bireylerin yetiştirilmesinde en temel etkinlik alanlarından biridir. Sanat ve sanatsal eylem insanın hem kendi iç dünyasını hem de çevresini tanımasının, onunla iletişim kurmasının ve ilişkilerini geliştirmesinin, -bilimin yanı sıra- bir diğer biçimi, yöntemi ve sürecidir. Bu nedenle sanat eğitimi ya da sanat yoluyla eğitim, sanayi devriminden beri çağdaş eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Daha yaşanılabilir, barış içinde, mutlu, huzurlu, sağlıklı ve insanca bir dünya kurabilmek amacıyla bireyin yaratıcı gücünün ortaya çıkarılması ve bu güçle estetik bir çevre oluşturabilmesinin temel uygulama alanlarından biri, eski adıyla "Resim-İş Eğitimi" olan "Görsel Sanatlar" dersidir."* denilmektedir (Başbuğ, 2016). Görülmektedir ki görsel sanatlar dersi, milli eğitim müfredatı içinde birey için en az diğer dersler kadar gereklidir. Bireyin toplumda kendisini daha iyi ifade edebilmesi, çevresine karşı uyumu, estetik beğenisinin gelişimi gibi kavramların üzerinde durulduğu önemli bir derstir ve aktivitedir.

Müzikten resime, dramadan tasarıma sanatın çeşitli dalları çocuklar için tüm duyularını kullanarak keşifler yaptıkları, hem de kendilerini doğal olarak, içlerinden geldiği gibi ifade edebildikleri zevkli uğraşlardır. Sanat eğitimi, çocuğun tüm gelişim alanlarına önemli katkılarda bulunur. Sanatla büyüyen çocukların, daha mutlu ve sağlıklı bir ruhsal, zihinsel ve fiziksel gelişim gösterdiği gözlemlenir. Sanat etkinlikleri ile küçük yaşlardan itibaren tanışan çocuklar kendilerini daha iyi tanır, neleri sevip neleri sevmediklerine dair ipuçları edinir, etraflarında gördüklerini ve deneyimlerini sanat etkinlikleri ile ifade ederken planlama, seçim yapma, deneme, düzeltme, başladığı işe devam edip bitirme gibi bilişsel yetilerini geliştirir, hayal güçlerini harekete geçirirler.

Özel gereksinimi olan bireyler için görsel sanatlar eğitimi, özel gereksinimli bireyin var olan bilme ve yapabilme düzeyini daha iyi bir konuma getirebilmek için; bireyin mevcut ihtiyaçları göz önünde bulundurularak oluşturulmuş görsel sanatlar içerikli, sistemli uygulamalar dizisidir. Bu bireyler için hazırlanmış olan eğitim planlarındaki temel amaç bir ürün ortaya koymak değildir. Çalışma sürecinde özel gereksinimli bireyin katılımı, çalışma

süreci, yaptığı işten aldığı haz ve mutluluk duyguları, ortaya çıkan üründen daha önemlidir. Özel gereksinimli bireyler için görsel sanatlar eğitiminde amaç; görsel sanatlar eseri/çalışması oluşturmaktan öte bireyin gelişimine katkı sağlamaktır. Görsel sanatlar dersinde yürütülen çalışmalar, özel gereksinimli bireylerin duygularını ve düşüncelerini geliştirmekte ve çevrelerindeki dünyayı algılamalarına yardımcı olmaktadır. Ders kapsamında yürütülen çalışmaların bilinçli bir şekilde yürütülmesi, bireylerin gelişimine olumlu yönde katkı yapmaktadır.

Engelli bireylerde sanatın bireyler üzerinde ne gibi etkiler oluşturduğu, bu bireylerin hem zihinsel hem de bedensel olmak üzere tutum ve davranışlarındaki sosyal yaşamlarında ne gibi izlenimler oluşturduğu hususunda değerlendirildiğinde, Türk eğitim sistemimizde özellikle örgün eğitimde engelli bireyler üzerinde zihinsel ve bedensel gelişmeleri ile alakalı sanatla bağ kurulduğunda eğitim sürecinde ciddi anlamda bu bireylere ağırlık verilmemektedir (Özyürek, 2010).

Yapılan çalışmalarla engelli bireylerde etkili bir iletişim aracı olarak sanatın gerçekten çok güçlü bir etki oluşturduğu, onları davranış olarak tamamen etkisi altına aldığını ve olumlu davranış değişikliği meydana getirdiğini gözlemlenmiştir. Sanatın bu bireyler üzerinde ne kadar etkili olduğuna, yaşam kalitelerinin ne kadar arttığına ve sosyalleştirdiği yadsınamaz bir gerçektir.

Resim sanatının engelli bireyler üzerinde yaşamları boyunca kalıcı izler bırakması için eğitimcilerin her şeyden önce uygulamalı bir sanat olan resim eğitimi verirken çok iyi bir gözlem yeteneğine sahip olması ve oldukça sabırlı olması gerekir. Ayrıca engelli bireylere verilen sanat eğitiminin kademeli eğitim anlayışına uygun olması gerekir. Bu süreçte eğitimciler sabırlı ve özverili olmalıdır. Çünkü engelli bireylere sanat eğitimi verirken, önce onlarla güçlü bir iletişim ve bağ kurmak gerekir. Bu bağ, yapılan çalışmanın birey üzerinde olumlu ve kalıcı davranış değişikliği yaratması açısından önemli ve şarttır.

Bu bilgiler ışığında tez konumuz olan sanatın engelli bireyleri topluma kazandırma etkilerinin incelenmesi için bedensel ve zihinsel engelli bireylerin varislerine anket çalışması yapılmış olup elde edilen bulgular sunulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

Araştırmanın Metodları ve Literatür Taraması

Çalışmanın Metodolojisi

Bu çalışma ile amaç, engelli bireylerin toplum içerisindeki uyumu ve toplumla bütünleşmeleri üzerine, sanatın ne denli etkili olduğunu göstermektir. Resim dersi kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar ile bireyin bilişsel, duygusal ayrıca psikomotor gelişimini ortaya çıkarmak temel amaçlarımızdan biridir. Gerçekleştirilen bu çalışmanın bir diğer amacı da sanat ile ilişki kurarak engelli bireyin iç dünyası ile dış dünyası arasında bir köprü olmak, toplumla bütünleşerek mutlu olmasını sağlamak ve toplumsal farkındalık oluşturmaktır.

Mevcutta bulunan eğitim sistemi kapsamında bulunan sanat eğitimi, sadece yetenek sahibi bireylerin istifade edecekleri bir eğitim anlayışı olmaktan çıkıp, engelli bireyler üzerinde de oldukça güçlü bir eğitim süreci ortaya koymaktadır. Sanat eğitimi, engelli bireyler üzerinde psiko-terapi manasında güçlü bir eğitimdir.

Sanatın pek çok dallarından biri olan resim eğitiminin insan üzerindeki olumlu etkileri malum olduğu üzere, engelli bireyler üzerinde de çok güçlü bir etki meydana getirmektedir. Görsel sanatlar eğitiminde yeteneklerini keşfetmesi ve güçlü bir ürün ortaya koyması, üretmek duygusunu engelli bireye kazandırmak ve toplum içerisinde bir yer edindirmek, bu bireylerin tutum ve davranışları noktasında toplum üzerinde olumlu bir etki bırakmak ve farkındalık oluşturmaktır. Engelli bireyler üzerinde saha çalışması yaparak onlarla yakın bir iletişim kurarak sanatın etkilerini gözlemleme fırsatım oldu. Özellikle görsel sanatlardan biri olan resmin, engelli bireylerin topluma adaptasyonu ve psikolojik olarak olumlu davranış değişikliği yaratması konusundaki tesiri yadsınamaz bir gerçektir.

Engelli bireylere yönelik sanatın ne denli etkili bir araç olduğunu ispatlama yönündeki çalışmalarımı bu bilinç içerisinde yürütmemin temel amacı, bu bireylerin özel durumlarından dolayı toplum içerisinde yalnızlaştırılmasından ziyade toplumla bütünleşerek kaynaşmalarını, yaşama sevinci ile dolu, kaliteli bir yaşam sürmelerine katkıda bulunmaktır.

Bu çalışmanın amaçlarından bir diğeri de rehabilitasyon merkezleri bünyesinde sanat atölyelerine yer verilerek, sanat eğitiminin engelli bireylerin rehabilitesine katkısını gözlemlemektir. Bunu yaparken, bu bireylerle iletişim durumunda olan eğitmen ve uzmanların engelli bireyler üzerindeki gözlemlerine başvuruyoruz. Kişilerdeki değişimi ve verdiğimiz etkileri not edecekleri günlükler isteyip bu şekilde sanat eğitimine katkı sunmayı hedefliyoruz. Rehabilitasyon merkezleri dışında gençlik merkezlerinde de resim sanatı eğitimi veriyoruz ve

bu zaman zaman kaynaştırma eğitim modeli şeklinde de yürüyor. Kaynaştırma eğitimi verdiğimiz kurumlarda, engelli bireylerin hem sanat eğitimi konusunda hem de topluma uyum konusunda çok daha hızlı bir ilerleme gösterdiğini gözlemliyoruz. Bu eğitimler vasıtasıyla engelli katılımcılarımız ortaya koydukları eserleri sergileme fırsatı buluyorlar ve bu şekilde toplumla bağ kurup kendilerine sosyal yaşam içerisinde bir yer edinmiş oluyorlar. Ayrıca toplumda da bir farkındalık yaratmış oluyoruz.

Erim ve Caferoğlu (2012) çalışmasıyla, özel eğitime muhtaç bireylerde sanat eğitiminin etkileri, miktarı ve özel eğitim öğretmenlerinin görsel sanatlar dersini uygulayışı konularında fikir sahibi olmak amaçlanmıştır. Çalışma dâhilinde eğitilebilir zihinsel engeli bulunan öğrencilerin gelişmesine destek veren özel eğitim öğretmenlerinin görüşlerine müracaat edilmiştir. Bursa il sınırları içerisinde bulunan 15 özel eğitim kurumunda bulunan 85 özel eğitim öğretmenine anket yapılmıştır. Çalışma neticesinde ortaya çıkan bulgular ışığı altında; çalışmaya katılım gösteren öğretmenlerin geneli, görsel sanatlarla alakalı eğitimin zihinsel engeli bulunan çocukların gelişim göstermesinde etkin olduğunu, görsel sanatlar dersinin öğrenciler bakımından kişisel olarak gelişimlerine destek verdiğini, el-göz koordinasyonunda gelişme sağladığını ifade etmiştir.

Çalışma neticesinde, zihinsel engeli bulunan çocukların kişisel gelişimlerini destekleyici, gelişim düzeyleri doğrultusunda hazırlanmış bireysel faaliyetleri kapsayan, öğretmenlerin bu kapsamda tüm teknikleri kolaylıkla aktarabileceği yeterliliğe sahip bir sanat eğitimi programı hazırlanması; kurum ve kuruluşlarda görsel sanatlar dersleri için alanında uzman olan sanat eğitimcisine yer verilmesi ve çocukların engellilik durumları göz önüne alınarak hazırlanmış sanat atölyeleri bulundurulması önerilmiştir.

Çağlayan (2018) çalışmasında, zihinsel engellilerde sanat eğitimiyle alakalı lisansüstü tezler incelenmiştir. Araştırma ile nitel çalışma yöntemlerinden biri olan doküman inceleme tekniğinden istifade edilmiştir. Çalışma hedefleriyle uyumlu olan 16 lisansüstü tezin incelenme kapsamına alınmıştır. Ayrıca, zihinsel engellilere sanat eğitimiyle alakalı olarak yapılan lisansüstü tezlerin 2001 ile 2018 yılları arasında yazıldığı, 5 doktora ile 11 yüksek lisans tezinin de yer aldığı tespit edilmiştir. 11 üniversitede yapılan araştırmada, bu konuda en fazla tez oranına sahip üniversitenin 5 tez ile Gazi Üniversitesi olduğu açığa çıkmıştır.

Gedik (1993), kitabın düzenlenmesinde okullardaki uygulamalarda karşılaşılan güçlüklerde yol gösterici olması hedeflenmiştir. Kılavuz görevini üstlenen çalışması ile bütünleştirme ile ilgili kavramları, sınıf ve okul içi örnek uygulamaları, tutum değişikliği sağlama ve farkındalık kazandırmaya yönelik yapılabilecek çalışmaları, bireyselleştirilmiş eğitim programı sürecini, engel türleri hakkında bilgileri, farklı değerlendirme yöntem ve

örneklerini, geçiş sürecini, aile ve toplumla etkin bir iş birliğinin nasıl kurulacağı yönünde bilgi ve önerileri içermekle beraber 11 kitapçıktan oluşmaktadır. Amaç, bütünleştirme kavramına açıklık kazandırmak, sınıf ve okul içi uygulamalarda kullanılan yöntem ve tekniklerle ilgili örnekler vererek olası zorlukları azaltmaktır.

Güleç-Aslan, İftar ve Uzuner (2009) çalışması ile OÇİDEP ev uygulamasının bir çocukla yürütülme sürecine dair inceleme yapılmıştır. Çalışmaya katılan çocuk, 9 yaşında otizm tanısı konulan bir erkek çocuğudur. Yoğun davranışsal eğitim, otizm tanılı çocuklar üzerindeki etkileri bilimsel araştırma bulgularıyla desteklenmiş bir uygulamadır. Otistik Çocuklar için Davranışsal Eğitim Programı (OÇİDEP) Türkiye'de bu tür eğitim sunmak üzere geliştirilen öncü programlar arasında yer almaktadır. Çalışma neticesinde elde edilen bulgular ise; OÇİDEP ev uygulamasının planlama aşamasında belirlenen genel ilkelerde değişiklikler ya da uyarlamalar yapılarak yürütülebildiğini, uygulama boyunca çeşitli davranış ve öğretim sorunları yaşandığını ve bu sorunlara yönelik uygun önlemler alınarak yürütmenin sürdürüldüğünü, uygulama süresince OÇİDEP ekip üyelerinin bilgi ve becerilerinde artışlar olduğunu, OÇİDEP ev uygulaması katılımcısında program içinde ve dışında çeşitli gelişmeler görüldüğünü, ekip üyelerinin ve ailenin OÇİDEP'in çocukların gelişimine önemli katkılarda bulunan, ancak, belirli unsurlara dikkat edilerek uygulanması gereken bir program olduğu yönünde görüşleri olduğunu göstermiştir.

Kızıltaş (2012) çalışması ile, kendisi de engelli olan yazar, "Engellilerle 360° İletişim" isimli kitapta engellilerle doğru iletişim kurma metotlarını anlatmanın yanı sıra bir engelli ile ilk kez karşılaştığınızda -hangi engel grubundan olursa olsun- neler yapmanız gerektiğini de anlatmaktadır. Bu çalışma ile profesyonel engelli farkındalık araştırmasını yürütmektedir. Çalışması ile engelli bireyle ilk karşılaşmanın, ilk iş görüşmesinin, talep doğrultusunda iş pozisyonlarının belirlenmesi hakkında fikir oluşmasını amaçlamaktadır. Çalışması ile engelliliğin tanım ve türleri, istihdamda engelliler ve önyargılar, insan kaynakları için engellilerle doğru iletişim kurma yöntemleri, engellilerin beklentileri, yaşanan problemler gibi konularda bilgiler sunmaktadır. Engelliliği tanımlarken, sadece tekerlekli sandalyeli insanlar demekten ziyade zihinsel, işitsel, görme, ortopedik, dil ve konuşma engelli, ruhsal ve duygusal hastalığı olan, süreğen hastalıklara sahip olan kişiler şeklinde değerlendirmektedir.

Tezcan (2020) çalışması ile farklı ve tipik gelişen çocukların duyusal özellikleri araştırılmıştır. Ayrıca da farklı ve tipik olarak gelişme gösteren çocukların duyusal özelliklerinin belirlenmesi için düzenlenen Duyusal Değerlendirme Formunun geçerlilik ve güvenilirlik durumu da değerlendirilmiştir. Bunun yanı sıra farklı ve tipik gelişen çocukların duyusal özelliklerinin farklı değişkenler ile de karşılaştırılması yapılmıştır. Duyusal

Değerlendirme Formuna ait güvenilirlik değerleri incelendiğinde, ölçeğin Cronbach Alfa değerlerinin, önerilen minimum değerin (0.70) üzerinde olup yeterli derecede iç tutarlılığa sahip olduğu, forma ait test güvenilirliğinin de pozitif yönde yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte duyusal değerlendirmeler sonucunda belirlenen farklı ve tipik gelişen çocuklara ait duyusal özelliklerin çocukların cinsiyetlerine göre farklılaştığı, erkek çocuklarının kız çocuklarına oranla daha fazla duyusal problemler yaşadığı belirlenmiştir. Araştırma grubunda yer alan çocukların yaşlarıyla duyusal özellikleri arasındaki ilişki incelendiğinde ise çocukların yaşlarına göre duyusal özelliklerinin değişim gösterdiği, 5 yaş grubundaki çocukların daha fazla duyusal problemler yaşadığı ifade edilmiştir. Ayrıca araştırma grubunda yer alan çocukların tanılarına bağlı olarak duyusal özelliklerinin de farklılaştığı, Otizm Spektrum Bozukluğu tanılı çocukların daha fazla duyusal problemler yaşadığı görülmüştür.

Turan (2004) çalışmayla resim vasıtasıyla zihinsel engeli bulunan çocuğu tanımak, çocuğun iç dünyası ile yakın çevresinde olan ilişkilere dair bilgi edinmek ile gerçekleştirilen araştırmaları biçimsel özellikleri bağlamında değerlendirmektedir. Resim etkinliği sözsüz dili meydana getirmesi ve bu vasıta ile de anlatımın oldukça kolaylaşması, yaş veya kişilik özellikleri dolayısı ile sözlü iletişimde güçlük yaşayan zihinsel engelli çocukları tanımada oldukça önemli bir teşhis aracı olmasını temin etmektedir.

Ersöz (2006) çalışmasında, sanat eğitiminin otizmli çocukların duyusal problemleri üzerine etkisini incelenmeyi amaçlamıştır. Çalışma kapsamına alınan çocuklar; deney ve kontrol grubu olarak iki grupta incelenmişlerdir. Araştırmanın deney grubunu toplamda 19 çocuk meydana getirmektedir. Çalışma neticesinde, deney grubundaki otizmli çocukların Duyusal Değerlendirme Formundan aldıkları ön test ve son test puanları arasındaki fark istatistiksel olarak ($z=0.76$, $p<0.05$) anlamlı bulunmuştur. Kontrol grubundaki otizmli çocukların duyusal problemlerinde ise anlamlı bir değişiklik olmamıştır. Plan Performansları Formundan elde edilen ön test ve son test puanları istatistiksel olarak anlamlı($p<005$) bulunmuştur. Ayrıca otizmli çocukların duyusal problemleri ile Plan Performans formundan aldıkları puanlar arasındaki ilişkiye korelasyon analizi yapılarak bakılmıştır. Analiz sonucunda duyusal problemler ile plan performansları arasında hem ön test ($r= -0,803$) hem son test ($r= -0,892$) puanları arasında negatif bir korelasyon saptanmıştır.

Öğrenci Grupları

Çalışmamızda yer alan öğrenci grupları Down Sendromlu, Otizm ile Ruhsal ve Bedensel Engelli gruplar halinde yer alan toplamda 22 kişiden oluşmaktadır.

Çalışma grubu içerisinde yer alan Down Sendromlu öğrenciler biri ağır diğer normal düzeyde olmak üzere 2 kişi olup, bu grup içerisinde yer alan öğrencilerin konuşma kabiliyetleri bulunmamaktadır ve toplum ile iletişimde problem yaşamaktadırlar. Çalışma sonucunda bu tür problemleri aşarak kendileri topluma adapte edebilmiş, başta konuşma kabiliyeti olmak üzere farklı becerileri elde etmişlerdir.

Çalışma grubu içerisinde yer alan Otizmli öğrenciler 3 kişi olup, oldukça hareketli ve bu hareket enerjisini kontrol altında tutamayan bireylerdir. Yapılan resim çalışması (atölyede) ile nispi bir gelişme, olumlu yönde davranış değişikliği gözlemlenmiştir.

Çalışma grubu içerisinde ruhsal engeli olan 13, bedensel engeli olan 4 olmak üzere toplam 13 öğrenci bulunmaktadır. Çalışmamızı Erzurum'da bulunan Güzide Bakım Merkezi bünyesinde bir resim atölyesi oluşturarak gerçekleştirdik. Bu merkezde, tek başına bir hücrede kalan şizofreni hastası bireyin bulunduğu yerden sürekli sesler gelmesi üzerine kendisini de resim derslerine dâhil ettik. Başlangıçta hırçınca davranış sergileyen, toplum içerisinde yaşamaya hiç uygun olmayan bu birey sanatsal çalışmalara dâhil olduktan sonra sakinleşti. Kurstaki diğer öğrencilerle iletişim kurmaya başladı ve eğitimci ile de diyalog içerisine girdi. Zamanla vaktinin büyük bir kısmını resim atölyesinde geçirmeye başladı.

Şekil 1

Güzide Bakım Merkezi Engelli Bireyin (Şizofren) Hücre Odası Sonrası Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 2

Güzide Bakım Merkezi Engelli Bireyin (Şizofren) Hücre Odası Sonrası Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 3

Güzide Bakım Merkezi Engelli Bireyin (Şizofren) Hücre Odası (Ocak 2023)

(Kurum İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 4

Güzide Bakım Merkezi Engelli Bireyin (Şizofren) Hücre Odası (Ocak 2023)

(Kurum İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Öğrenci gruplarının aile eğitim düzeyi.

Çalışma içerisinde yer alan öğrenci gruplarının aile eğitim düzeyleri orta düzeyde (lise mezunu) olup, ekonomik durumları da orta ve düşük düzeydedir. Down Sendromu bulunan bireylerin velileri lise ve üniversite mezunu düzeyindedir. Otizm olan bireylerin velilerinin biri yüksek lisans, biri lisans, diğeri ise lise mezunu düzeyindedir. Bedensel engeli bulunan öğrencilerin velileri lise ve ilköğretim düzeyinde, ruhsal engeli bulunan bireylerin velileri ise yüksek lisans ve lise mezunu düzeyindedir.

Öğrencilerin sosyalleşmeleri için aileleriyle iş birliği.

Çalışma grubu içerisinde yer alan öğrencilerin sosyalleşebilmeleri için özellikle açık alanlar ile tarihi dokusu ve doğal güzelliği bulunan yerler tercih edildi. Buralarda yapılan çalışmalara aileler de dâhil edilerek güzel bir iş birliği ortamı oluşturuldu. Ailelerini yanlarında gören engelli çocuklar daha istekle ve şevkle çalışmalara katıldı. Ayrıca çalışmalara bazı protokol üyelerinin çeşitli sivil toplum kuruluşları da katılım sağlamıştır. Bu durum hem ailelerine hem de engelli çocuklara destek niteliği taşıdı ve çalışmalarda çocuklar kendilerini göstermek için daha bir dikkatli ve özenli oldular. Bu durum ailelerin mutlu etti ve onları geleceğe yönelik umutla bakmasına vesile oldu.

İKİNCİ BÖLÜM

Yapılan Sosyal Faaliyetler İçin Hazırlıklar

Engelli Öğrencilerin Gruplara Ayrılması

İnsanoğlunun yaratılışı gereği olarak bazı özel ihtiyaçları ve gereksinimleri ile dünyaya gelir. Sonradan da bu özel ihtiyaçlara muhtaç olabilmektedir. Bahse konu olan özel ihtiyaçlara gerek ulaşmada gerekse de elde etmede kendisine engel olur. İnsanoğlunun yaşamını idame ettirmesi ile içerisinde bulunduğu topluma adapte olabilmesi için önünde var alan engelleri aşmasıyla ancak mümkün olabilmektedir. Bedensel olarak engeli bulunan insanlar da özel ihtiyaçlara muhtaç olan grup içerisindedirler. Engellilik doğal yaşamın parçası konumundadır (Kağıtçıbaşı, 1988).

İnsanların kısıtlamayla engeli engel türleri ana başlığı altında dört gruba ayrılmaktadır ki bunlar;

* Bedensel Engellilik,
* Zihinsel Engellilik,
* İşitsel Engellilik
* Görme Engelliğidir (Arıkan, 2002, ss. 12-21).

Bedensel engelliler.

Bedensel olarak engeli bulunan bireyler, vücutlarından bir bölümünü kısmen ya da tamamı ile kullanımını sağlayamayan bireyler şeklindedir. Engeli bulunmayan bireylerin egemenliğindeki topluma ait yapı kapsamında marjinal grup şeklinde tanımı yapılmakta ve azınlık grup şeklinde muamele ile karşılaşmaktadırlar (Fidan & Saç, 2005, ss. 294-298).

Tarihe bakıldığı zaman insanoğlu engeli bulunan insanoğlunun geçmişten ötürü işlenilen suçtan ötürü yaratıcı tarafından bir cezalandırma şekli olduğu inancı varken, daha sonra yaratıcıya havale ettikleri bir durumdur. Kendileri tarafından görev olarak atfedilen uğursuzluk ile kötü olduğuna dair düşünceleri ötekini cezalandırmaya başlayan bir olmuştur. En sonunda da toplumca katliamlar gerçekleştirecek kadar da ileri düzeye taşınmıştır (Mamatoğlu vd., 2015).

Geçmiş tarihte yaşamaya dahi layık olmadıklarına dair inanç duyulan engelli bireyler, aslına bakıldığı zaman içerisinde yer aldığımız çağda da pek farklı olmadığı görülmektedir.

Engeli bulunan bireyler, engeli bulunmayan bireyler için tasarlanan toplumda kendilerine yer edinme gayreti içerisindedirler. İş, eğitim, rehabilitasyon ile sağlık tarzındaki kurumsal ile ekonomik başta olmak üzere pek çok alandan dışlanmış ya da dışlanıldığını hisseden engelli bireylerin yaşadıkları bu durum, içerisinde yer edindiğimiz çağda daha farklı boyuta ulaşmıştır (Tekeş, 2013).

Şekil 5

Yakutiye Gençlik Merkezi Resim Atölyesinde GSF'yi Kazanan Engelli Öğrenci Yağlı Boya Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Bedensel engeli bulunan kişiler, ortopedik veya fiziksel bakımdan doğumdan önce, doğum esnasında ya da doğumdan sonraya ait süreçlerde herhangi bir sebep ile kas, sinir ve iskelet sistemlerindeki bozukluklardır. Bunun neticesi olarak, fiziksel kabiliyetlerini değişik oranlarda kaybetmesiyle toplumsal olarak yaşama uyumlu olamama ve günlük temel ihtiyaçlarını temin edememe ile karşılaşmaktadırlar (Artar & Karabacakoğlu, 2003).

Şekil 6

Yakutiye Gençlik Merkezi Yıl Sonu Bedensel Engelli Öğrencilere Ait Sergi Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 7

Yakutiye Gençlik Merkezi Bedensel Engelli Öğrenci Yağlı Boya Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 8

Güzide Bakım Merkezi (Bedensel ve Ruhsal) Öğrencilerin Resim Atölyesindeki Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Bedensel engelli bireylerin bireysel kimlik kazanması, başarı duygusunu tatması, güven ve cesaretinin artırılması, sosyal yaşama uyumunun sağlanması, el ve beyin koordinasyonunun gelişimi, duygusal yapısının geliştirilmesi ve düzenlenmesi, ifade gücünün geliştirilmesi, algılama yapısının arttırılması, estetik beğeni ve haz duygusunun geliştirilmesi, konularında sanat eğitiminin önemli bir yeri olduğu bilinmektedir.

Görme engelliler.

İlkel dönemlerden başlayarak, görme engelli bireylere yaşadıkları toplumlarda çok değer verilmezdi. Çatışma zamanlarında genellikle bir mızrak atması beklenmiyordu ve temel besin için yiyecek avlayamayacakları veya balık tutamayacakları da varsayıldı. Bu varsayımları doğal "karanlıktan korkuya" ekleyin ve körlük hakkındaki yıkıcı, olumsuz sosyal tutumların nasıl geliştiğini ve geliştiğini görmek kolaydır. Görme engeli olan bir birey genellikle kutsal bir nefretin bir işareti olarak yorumlandı. Eski Yunanlılar arasında Tanrılar tarafından

memnuniyetsizliğe maruz kalan ölümlüler üzerine uygulanan bir ceza olduğu düşünüldü. Bu tür günahlarla ilgili efsanelerin de etkisiyle, Kör bebeklerin imhasını onaylayan Yunanlılar, toplumdaki sosyal uygulamaları rasyonelleştirmeye yardımcı oldu (Omvig, 2017).

Erken dönem büyük medeniyetlerin çoğunda, kör bebeklerin terk edilmiş ya da vahşi hayvanlar tarafından yenilmek üzere ölüme terk edildiği bildirilmektedir. Daha sonra, bazı kör erkekler kölelik için satılmış ve bazı kör kadınlar ise fuhuş amaçlı satılmıştır. Diğerleri eğlence amaçlı kullanılmış ancak çoğu hayatlarını dilenci olarak yaşadı ya da sadece aileleri tarafından tutulmuştur. Yeni doğan çocuklar yaşlılar komitesi tarafından muayene edilirken fiziki olarak kabul edilmeyenler bir dağ geçidine götürülür ve ölmek üzere bırakılırmış (Demirbilek, 2005).

Atina'da bu tür şanssız bebeklerin terk edilmeden önce yerleştirildiği özel kil kapların olduğu bir dönem vardı. Romalılar benzer bir uygulamayı sürdürdüler; Ebeveynler, pazarlarda kusurlu çocuklarını Tiber'in dalgalarına teslim etmek için küçük sepetleri satın alabiliyorlardı. Diğer erken toplumlarda kör çocukları ekonomik yükümlülük olarak gören, ebeveynlerin onları köleliğe ya da fuhuş ile satmalarına izin verildi (Koestler, 2004).

Körlüğün faydasızlığa eşit olduğu inancı çok uzun sürdü. Batı kültüründe, izlerinin henüz tamamen silinmediği kesin. Orta çağlara gelindiğinde, medenileşmiş toplumlar (özellikle Avrupa'da), toplumun, ama olanlarında dâhil olduğu "daha az şanslı" olarak adlandırılan ve bakıma yükümlülüğü olduğu inancında faaliyet göstermeye başladı. Görme engelliler de dâhil olmak üzere fakir ve dezavantajlılara bakmak için Almshouses kuruldu. Burada sosyal sorumluluk olarak körlük, günah için ceza olarak körlük, kendine ve başkalarına yararsız olan körlük olan sadece üç tanesi vardı (Koestler, 2004; Omvig, 2017).

Zihinsel engelliler

Zihinsel engellilik oluş zamanına göre zihinsel engellilik nedenleri olarak;

- Doğum öncesi,
- Doğum sırası ve
- Doğum sonrası olarak üç bölüme ayrılmaktadır (Balcık & Çifci-Tekinarslan, 2008, ss. 165-190).

Zihinsel Engelliliğin Türüne Göre Nedenleri Zihinsel engellilik nedenlerini türüne göre incelemek gerekirse biyolojik ve tıbbi nedenler ve sosyal, davranışsal ve eğitsel dezavantajların bu başlık altında yer aldığı vurgulanmaktadır. Bireylerin zekâ gelişimlerinde ve diğer gelişim özelliklerinde aile bireylerinin önemli etkisi olduğu söylenebilmektedir (Demirbilek, 2005, ss. 35-48).

XXI. yüzyılda engelli bireylerin de toplumun diğer kesimleri gibi eğitim, sağlık, istihdam olanaklarından yararlanmaları bir hak olarak algılanmaya başlansa da, engellilerin toplum içindeki konumları ve var olan hizmetlerden yararlanmaları ile ilgili ciddi sorunlar yaşandığı (Karataş & Oran, 2007, ss. 4-19),

Oysa çağımızda toplumun dezavantajlı kesimlerine yönelik hizmetlerin bir gelişmişlik göstergesi olarak görülebileceği ifade edilmektedir (Fırat, 2008). Özellikle engellilik alanı incelenecek olursa son yıllarda engelliler ile ilgili yapılan akademik çalışmalarda artış görülse de engellilerin karşılaştığı sorunların ihmal edildiği vurgulanmaktadır (Duyan, 2005, ss. 4-13).

Ülkemizde diğer engel türlerine sahip bireyler gibi zihinsel engelli bireylerin de temel birtakım sorunlar yaşadıkları bilinmekte ve bu sorunlar literatürde erken özel eğitim haklarından yararlanamamak, eğitimle birlikte yaşama hazırlanamamak, sağlıklı bir şekilde yaşayıp toplumsal ilişkilere katılamamak, eğitim yoluyla bir 11 meslek edinememek, istihdam olanağından yoksun olmak, gelir dağılımından dengeli bir şekilde pay alamamak, yaşamını kendi kendini besleyen bir şekilde sürdürememek olarak belirtilmektedir (Koçman & Tufan, 2005, ss. 49-53).

Şekil 9

Yakutiye Gençlik Merkezi Zihinsel Engelli Öğrenci Pastel Boya Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 10

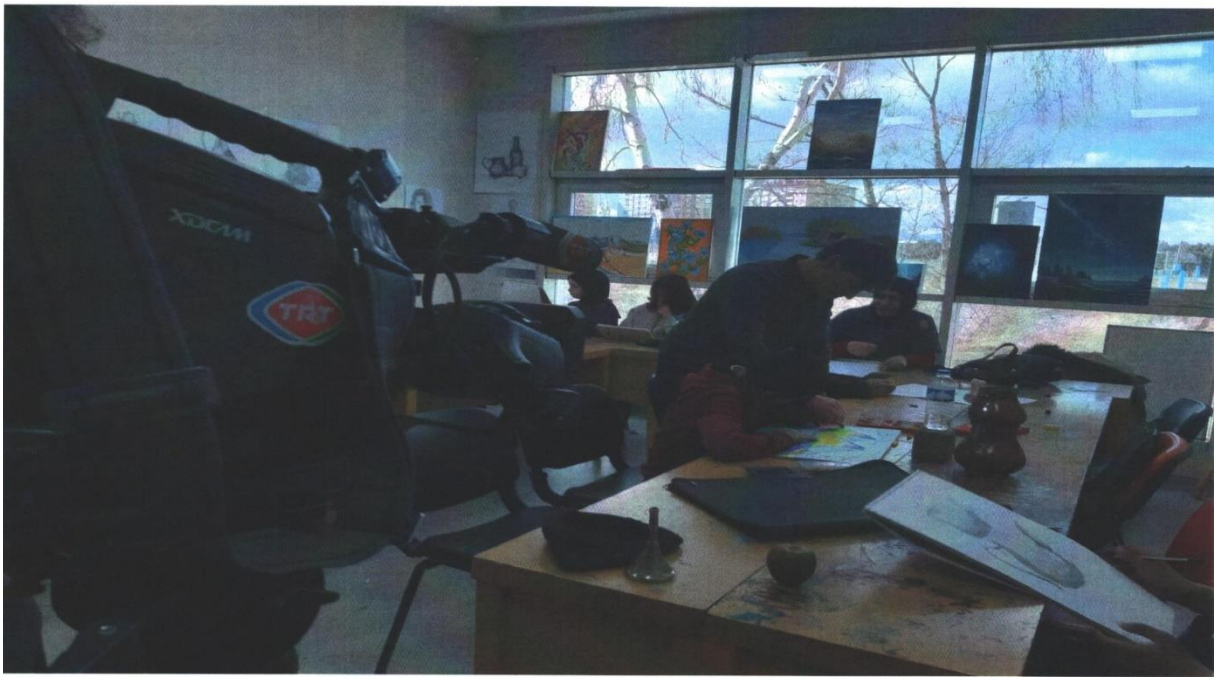
Yakutiye Gençlik Merkezi Zihinsel Engelli Öğrenci Sulu Boya Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 11

Yakutiye Gençlik Merkezi Zihinsel Engelli Öğrenci TRT Haber Çekimleri

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 12

Yakutiye Gençlik Merkezi Zihinsel Engelli Öğrenci Sulu Boya Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 13

Yakutiye Gençlik Merkezi Down Sendromlu Öğrenci Yağlı Boya Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 14

Yakutiye Gençlik Merkezi Down Sendromlu Öğrenci Karakalem Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 15

Yakutiye Gençlik Merkezi Down Sendromlu Öğrencilerin Yerel ve Ulusal Basın Haberleri

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 16

Yakutiye Gençlik Merkezi Down Sendromlu Öğrenci ATV ve A Haber Atölye Haber Görseli

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 17

Yakutiye Gençlik Merkezi Resim Atölyesinde Anadolu Ajansı Haberi (Şubat 2023)

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 18

Yakutiye Gençlik Merkezi Resim Atölyesinde Kurs Bitirme Belge Takdimi (2021)

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

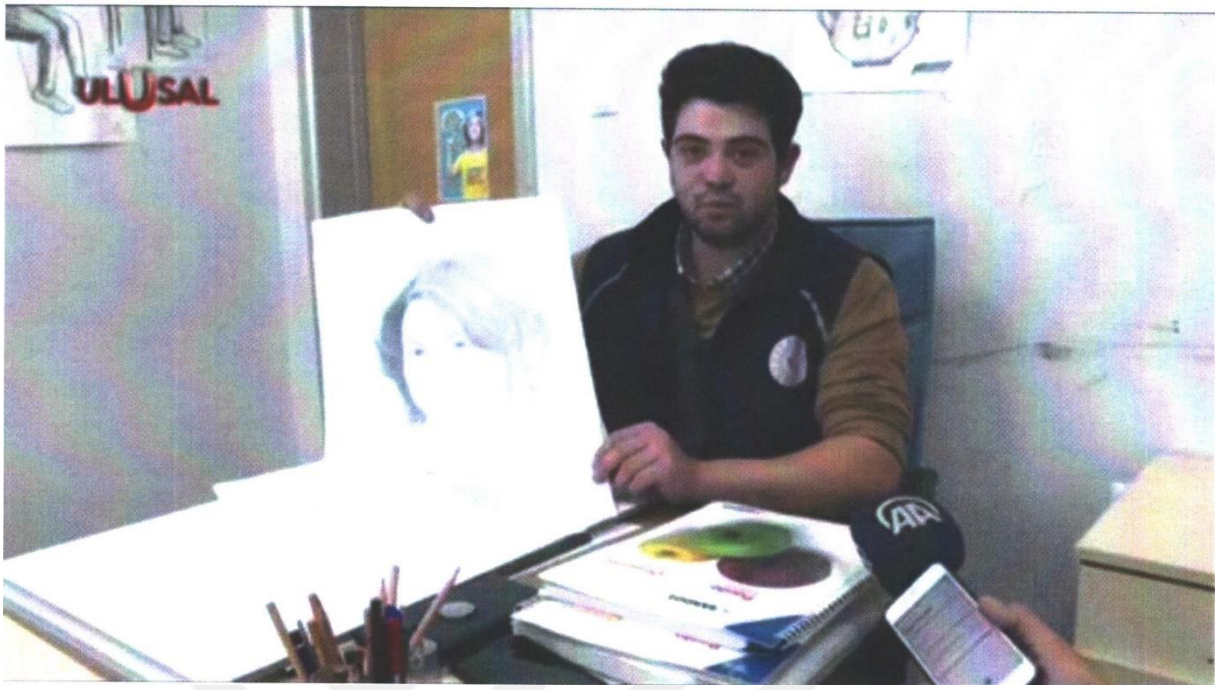
Şekil 19

Yakutiye Gençlik Merkezi Resim Atölyesinde ATV Haberi (2022)

Şekil 20

Yakutiye Gençlik Merkezi Down Sendromlu Öğrenci Ulusal Anadolu Ajans Haberi (2022)

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 21

Yakutiye Gençlik Merkezi Down Sendromlu Öğrenci ATV Haberi (2022)

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 22

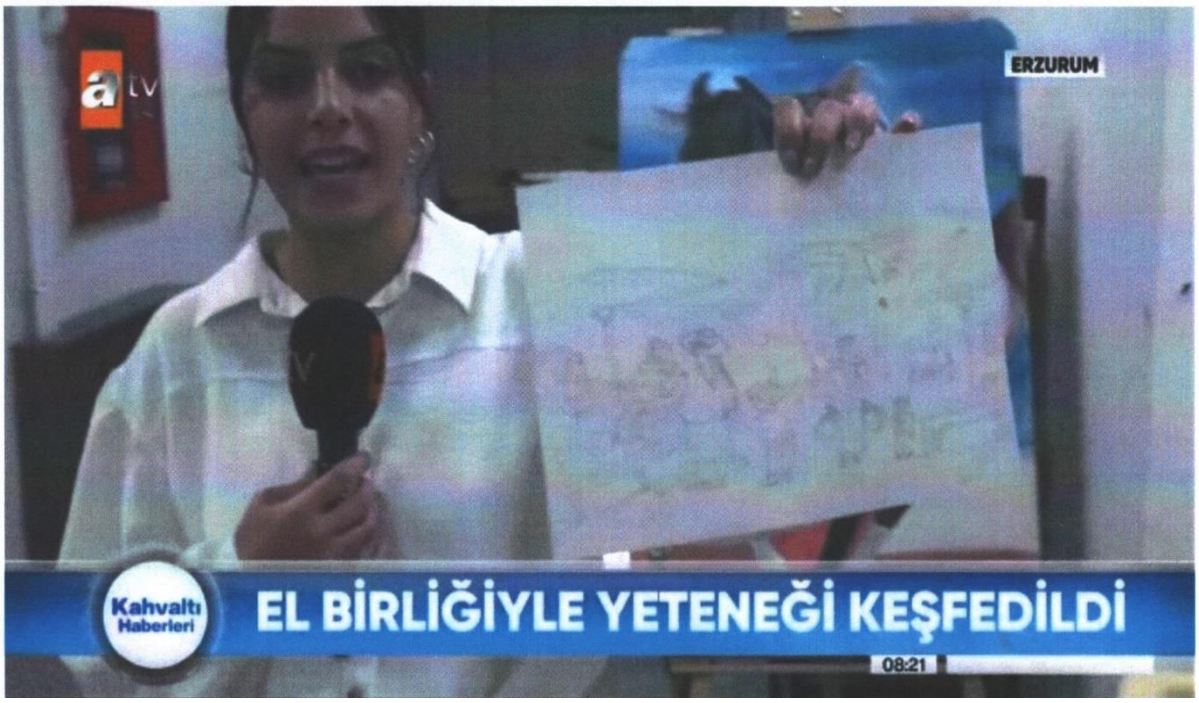
Yakutiye Gençlik Merkezi Down Sendromlu Öğrenci Ulusal Anadolu Ajans Haberi (2022)

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 23

Yakutiye Gençlik Merkezi Down Sendromlu Öğrenci ATV Haberi (2022)

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Engelli türleri içinde özellikle zihinsel engelli bireylerin sorunları tanımlama ve sorunlara yönelik çözüm geliştirme noktasında diğer engelli bireylere göre daha çok sorun yaşadıkları söylenebilmektedir. Bu noktada zihinsel engelli bireylerin özelde yaşadıkları sorunlar literatürden elde edilen bilgiler doğrultusunda kategorileştirilip aile, toplum, eğitim, istihdam, sağlık, ulaşım ve ekonomi başlıklarıyla incelenmeye çalışılacaktır (Ruh Sağlığı Kavramı ve Psikolojik Bozukluklar, 2014).

Ruhsal engelliler.

Beyin çalışırken içindeki maddelerin miktarında ya da yapısında bozukluk ortaya çıktığında "ruhsal hastalık" denilen durumlar oluşur. Bu tür hastalıklara hastanelerin psikiyatri bölümü bakar. Eksik maddelerin yerine konması şeklinde ilaç tedavisi, konuşma tedavisi veya farklı tedaviler uygulanabilir. Psikiyatrik bozuklukları ikiye ayırabiliriz;

* Makul ve mantıklı düşünmenin bozulduğu hastalıklar
* Makul ve mantıklı düşünmenin bozulmadığı hastalıklardır (Duyan, 2005).

Ruhsal hastalıkların tanısı hekimler tarafından konulmaktadır. Tüm tıbbî hastalıklarda olduğu gibi bu hastalıklarda da erken tanı ve tedavi, hastalığın iyileşmesi açısından çok önemlidir. Hastanın ihtiyacına göre doktor ilaç tedavisi ya da terapiye karar verir. Terapi bir sohbet değil profesyonel bir tedavi çeşididir. Psikologlar tarafından yapılır. Rahatsızlık alevlenerek hastanın kendisi ve çevresi için sorun oluşturmaya başladıysa ve ilk aşamada ayakta tedavi uygulanamayacak ise tedavi, hastaneye yatırılarak yapılır. Hastanede kalış süresi kişiye göre değişir, bu süreçte kişinin alıştığı sosyal ortamdan çok fazla uzak kalmamasına özen gösterilir (Arıkan, 2002).

Bu tedavilerin dışında ailelerin de bir araya geleceği grup toplantıları, hastalıkla ilgili aileye verilen bilgiler de en az tedavi kadar önemlidir. Tedavi sürecinde ilaçlar doktora danışılmadan bırakılmamalıdır. Aklınızdan şunu çıkarmamalısınız: İlaç kullanan hastalar kullanmayan hastalara göre uzun vadede çok daha iyi durumda olurlar. Bütün ilaçların yan etkileri olduğu gibi bu ilaçların da yan etkileri olabilir. Bir yan etki görüldüğünde yapılması gereken şey hemen doktorunuza gitmek ve şikâyetleri kendisiyle paylaşmak olacaktır (Arıkan, 2002).

Stres, İnsanların çeşitli sıkıntılı durumlar karşısında hem bedensel hem de ruhsal dengesinin bozulmasıdır. Stresin başlangıcında bireyler kendilerinde bedensel ve psikolojik birtakım değişimler gözlemler. Bedensel olarak baş ağrısı, terleme, kalp atışlarının hızlanması, nefes darlığı gibi; psikolojik olarak yapılan işe konsantre olamama, aşırı tedirginlik hissi,

sürekli olumsuz şeyler düşünme gibi değişimler yaşanır. Yaşam içerisinde insanların stres yaşamasını etkileyen çok fazla faktör bulunmaktadır (Tekeş, 2013).

Sevdiğimiz insanlardan ayrılma, istenilen başarıların elde edilememesi, bireyin kendisine karşı güvensizliği, iş ortamında insanlar arası ilişkilerde yaşanılan olumsuz deneyimler stresin belli başlı nedenleri arasındadır.

Ruhsal – duygusal engelli bireyler ve aileleri de günlük yaşamda hem rahatsızlıkları hem de sosyal çevrede yaşadığı kimi yaşantılar sonucu stres yaşayabilirler. Stres ile baş edebilmek için yapılması gerekenleri sıralamak gerekirse;

- Stresle başa çıkmak için öncelikle kişinin bir stres altında olduğunu hissetmesi ve bununla mücadele etmesi gerektiğinin farkında olması gerekir.
- Stresle beraber insan vücudundaki kaslarda bir gerilim baş gösterir. Bu gerilimi ortadan kaldırabilme sürecinde düzenli olarak egzersiz ve spor yapmak faydalı olacaktır.
- Stres uyandıran durumları hiç kimseyle paylaşmamak mevcut stresimizi bir kat daha artıracaktır. Bu nedenle çevremizde bulunan, kendimize yakın hissettiğimiz kişilerle yaşadıklarımızı paylaşmak fayda sağlayacaktır. • Stresle baş etme sürecinde düzenli gece uykusu uyumak sizi yenileyecek, güne enerjik bir şekilde başlamanızı sağlayacaktır.
- Kendinize yeni yeni hobiler edinin. Kitap okuyabilir, müzik dinleyebilirsiniz.
- Olumlu ve güzel şeyler düşünmeye çalışın.
- İnanın ve güvenin. Sorunları yalnızca sizlerin yaşamadığını bilin. Herkesin günlük yaşamda birtakım sorunları olabileceği gerçeğini gözden kaçırmayın.
- Yaşadıklarınız karşısında olaylara sadece kendi açınızdan bakmayın. Empati kurun. Karşınızdaki kişinin penceresinden de olayları değerlendirmeye çalışın.
- Geçmişteki hata ve başarısızlıklarınızdan pişmanlık duymayın. Yalnızca, hatalarınızdan ders çıkarmasını bilin.
- Kötü ve gergin zamanların mutlaka bir sonu vardır. Olumlu ve sabırlı olmaya çalışın.

Ruhsal engellilik ile ilgili ülkemizde bulunan kurum ve kuruluşları belirtmek gerekirse;

Hastaneler olarak;

- Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi

- İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi
- Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı
- İstanbul Tıp Fakültesi (Çapa)
- İstanbul Tıp Fakültesi (Çapa) Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı
- SSK Erenköy Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi
- Şişli Etfal Hastanesi (ayaktan tedavi)
- Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi
- Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi (yataklı tedavi yok)
- Balıklı Rum Hastanesi
- Fransız Lape (La paix) Hastanesi
- Yedikule Surp Pırgiç Ermeni Hastanesi
- Avusturya San Jorj Hastanesi (Saint George) (ayaktan tedavi)
- Surp Agop Hastanesi

Ruhsal Engellilikle alakalı olarak toplum sağlığı merkezleri alanda ülkemizde hizmet veren bazı kuruluşlar ise;

- Şizofreni Dernekleri Federasyonu
- Şizofreni Dostları Derneği
- Bipolar Yaşam Derneği
- PANDOST- Panik Atak ve Anksiyete Dostları Derneği (Erim & Caferoğlu, 2012).

Sanatın Engelli Bireyler Üzerindeki Etkileri

Sanatın engelli bireyler bakımından yararlarını (etkilerini) belirtmek gerekir ise;

Duygusal ifade: Sanat, engelli insanlara duygularını yaratıcı bir şekilde analize etme ve ifade etme yolu sunar. Bir katarsis görevi görebilir ve engellilikleriyle ilişkili duygusal zorluklarla başa çıkmalarını sağlayabilir.

Stres ve kaygının azaltılması: Düzenli sanat pratiği, engelli bireylerde stres ve kaygının azaltılmasına yardımcı olabilir. Sanatsal yaratımlarına konsantre olarak rahatlayabilir ve duygusal rahatlama bulabilirler.

Özgüvenin artması: Sanatsal ifade, engelli bireylerin kendilerine özgü beceri ve yeteneklerini geliştirmelerine olanak tanır. Sanat eserleri yaratarak öz saygılarını ve

özgüvenlerini artırabilirler.

Kimliğin ifadesi: Sanat, engelli bireylere kimliklerini ve bireyselliklerini ifade edebilecekleri bir platform sunar. Kendi sanatsal tarzlarını keşfedebilir ve yarattıklarıyla dünya vizyonlarını paylaşabilirler.

İletişimi teşvik etmek: Sanat, sözlü iletişim kurmakta zorlanan engelli bireyler için iletişimi ve duygusal ifadeyi kolaylaştırabilir. Onlara duygu ve düşüncelerini başkalarıyla paylaşmanın alternatif bir yolunu sunar.

Kendini ifade etmeyi teşvik etmek: Sanat, engelli insanların kendilerini özgürce ifade etmelerine ve benzersiz bakış açılarını dünyayla paylaşmalarına olanak tanır. Bu onlara kişisel tatmin ve tatmin duygusu verebilir (Stoneman, 2005).

Sanat, yaratıcı ifade, stres azaltma, özsaygı ve iletişimde iyileşme sağlayarak engelli bireylerin duygusal refahını artırmada önemli bir rol oynar. Duygusal tatmini teşvik eder ve daha iyi bir yaşam kalitesine katkıda bulunur (Kızıltaş, 2012).

Tüm eğitim alanlarında olduğu gibi sanat eğitimi de engelli bireylerin eğitiminde yer almaktadır. Sanat eğitimi kişinin duygu düşünce ve izlenimlerini anlatabilmek, yeteneklerini estetik bir seviyeye ulaştırmak anlamında faydalıdır. Engelli bireylerin bireysel kimlik kazanması, başarı duygusunu tatması, güven ve cesaretinin arttırılması, sosyal yaşama uyumunun sağlanması, el ve beyin koordinasyonunun gelişimi, duygusal yapısının geliştirilmesi düzenlenmesi, ifade gücünün geliştirilmesi, algılama yapısının arttırılması, estetik beğeni ve har duygusunun geliştirilmesi, konularında sanat eğitiminin önemli bir yeri olduğu bilinmektedir (Kızıltaş, 2012).

Görsel sanatlar çalışmaları engelli bireyin toplumla bütünleşmesine ve toplumun da engelli bireyler hakkında bilinçlenmesine katkı sağlaması açısından önemlidir. Toplumun dışında yer almayan aksine toplumla iç içe yaşayan engelli birey birtakım duyguları kendi yeterlilikleri ölçüsünde paylaşmaktadır. Sahip olduğu hareket kabiliyeti sözlük bilgisi ve dil gelişimi duygu ve düşüncelerini anlatmakta yetersiz kalabilmektedir (Özyürek, 2010).

Görsel sanat çalışmaları engelli bireylerin duygularını ve düşüncelerini geliştirmekte ve çevrelerindeki dünyayı algılamalarına yardımcı olmaktadır. Görsel sanatlar kendi yapısından kaynaklanan birtakım özelliklerin engelli bireylere kazandırdığı niteliklerin yanında, birey gelişimi için oldukça önem taşıyan bilgi ve becerilerin de kalıcı davranışların sağlanmasına katkı yapmaktadır. Mesela engellilerle yapılacak bir resim çalışmasında boya malzemeleri, fırça, kâğıt, karton, kalem, makas, kil oyun hamuru, atık malzemeler, yapıştırıcı ve birçok materyal kullanılmaktadır. Bu çalışmalar sayesinde engelli birey günlük yaşamda da bu

malzemelerin işlerliği konusunda fikir sahibi olmaktadır Görsel eğitim sistemi içinde yer alan sanat ve sanat eğitimi yalnızca yetenekli bireylerin edinebileceği bir eğitim olarak görülmemelidir. Bu nedenle sanat eğitimi tüm bireylerin edinmesi gereken bir eğitimdir. Engelli bireylere yönelik çalışmaların bu bilinçle yürütülmesi, onların da bu dersler sayesinde kazanımlar elde ettiklerinin unutulmaması sanat eğitiminde engellilerimizin veli, idareci ve öğretmenler tarafından ciddiye alınması gerektiği unutulmamalıdır (Özyürek, 2010).

Yapmış olduğumuz çalışmada yer alan öğrencilerimizden biri de Down sendromu hikâyesi olan Y. Emre Kaya idi. Y. Emre de annesini kaybetmesinin üzüntüsü ile yaşamla bağını koparmış bir bireydi. Çalışmaya başlamadan önce hiçbir sosyal aktivitesi olmayan, kendini ifade edebilecek düzeyde konuşma kabiliyeti bulunmayan, içine kapanık, sosyalleşemeyen, insanlara karşı tedirgin ve tepkili biriydi. Çalışma ile resim atölyesine dâhil edilerek herhangi bir psikolojik sorunu bulunmayan öğrencilerin içerisine alınarak eğitime başlandı. Bununla, topluma ne düzeyde uyum sağlayabileceği ve sanat eğitiminin kaynaştırmadaki etkisini gözlemek amaçlandı. Öncelikli olarak teknik hususlar olan el kas becerilerini çalıştıracak kalem tutma, fırça-boya kullanma, renk bilgisi gibi konularda çalışıldı. Öğrencinin yaptığı resimler sınıfa gösterilip alkışlatıldı ve bu bir pekiştireç olarak kullanıldı. Sınıf içerisinde kendisine sorumluluk verilerek güven kazanması sağlandı. Zaman içerisinde konuşma yeteneği gelişti ve sınıfa adapte olup arkadaşlarıyla iletişim kurmaya başladı. Sanatla bütünleşmesi sonucunda yetenekleri de gelişti ve hatta diğer arkadaşlarına destek vermeye başladı.

Engelli Bireyler Açısından Önemi

Engelli bireyler için güzel sanatlar eğitimi, özel gereksinimle bireyin sahip olduğu özel durumu daha iyi bir konuma getirebilmek için oluşturulmuş güzel sanatlar (resim-iş / plastik sanatlar) içerikli etkinlikler ve çalışmalar sürecine verilen genel isimdir (Kosetler, 2004).

Aktiviteler, bireylerde hastalığın oluşturduğu fonksiyon kaybını azaltmak, hayatı düzenlemek ve performansı artırmak ya da farkında olunmayan yetenekleri hastalığa rağmen ortaya çıkarmak, sosyal yaşantısında kullanılabilir hale getirmek için yapılan çalışmaların bütünüdür. Bireysel olarak mevcut yeteneklerimizin yeterince farkında olma, onları ortaya çıkarma konularında önemli bir eksikliğimiz varken bunu engellilik ve yaşlılık dönemlerinde ortaya çıkarmaya çalışmak daha zordur (Omvig, 2017).

Engelliler boş geçen zamanlardan duygusal ve psikolojik olarak olumsuz etkilenir. Sağlık problemleri nedeniyle engellide sosyal hayattan kopma, bilişsel, duygusal sorunlar ve davranış problemleri ortaya çıkabilir. Bu nedenle boş zamanlarının sanatsal etkinliklerle

değerlendirilmesi gerekir. Bu etkinlikler kişide (Omvig, 2017).;

- Zihinsel ve motor işlevlerin korunmasına
- Kronik hastalıkların komplikasyonlarının geciktirilmesine,
- Yaşam kalitesinin artırılmasına,
- Yaşamla bağlantının kuvvetlenmesine katkı sağlamış olur.

Görsel sanatlar eğitimi, bireyin kendisini ifade etmesine yardım eden, psikolojik açıdan rahatlatıcı, güzel vakit geçirmelerini sağlayan ve farklı el becerileri kazandıran bir eğitimdir. Engelli için farklı duygularını ifade edebilmede bu ders önemli bir yer tutmaktadır. Davranış dilini geliştiren birey kendisini ve dünyayı anlamada daha hoşgörülü, içinde bulunduğu ortama uyum sağlamada daha olumlu, yaşamdan zevk alan, kendine güvenen ve üretici yeteneklere sahip olup yaşamını daha iyi şartlarda sürdürebilmede başarı gösterir (Stoneman, 2005).

Bu bireyler için hazırlanmış olan eğitim planlarındaki temel amaç; bir ürün ortaya koymak değildir. Çalışma sürecinde engelli bireyin katılımı, çalışma süreci, yaptığı işten aldığı haz ve mutluluk duyguları, ortaya çıkan üründen daha önemlidir. Engelli bireyler için görsel sanatlar eğitiminde amaç; görsel sanatlar eseri/çalışması oluşturmaktan öte bireyin bireysel gelişimine katkı sağlamaktır (Köseler, 2004).

Resim Yapma; kollarını, ellerini, parmaklarını dikkatli ve doğru şekilde kullanmasını öğrenerek küçük ve büyük (ince ve kaba) kasları gelişir. El-göz ve zihin güçlerini bir iş yapmada uygun biçimde kullanır. Renkleri tanır, ayırt eder, ana renklerden değişik renkler elde eder (Köseler, 2004).

Eşyalar arasında şekil, renk ve oran ilişkileri kurar. Çevre ile ilgili gözlemlerini, duygu ve düşüncelerini resim, şekil, renk ve modelle anlatır. Basit genellemeler ve bilgi geçişi yapma yetisini geliştirir. Dikkatini toplamayı, düşünmeyi sağlar. Uygun kararlar alma ve uygulama yetisi kazanır. Duyguların ifade eder, kendine güven kazanır. Bir eser meydana getirmenin hazzını duyar (Köseler, 2004).

Sanatsal aktivitelerin faydaları:

- Kişilerin kendilerini mutlu ve huzurlu hissetmelerini sağlar.
- İnsanların sosyalleşmelerini sağlar.
- Fiziksel ve zihinsel gelişime katkıda bulunur.
- Stresi ve kaygıyı azaltır.
- Arkadaş ortamlarına girer ve yeni arkadaşlar edinebilir.
- Başarı duygusunu tatması, çalışma başarısı ve iş verimine olumlu etkisi vardır.

Grup çalışmasında birlikte yapılan bir resim veya kolaj gibi çalışmalarda her öğrenci kendi becerisi ölçüsünde katkıda bulunur. Bu çalışmalar iş birliği yapma, birlikte çalışma, materyal paylaşma ve akran etkileşimi için de önemli fırsatlar sağlar (Köseler, 2004).

Grupların Sanat Terapisi İçin Hazırlıkları

Çalışmaların değerlendirilmesi.

Engelli bireylerin topluma kazandırılması, toplumlarımızda süregelen bir zorluktur. Yaratıcı bir ifade biçimi olarak sanat, bu kişilerin katılımını ve kendilerini gerçekleştirmelerini teşvik etmek için umut verici bir yol sunmaktadır. Çok sayıda çalışma sanatın ruh sağlığı ve genel refah üzerindeki faydalarını ortaya koymuştur, ancak çok azı özellikle engelli bireylere odaklanmıştır. Bu çalışma, sanatın engelliler üzerindeki olumlu etkisinin çeşitli boyutlarını araştırarak bu boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır (Erim & Caferoğlu, 2012).

Duygusal esenlik.

Sanatsal ifade, engelli insanların duygularını kanalize etmelerine ve onları ifade etmek için yaratıcı yollar bulmalarına olanak tanır. Sanat yaratmak bir katarsis işlevi görebilir ve engellilikleriyle ilişkili duygusal zorluklarla başa çıkmalarına yardımcı olabilir. Araştırmalar, düzenli sanat pratiğinin engelli bireylerde stres, kaygı ve depresyonu azaltabildiğini ve genel duygusal refahı iyileştirdiğini göstermiştir.

Öz saygı ve özgüven.

Sanat, engelli bireylere özgün kimliklerini ve yeteneklerini ifade edebilecekleri bir platform sunar. Sanatsal becerilerini geliştirerek öz saygılarını ve özgüvenlerini artırabilirler. Sanatsal çalışmalarının başkaları tarafından tanınması ve takdir edilmesi de özgüvenlerinin artmasına ve kendi değerlerini daha iyi algılamalarına katkıda bulunabilir.

Özerklik ve bağımsızlık.

Sanat pratiği, engelli bireylerin özerklik ve bağımsızlıklarını geliştirmelerini teşvik eder. Farklı sanat formlarını keşfederek yeni beceriler edinir ve kendi yaratıcı yeteneklerini keşfederler. Sanat, engelli bireylerin anlamlı ve ödüllendirici faaliyetlere aktif olarak katılmalarını sağlayan bir mesleki terapi biçimi olarak da kullanılabilir.

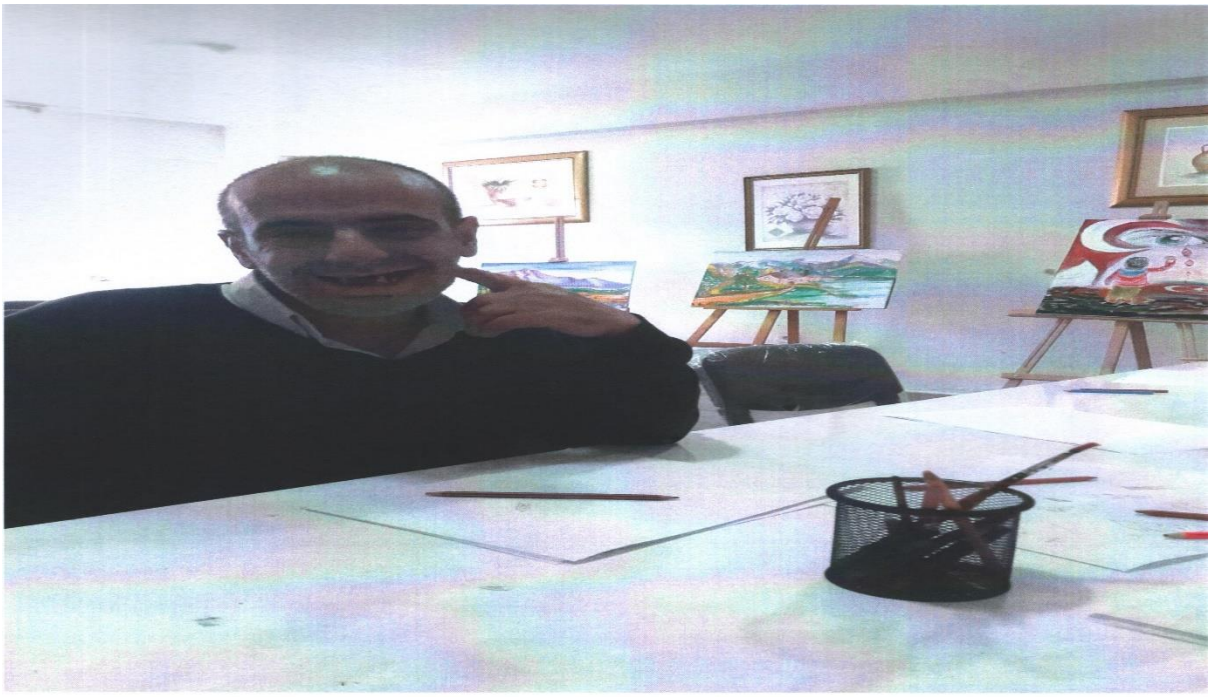
Sosyal içerme

Sanat, diğer sanatçılarla ve halkla tanışma ve etkileşim kurma fırsatları yaratarak engelli bireylerin sosyal içermesini teşvik eder. Kapsayıcı sanat sergileri ve etkinlikleri, engelli insanların çalışmalarını dış dünyayla paylaşmalarını, gerçeklikleri hakkında kamuoyunda

farkındalık yaratmalarını ve klişeleri yıkmalarını sağlar. Bu şekilde sanat, kapsayıcılık ve çeşitliliğin teşvik edilmesinde önemli bir rol oynayabilir (Erim & Caferoğlu, 2012).

Şekil 24

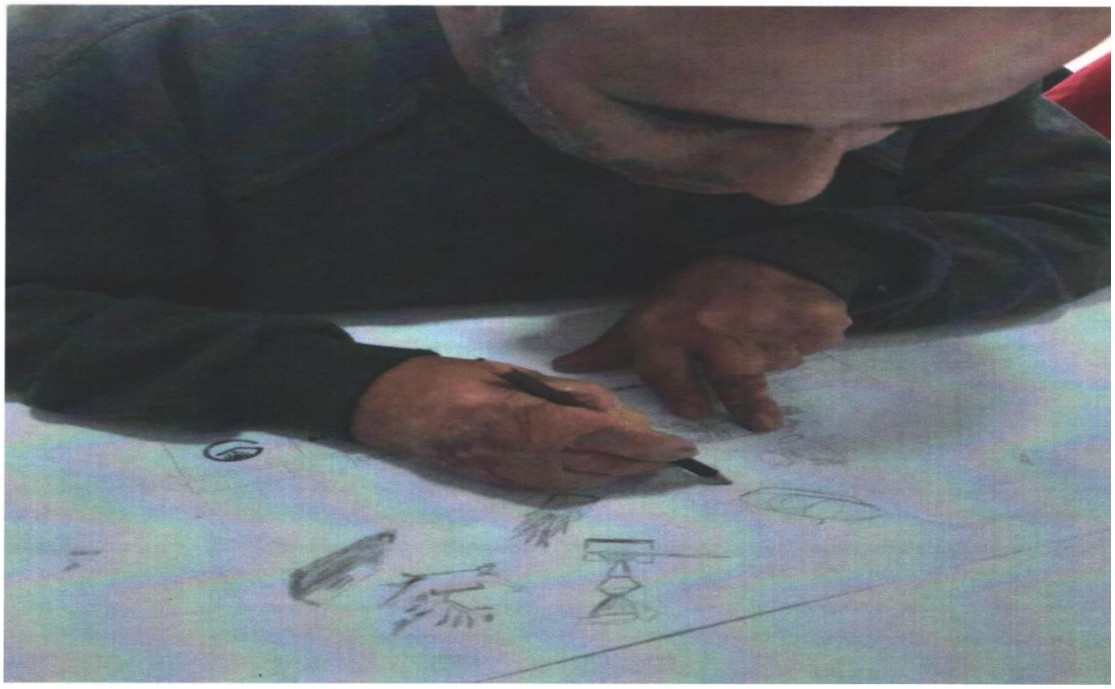
Güzide Bakım Merkezi Engelli Birey (Şizofren) Resim Atölye Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 25

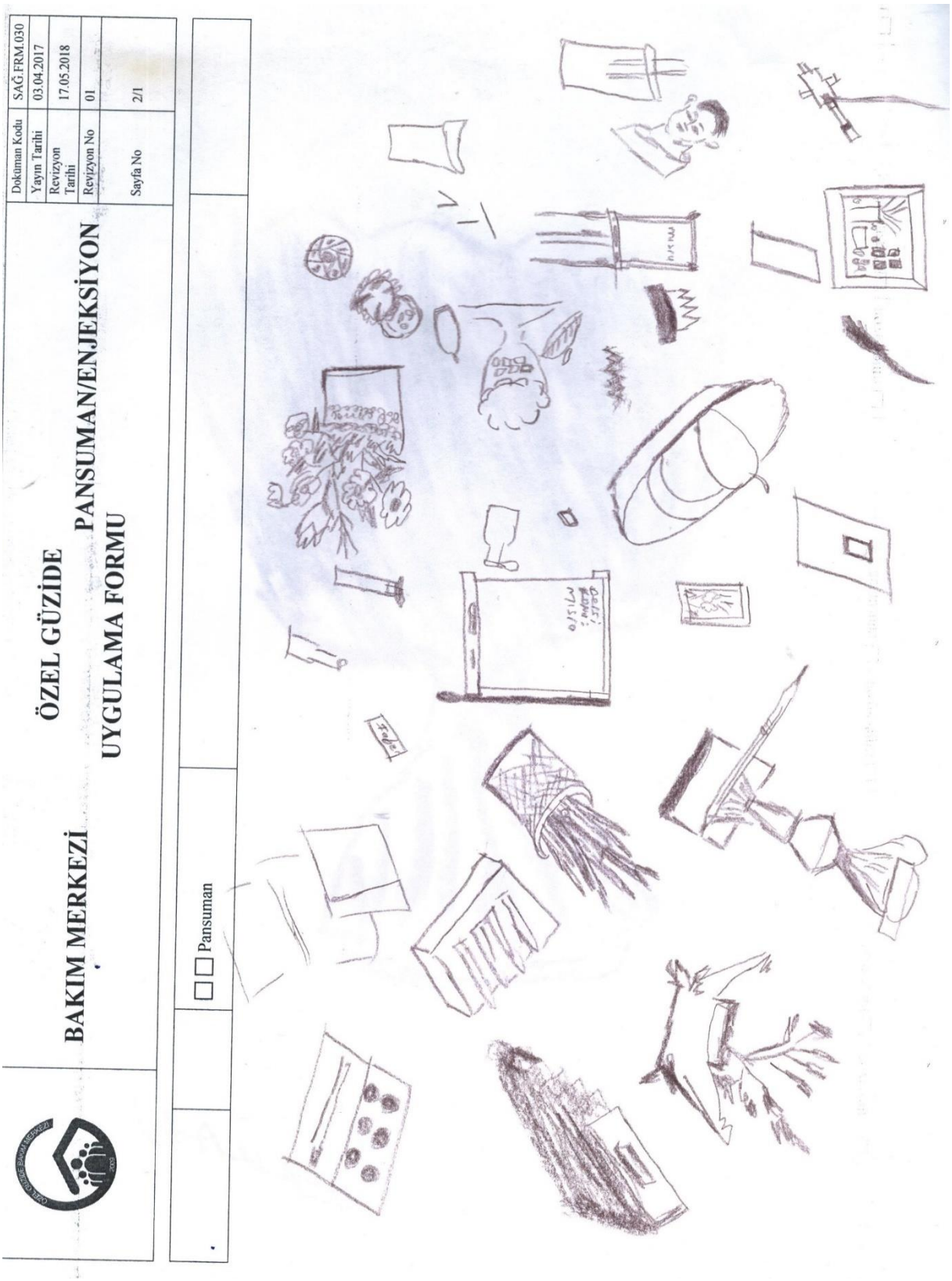
Güzide Bakım Merkezi Engelli Birey (Şizofren) Resim Atölye Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 26

Güzide Bakım Merkezi Engelli Birey (Şizofren) Resim (Karakalem) Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 27

Güzide Bakım Merkezi Engelli Birey (Şizofren) Resim Pastel Boya Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 28

Güzide Bakım Merkezi Engelli Birey (Şizofren) Resim Pastel Boya Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 29

Güzide Bakım Merkezi Engelli Birey (Şizofren) Resim Pastel Boya Çalışması

Şekil 30

Güzide Bakım Merkezi Engelli Birey (Şizofren) Resim Pastel Boya Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 31

Güzide Bakım Merkezi Engelli Birey (Şizofren) Resim Pastel Boya

Şekil 32

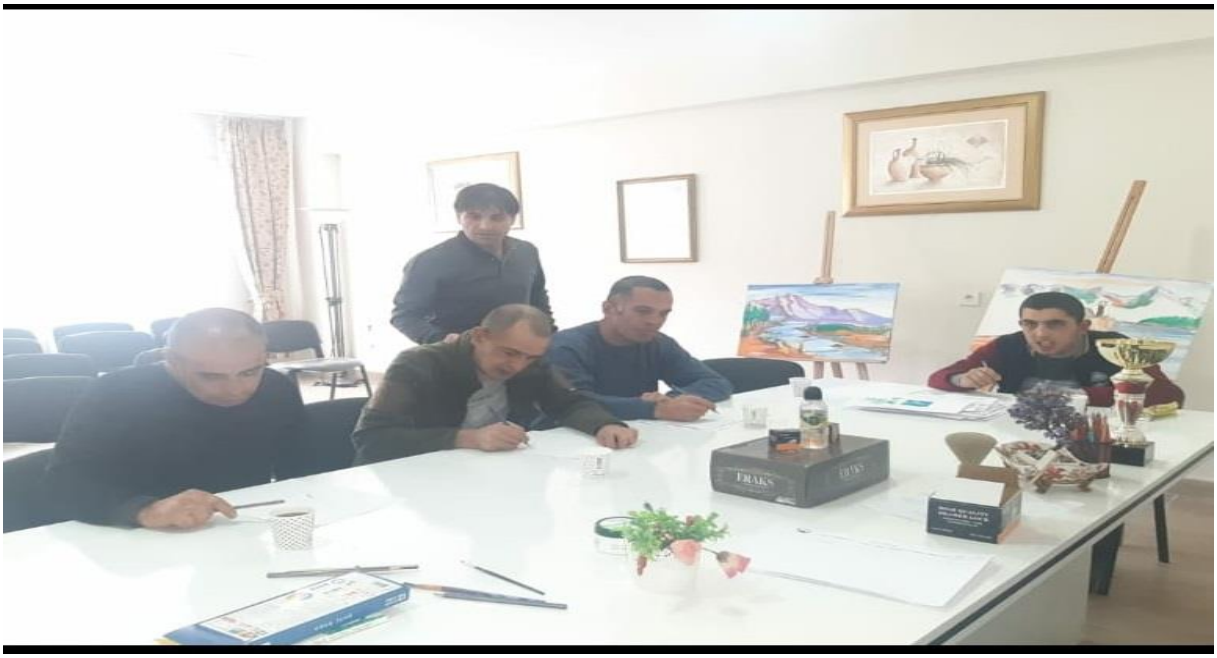
Güzide Bakım Merkezi Müdürlüğünün Engelli Öğrencilerle Yapmış Olduğu Resim Çalışması Yıl Sonu Sergisi

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 33

Güzide Bakım Merkezi Müdürlüğü Engelli Öğrencilerle Resim Atölye Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 34

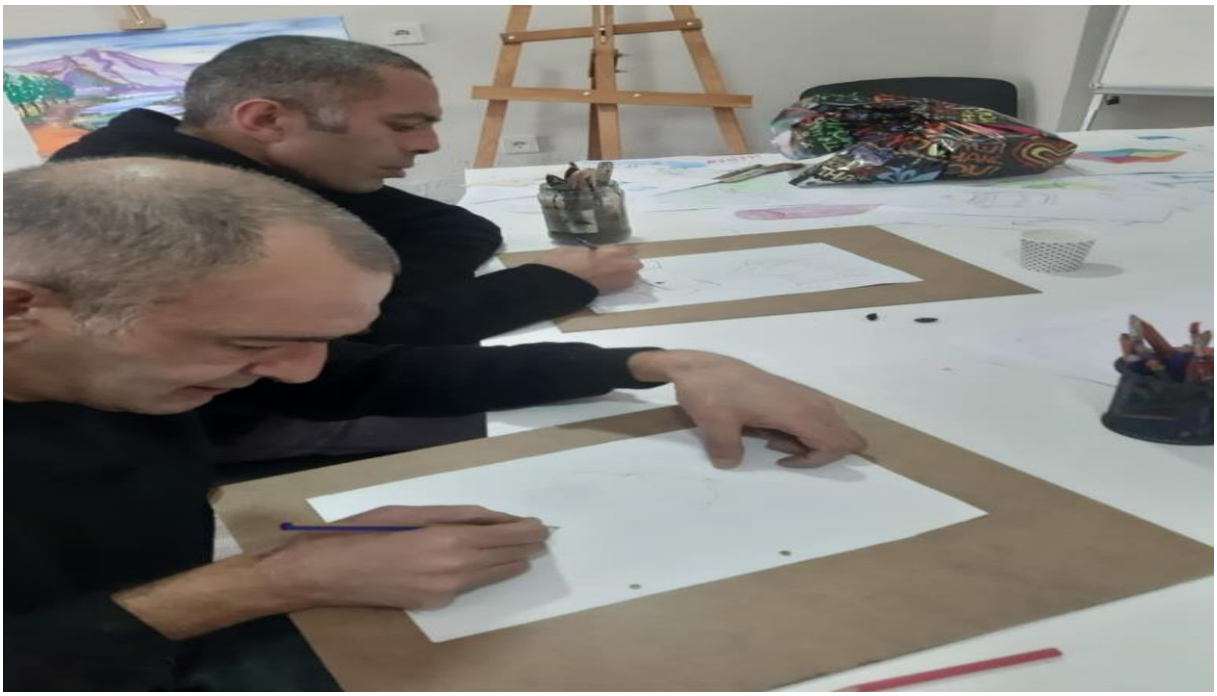
Güzide Bakım Merkezi Müdürlüğü Engelli Öğrenciler (Şizofren) Yağlı Boya Resim Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 35

Güzide Bakım Merkezi Müdürlüğü Engelli Öğrenciler (Şizofren) Karakalem Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 36

Güzide Bakım Merkezi Müdürlüğü Engelli Öğrenciler (Şizofren) Tarafından Hazırlanan Sulu Boya Çalışması

Şekil 37

Güzide Bakım Merkezi Müdürlüğü Engelli Öğrenci (Şizofren) Tarafından Hazırlanan Yağlı Boya Çalışması

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Açılan Sergiler

Sergilerle ilgili gözlemler.

Engelli bireyler tarafından yaratılan sanat eserlerinin sergilenmesi, engelliliğin toplumdaki algılanış biçimini çeşitli şekillerde değiştirmeye yardımcı olabilir:

1. Basmakalıp düşünceleri yıkmak: Kamuoyu engelliler tarafından yaratılan sanat eserlerini gördüğünde, engellilikle ilişkilendirilen olumsuz klişelere meydan okur. Bu eserler, engelli sanatçıların yaratıcılığını, özgünlüğünü ve yeteneğini ortaya koyarak, engelliliğin sınırlılık veya yetersizlikle eş anlamlı olduğu yönündeki önyargılı düşünceyi yıkar. Bu da engelliliğe daha dengeli ve gerçekçi bir bakışı teşvik etmekte ve önyargılı yargılara meydan okumaktadır.
2. Yetenek ve becerilerin vurgulanması: Sanat eserlerinin sergilenmesi, engelli bireylerin yetenek ve becerilerinin vurgulanmasını sağlar. Çalışmalarını sergileyerek, yaratıcılıklarını, benzersiz sanatsal ifadelerini ve kaliteli sanat eserleri üretme yeteneklerini tanırız. Engelli olmanın kayda değer sanatsal başarılara ulaşmada bir engel teşkil etmemesi gerektiği gerçeğini vurgular. Engelli insanların yeteneklerinin vurgulanması, kamuoyunun onları engellerinin ötesinde yetenekli ve yaratıcı bireyler olarak görmesini teşvik eder.
3. Farkındalık yaratma ve eğitim: Engelli bireyler tarafından yaratılan sanat eserlerinin sergilenmesi, engelliliğin gerçekleri konusunda kamuoyunun farkındalığını artırır. Sanat eserleri hikâyeler anlatabilir, duyguları ifade edebilir ve engellilikle ilgili benzersiz deneyimleri paylaşabilir. Bu, engelli insanlara karşı anlayış ve empati yaratılmasına yardımcı olur, onların zorluklarının yanı sıra güçlü yanlarını ve dayanıklılıklarını da gösterir. Bu şekilde kamuoyu engelliliğin gerçeklerini daha iyi anlayabilir ve daha empatik ve kapsayıcı bir vizyon geliştirebilir.
4. Kapsayıcılığı ve çeşitliliği teşvik etmek: Engelli bireyler tarafından yaratılan sanat eserlerinin sergilenmesi kapsayıcılığı ve sanatsal çeşitliliği teşvik eder. Engelli sanatçıların eserlerinin sergilenmesi, onların sanatsal ve kültürel sahneye katkılarının tanınmasını sağlar. Aynı zamanda diğer engelli bireyleri de sanatsal faaliyetlere katılmaya teşvik eder ve onlara kendi sanatsal ifadelerini geliştirme potansiyeline sahip olduklarını gösterir. Sanatta daha fazla çeşitliliği teşvik eder ve önceden belirlenmiş normlara meydan okur.
5. Bakış açısının değişmesi: Sanat eserlerinin sergilenmesi, halkın engelliliğe bakış açısının değişmesine yardımcı olabilir. Engelli bireyler tarafından yaratılan sanat eserlerini gören halk, engelliliğin bir kişiyi tamamen tanımlamadığını fark edebilir.

Engelli sanatçılar eserleriyle yaratıcılıklarını, tutkularını ve bağlılıklarını ortaya koyarak halkın engelliliğin ötesini görmesini ve bireyi tüm zenginliği ve çeşitliliğiyle tanımasını sağlar (Köseler, 2004).

Engelli bireyler tarafından yaratılan sanatı sergileyerek zihinleri açıyor, klişelere meydan okuyor, yetenekleri teşvik ediyor, farkındalığı artırıyor, halkı eğitiyor ve kapsayıcılığı teşvik ediyoruz.

Sanatın engelli bireylerin duygusal refahı için birçok faydası vardır. İşte başlıca faydalarından bazıları:

1. Duygusal ifade: Sanat, engelli insanlara duygularını yaratıcı bir şekilde kanalize etme ve ifade etme yolu sunar. Bir katarsis görevi görebilir ve engellilikleriyle ilişkili duygusal zorluklarla başa çıkmalarını sağlayabilir.
2. Stres ve kaygının azaltılması: Düzenli sanat pratiği, engelli bireylerde stres ve kaygının azaltılmasına yardımcı olabilir. Sanatsal yaratımlarına konsantre olarak rahatlayabilir ve duygusal rahatlama bulabilirler.
3. Özgüvenin artması: Sanatsal ifade, engelli bireylerin kendilerine özgü beceri ve yeteneklerini geliştirmelerine olanak tanır. Sanat eserleri yaratarak öz saygılarını ve özgüvenlerini artırabilirler.
4. Kimliğin ifadesi: Sanat, engelli bireylere kimliklerini ve bireyselliklerini ifade edebilecekleri bir platform sunar. Kendi sanatsal tarzlarını keşfedebilir ve yarattıklarıyla dünya vizyonlarını paylaşabilirler.
5. İletişimi teşvik etmek: Sanat, sözlü iletişim kurmakta zorlanan engelli bireyler için iletişimi ve duygusal ifadeyi kolaylaştırabilir. Onlara duygu ve düşüncelerini başkalarıyla paylaşmanın alternatif bir yolunu sunar.
6. Kendini ifade etmeyi teşvik etmek: Sanat, engelli insanların kendilerini özgürce ifade etmelerine ve benzersiz bakış açılarını dünyayla paylaşmalarına olanak tanır. Bu onlara kişisel tatmin ve tatmin duygusu verebilir (Kağıtçıbaşı, 1988).

Kısacası sanat, yaratıcı ifade, stres azaltma, özsaygı ve iletişimde iyileşme sağlayarak engelli bireylerin duygusal refahını artırmada önemli bir rol oynar. Duygusal tatmini teşvik eder ve daha iyi bir yaşam kalitesine katkıda bulunur.

Şekil 38

Yakutiye Medresesi Önü Güzel Sanatları Kazanan Öğrenciler ve Engelli Öğrencilerle Sergilenen Resim Sergisi

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 39

Yakutiye Medresesi Önü Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 40

Yakutiye Medresesi Önü Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 41

Yakutiye Medresesi Önü Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 42

Havuz Başında Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 43

Havuz Başında Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 44

Havuz Başında Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 45

Erzurum Fuar Merkezinde Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 46

Erzurum Fuar Merkezinde Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 47

Erzurum Çifte Minarelerde Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 48

Erzurum Çifte Minarelerde Engelli Öğrencilerle Yıl Sonu Yapılan Resim Sergisi

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

Şekil 49

6 Şubat Kahramanmaraş Deprem Bölgesi Psikodestek Amaçlı Çocuklarla Yapılan Resim Sergisi

(Kurum ve Vasi İzni Dâhilinde Görsel Kullanılmaktadır)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem ve Bulgular

Araştırmanın Yöntemi

Betimsel (Survey) yöntem: Betimleme, bütün bilim kollarında ilk aşamayı oluşturur; amacı araştırma konusu olguları ve bu olgular arasındaki ilişkileri saptama, sınıflama ve kaydetmedir (Yıldırım,2000,56). Betimsel araştırmalarda kullanılan yönteme Survey ya da betimleme yöntemi denir. Survey araştırmaları olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların "ne" olduğunu betimlemeye, açıklamaya çalışır. Bu tür incelemeler mevcut durumları, şartları ve özellikleri olduğu gibi ortaya koymaya çalışır. Buna "tarama modeli" de denilmektedir. Verilerin analizi ve açıklanması suretiyle yorumlama, değerlendirme ve yeni durumlara uygulanacak şekilde genellemelere varma gibi işlemlere yer vermektedir. Survey metodu anket, mülakat(görüşme) gözlem ve test teknikleri ile gerçekleştirilir. Özellikle anket ve mülakat tekniklerinin Survey araştırmalarında önemli bir yeri vardır (Aslantürk, 1999, 101).

Anketin amacı, toplanan bilgilerle kalıplar oluşturup, istenilen karşılaştırmaları yapmaktır. Birçok durumda temsili bir örneklem seçilir ve bu temsili, gruptan alınan veriler tüm gruplar üzerine genelleştirilmeye çalışılır. Bundan dolayı, anket metodunda temsili bir örneklemin seçimi işlemi birçok durumda problemler doğurmaktadır. Çünkü temsili olarak seçilen örneklemin, tüm grubu temsil etmesi için, temsili grup ile tüm grup arasında belirli, benzer karakterlerin olması zorunluluğu vardır. Anket çalışmaları, nicel yaklaşımın bir ürünü oldukları için genelde istatistik yöntemler kullanılır. Veriler sayısal rakamlara veya formüllere dayandırılır (Çepni, 2001, 40).

Yukarıdaki bilgiler ışığında bu çalışmada anket çalışması yapılmış olup bedensel ve zihinsel engelli bireylerin vasileri ile görüşülmüştür. Çalışmaya toplam 22 veli ile katılım göstermiştir.

İstatistiksel Analiz

İstatistiksel analizler SPSS (IBM SPSS Statistics 27) adlı paket program kullanılarak yapılmıştır. Bulguların yorumlanmasında frekans tabloları ve tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır.

Yapılan çalışma neticesinde;

Tablo 1. Anket Çalışmasına Ait Frekans Tablosu

İfadeler	Olumlu		Olumsuz		Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%
l- Bedensel ve Zihinsel, RuhsaI engelli bireylerde sanat eğitimi nedenli gereklidir.	21	95,45%	0	0,00%	1	4,55%
2- Resim sanıtıyla iletişime geçen engelli bireylerde sanat ne kadar etkili olmuştur.	16	72,73%	4	18,18%	2	9,09%
3- Görsel sanatların engelli bireyler üzerinde ne gibi gelişim sağlamıştır.	16	72,73%	2	9,09%	4	18,18%
4- Engelli bireylerin görsel sanatlarla bütünleşirken değişim ne derece oluyor.	16	72,73%	5	22,73%	1	4,55%
5- Aile olarak engelli bireylerde sanatın özellikle psiko-motor becerilerinde nasıl bir etki gösteriyor.	16	72,73%	4	18,18%	2	9,09%
6- Sanat faaliyetlerinin engelli bireyler üzerinde özellikle iletişim becerilerini nasıl etkiliyor.	19	86,36%	3	13,64%	0	0,00%
7- Zihinsel , RuhsaI ve Bedensel bireylerde psikolojik anIamda nasıl bir davranış serglliyorlar.	18	81,82%	3	13,64%	1	4,55%
8- Görsel sanatların engelli bireylerin fiziksel(el kası, kol ayak)bedenlerinin gelişiminde etkili oluyor mu	18	81,82%	3	13,64%	1	4,55%
9-Görsel sanatlar dersinin sizce engelli bireyler üzerinde olumlu veya olumsuz olduğunu düşünüyormusunuz	16	72,73%	4	18,18%	2	9,09%
l0- Sınatın (resim)sanatrnrn eğitimi verilirken engeli bireyin toplum ve çevreyle uyumu nasıl	18	81,82%	4	18,18%	0	0,00%

"Bedensel ve Zihinsel, RuhsaI engelli bireylerde sanat eğitimi nedenli gereklidir" sorusuna katılımcıların %95,45 (21 kişi) olumlu olarak cevap verirken, %4,55'i (1 kişi) katılmıyorum cevabını vermiştir.

"Resim sanatıyla iletişime geçen engelli bireylerde sanat ne kadar etkili olmuştur." sorusuna katılımcıların %72,73 (16 kişi) olumlu olarak, %18,18 (4 kişi) olumsuz olarak cevap verirken, %9,09'u (2 kişi) katılmıyorum cevabını vermiştir.

"Görsel sanatların engelli bireyler üzerinde ne gibi gelişim sağlamıştır." sorusuna katılımcıların %72,73 (16 kişi) olumlu olarak, %9,09 (2 kişi) olumsuz olarak cevap verirken, %18,18'i (4 kişi) katılmıyorum cevabını vermiştir.

"Engelli bireylerin görsel sanatlarla bütünleşirken değişim ne derece oluyor." sorusuna katılımcıların %72,73 (16 kişi) olumlu olarak, %22,73 (5 kişi) olumsuz olarak cevap verirken, %4,55'i (1 kişi) katılmıyorum cevabını vermiştir.

“Aile olarak engelli bireylerde sanatın özellikle psiko-motor becerilerinde nasıl bir etki gösteriyor.” sorusuna katılımcıların %72,73 (16 kişi) olumlu olarak, %18,18 (4 kişi) olumsuz olarak cevap verirken, %9,09’u (2 kişi) katılmıyorum cevabını vermiştir.

“Sanat faaliyetlerinin engelli bireyler üzerinde özellikle iletişim becerilerini nasıl etkiliyor.” sorusuna katılımcıların %86,36 (19 kişi) olumlu olarak, %13,64 (3 kişi) olumsuz olarak cevap vermiştir.

“Zihinsel, RuhsaI ve Bedensel bireylerde psikolojik anIamda nasıl bir davranış sergiliyorlar.” sorusuna katılımcıların %81,82 (18 kişi) olumlu olarak, %13,64 (3 kişi) olumsuz olarak cevap verirken, %4,55’i (1 kişi) katılmıyorum cevabını vermiştir.

“Görsel sanatların engelli bireylerin fiziksel(el kası, kol ayak)bedenlerinin gelişiminde etkili oluyor mu.” sorusuna katılımcıların %81,82 (18 kişi) olumlu olarak, %13,64 (3 kişi) olumsuz olarak cevap verirken, %4,55’i (1 kişi) katılmıyorum cevabını vermiştir.

“Görsel sanatlar dersinin sizce engelli bireyler üzerinde olumlu veya olumsuz olduğunu düşünüyor musunuz.” sorusuna katılımcıların %72,73 (16 kişi) olumlu olarak, %18,18 (4 kişi) olumsuz olarak cevap verirken, %9,09’u (2 kişi) katılmıyorum cevabını vermiştir.

“Sanatın (resim) sanatının eğitimi verilirken engeli bireyin toplum ve çevreyle uyumu nasıl.” sorusuna katılımcıların %86,36 (19 kişi) olumlu olarak, %13,64 (3 kişi) olumsuz olarak cevap vermiştir.

Tablo 2. *Anket Çalışmasına Ait Değerlendirme Tablosu*

İfadeler	İyi		Çok İyi		Orta		Kötü		Çok Kötü		Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1- Görsel Sanatlar (Resim) eğitimine ne derece etkili	13	59,09%	6	27,27%	2	9,09%	1	4,55%	0	0,00%	0	0,00%
2- Görsel sanatlar dersiyle bütünleşen engelli bireyde çevreyle iletişim kurmasında olumlu etkileri nasıl	9	40,91%	12	54,55%	1	4,55%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
3-Anne-Baba olarak sanatın engelli birey üzerinde motor(el kası ve kol vb.) becerilerinde ne kadar etkili	4	18,18%	16	72,73%	1	4,55%	1	4,55%	0	0,00%	0	0,00%
4- Sanatın engelli bireylerde psiko-sosyal anlamında iletişim becerilerin nasıl etkiliyor	6	27,27%	10	45,45%	6	27,27%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
5-Zihinsel, ruhsal, bedensel engelli bireylerde resim resim sanatın tutum ve davranışları ne derece etkiliyor	7	31,82%	14	63,64%	1	4,55%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
6- Görsel sanatlar dersinin sizce engelli bireylerde nasıl etkili oluyor	5	22,73%	15	68,18%	2	9,09%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
7- Engelli bireyin resim sanatıyla bütünleşirken çevreyle uyumu nasıl	4	18,18%	14	63,64%	3	13,64%	1	4,55%	0	0,00%	0	0,00%
8- Engelli bireyin görsel sanatla iletişime geçerken bireylerle, toplumla uyumu ne derecedir.	5	22,73%	12	54,55%	5	22,73%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
9-Sanat faliyetleriyle (sergi çalışması, etkinlikler vb.) uğraştıktan sonra utangaçlık duygusunda değişiklik nasıl	7	31,82%	8	36,36%	7	31,82%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
10-Sanatsal faliyetlerinde engelli bireylerin kendilerine güven duygusu ne derece oluyor	6	27,27%	13	59,09%	2	9,09%	1	4,55%	0	0,00%	0	0,00%
11- Görsel sanatların engelli bireyler üzerinde zihinsel gelişme ne derecedir	5	22,73%	14	63,64%	3	13,64%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
12-Engelli bireyler görsel sanatlar dersini alırken bedensel kas galişimlerini verimli kullanabiliyorlar mı	10	45,45%	10	45,45%	2	9,09%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%

"Görsel Sanatlar (Resim) eğitimine ne derece etkili" sorusuna katılımcıların %59,09'u (13 kişi) iyi olarak cevap verirken, %27,27'si (6 kişi) çok iyi, %9,09'u (2 kişi) orta,%4,55'i (1 kişi) kötü cevabını vermiştir.

"Görsel sanatlar dersiyle bütünleşen engelli bireyde çevreyle iletişim kurmasında olumlu etkileri nasıl" sorusuna katılımcıların %40,91'i (9 kişi) iyi olarak cevap verirken, %54,55'i (12 kişi) çok iyi, %4,55'i (1 kişi) orta cevabını vermiştir.

"Anne-Baba olarak sanatın engelli birey üzerinde motor (el kası ve kol vb.) becerilerinde ne kadar etkili" sorusuna katılımcıların %18,18'i (4 kişi) iyi olarak cevap verirken, %72,73'ü (16 kişi) çok iyi, %4,55'i (1 kişi) orta,%4,55'i (1 kişi) kötü cevabını vermiştir.

“Sanatın engelli bireylerde psiko-sosyal anlamında iletişim becerilerin nasıl etkiliyor” sorusuna katılımcıların %27,27’si (6 kişi) iyi olarak cevap verirken, %45,45’i (10 kişi) çok iyi, %27,27’si (6 kişi) orta cevabını vermiştir.

“Zihinsel, ruhsal, bedensel engelli bireylerde resim resim sanatın tutum ve davranışları ne derece etkiliyor” sorusuna katılımcıların %31,82’si (7 kişi) iyi olarak cevap verirken, %63,64’ü (14 kişi) çok iyi, %4,55’i (1 kişi) orta cevabını vermiştir.

“Görsel sanatlar dersinin sizce engelli bireylerde nasıl etkili oluyor” sorusuna katılımcıların %22,73’ü (5 kişi) iyi olarak cevap verirken, %68,18’i (15 kişi) çok iyi, %9,09’u (2 kişi) orta cevabını vermiştir.

“Engelli bireyin resim sanatıyla bütünleşirken çevreyle uyumu nasıl” sorusuna katılımcıların %18,18’i (4 kişi) iyi olarak cevap verirken, %63,64’ü (14 kişi) çok iyi, %13,64’ü (3 kişi) orta,%4,55’i (1 kişi) kötü cevabını vermiştir.

“Engelli bireyin görsel sanatla iletişime geçerken bireylerle, toplumla uyumu ne derecedir.” sorusuna katılımcıların %22,73’ü (5 kişi) iyi olarak cevap verirken, %54,55’i (12 kişi) çok iyi, %22,73’ü (5 kişi) orta cevabını vermiştir.

“Sanat faaliyetleriyle (sergi çalışması, etkinlikler vb.) uğraştıktan sonra utangaçlık duygusunda değişiklik nasıl” sorusuna katılımcıların %31,82’si (7 kişi) iyi olarak cevap verirken, %36,36’sı (8 kişi) çok iyi, %31,82’si (7 kişi) orta cevabını vermiştir.

“Sanatsal faaliyetlerinde engelli bireylerin kendilerine güven duygusu ne derece oluyor” sorusuna katılımcıların %27,27’si (6 kişi) iyi olarak cevap verirken, %59,09’ı (13 kişi) çok iyi, %9,09’u (2 kişi) orta,%4,55’i (1 kişi) kötü cevabını vermiştir.

“Görsel sanatların engelli bireyler üzerinde zihinsel gelişme ne derecedir” sorusuna katılımcıların %22,73’ü (5 kişi) iyi olarak cevap verirken, %63,64’ü (14 kişi) çok iyi, %13,64’ü (3 kişi) orta cevabını vermiştir.

“Engelli bireyler görsel sanatlar dersini alırken bedensel kas gelişimlerini verimli kullanabiliyorlar mı” sorusuna katılımcıların %45,45’i (10 kişi) iyi olarak cevap verirken, %45,45’i (10 kişi) çok iyi, %9,09’u (2 kişi) orta cevabını vermiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Değerlendirme- Tartışma ve Sonuç

Birinci anketimiz ile görsel sanatın, engelli bireyler üzerinde olumlu-olumsuz etkileri görülmeye çalışılmış olup, alınan cevapların % 87'si olumlu olduğu şeklindedir. İkinci anketimizde ise 5'li likert kullanarak anket uygulanmış olup alınan cevapların %33,75 'i iyi, %60'ının çok iyi olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar toplamda %93,75'inin iyi yönlü olduğunu göstermektedir. Yapılan anketler çerçevesinde görsel sanatların, engelli bireyler üzerinde olumlu etkisi olduğu görülmüştür.

Yapılan anket sonucu ile ortaya çıkan bilgiler doğrultusunda verimli olarak çalışmaların yürütülebilmesi ile sanata dair eğitimin gerek olunan önemi kazanması adına farklı öneriler geliştirilmiştir. Ortaya çıkan neticeler doğrultusunda farklı olarak geliştirilen önerileri belirtmek gerekir ise;

Birinci anketle görsel sanatın, engelli bireyler üzerinde olumlu olduğu, İkinci anketle de çok iyi olduğu görülmüştür. Sonuçlar doğrultusunda iyi yönlü olduğunu göstermektedir. Yapılan anketler çerçevesinde görsel sanatların, engelli bireyler üzerinde olumlu etkisi olduğu görülmüştür.

Sanat, engelli insanlara duygularını yaratıcı bir şekilde kanalize etme ve ifade etme yolu sunar. Bir katarsis görevi görebilir ve engellilikleriyle ilişkili duygusal zorluklarla başa çıkmalarını sağlayabilir. Düzenli sanat pratiği, engelli bireylerde stres ve kaygının azaltılmasına yardımcı olabilir. Sanatsal yaratımlarına konsantre olarak rahatlayabilir ve duygusal rahatlama bulabilirler.

Sanatsal ifade, engelli bireylerin kendilerine özgü beceri ve yeteneklerini geliştirmelerine olanak tanır. Sanat eserleri yaratarak öz saygılarını ve özgüvenlerini artırabilirler. Sanat, engelli bireylere kimliklerini ve bireyselliklerini ifade edebilecekleri bir platform sunar. Kendi sanatsal tarzlarını keşfedebilir ve yarattıklarıyla dünya vizyonlarını paylaşabilirler. Sanat, sözlü iletişim kurmakta zorlanan engelli bireyler için iletişimi ve duygusal ifadeyi kolaylaştırabilir. Onlara duygu ve düşüncelerini başkalarıyla paylaşmanın alternatif bir yolunu sunar. Sanat, engelli insanların kendilerini özgürce ifade etmelerine ve benzersiz bakış açılarını dünyayla paylaşmalarına olanak tanır. Bu onlara kişisel tatmin ve tatmin duygusu verebilir.

Duygusal tatmini teşvik eder ve daha iyi bir yaşam kalitesine katkıda bulunur (Gül,

2012). Engelli bireylerin bireysel kimlik kazanması, başarı duygusunu tatması, güven ve cesaretinin artırılması, sosyal yaşama uyumunun sağlanması, el ve beyin koordinasyonunun gelişimi, duygusal yapısının geliştirilmesi düzenlenmesi, ifade gücünün geliştirilmesi, algılama yapısının arttırılması, estetik beğeni ve har duygusunun geliştirilmesi, konularında sanat eğitiminin önemli bir yeri bulunmaktadır (Gül, 2012)

Görsel sanatlar çalışmaları engelli bireyin toplumla bütünleşmesine ve toplumunda engeli bireyler hakkında bilinçlenmesine katkı sağladığı, Toplumun dışında yer almayan aksine toplumla iç içe yaşayan engelli birey birtakım duyguları kendi yeterlilikleri ölçüsünde paylaşmaktadır. Sahip olduğu hareket kabiliyeti sözlük bilgisi ve dil gelişimi duygu ve düşüncelerini anlatmakta yetersiz kalabilmektedir (Gül, 2012)

Görsel sanat çalışmaları engelli bireylerin duygularını ve düşüncelerini geliştirmekte ve çevrelerindeki dünyayı algılamalarına yardımcı olmaktadır (Gül, 2012)

Görsel sanatlar kendi yapısından kaynaklanan birtakım özelliklerin engelli bireylere kazandırdığı niteliklerin yanında, birey gelişimi için oldukça önem taşıyan bilgi ve becerilerin, da kalıcı davranışların sağlanmasına katkı yapmaktadır (Gül, 2012)

Bu çalışmalar sayesinde engelli birey günlük yaşamda da bu malzemelerin işlerliği konusunda fikir sahibi olmaktadır Görsel eğitim sistemi için de yer alan sanat ve sanat eğitim yalnızca yetenekli bireylerin edinebileceği bir eğitim olarak görülmemelidir. Bu nedenle sanat eğitimi tüm bireylerin edinmesi gereken bir eğitimdir (Gül, 2012)

Engelli bireylere yönelik çalışmaların bu bilinçle yürütülmesi, onlarında bu dersler sayesinde kazanımlar elde ettiklerinin unutul memesi sonat eğitiminde engellilerimizin Veli idareci ve öğretmenler tarafından ciddiye alınması gerekti/ unutulmamalıdır (Gül, 2012)

Engelliler boş geçen zamanlardan duygusal ve psikolojik olarak olumsuz etkilenir. Sağlık problemleri nedeniyle engellide sosyal hayattan kopma, bilişsel, duygusal sorunlar ve davranış problemleri ortaya çıkabilir (Gül, 2012)

Resim Yapma;

Kollarını, ellerini, parmaklarını dikkatli ve doğru şekilde kullanmasını öğrenerek küçük ve büyük (ince ve kaba) kasları gelişir. - El-göz ve zihin güçlerini bir iş yapmada uygun biçimde kullanır. - Renkleri tanır, ayırt eder, ana renklerden değişik renkler elde eder (Demirbilek, 2005).

Eşyalar arasında şekil, renk ve oran ilişkileri kurar. - Çevre ile ilgili gözlemlerini, duygu ve düşüncelerini resim, şekil, renk ve modelle anlatır. - Basit genellemeler ve bilgi geçişi yapma

yetisini geliştirir. - Dikkatini toplamayı, düşünmeyi sağlar.-Uygun kararlar alma ve uygulama yetisi kazanır. - Duyguların ifade eder, kendine güven kazanır. - Bir eser meydana getirmenin hazzını duyar (Gül, 2012).

Engelli bireylerin sanatsal aktivitelerin faydaları olarak;

- Kişilerin kendilerini mutlu ve huzurlu hissetmelerini sağlar.
- İnsanların sosyalleşmelerini sağlar.
- Fiziksel ve zihinsel gelişime katkıda bulunur.
- Stresi ve kaygıyı azaltır.
- Arkadaş ortamlarına girer ve yeni arkadaşlar edinebilir.
- Başarı duygusunu tatması, çalışma başarısı ve iş verimine olumlu etkisi vardır.

Grup çalışmasında birlikte yapılan bir resim veya kolaj gibi çalışmalarda her öğrenci kendi becerisi ölçüsünde katkıda bulunur. Bu çalışmalar işbirliği yapma, birlikte çalışma, materyal paylaşma ve akran etkileşimi için de önemli fırsatlar sağlar.

Eğitim ve öğretim sürecinde engelli bireylerin toplum içerisinde kendilerine yer edinmelerini sağlamaktır. Yaptıkları eserleri toplum içerisinde sergileyerek, engelliler ve toplum arasında bir bağ kurup farkındalık oluşturmaktır.

Sonuç

Engelli bireylerde sanatın bireyler üzerinde ne gibi etkiler oluşturduğu, bu bireylerin hem zihinsel bedensel tutum ve davranışlarındaki sosyal yaşamlarında ne gibi izlenimler oluşturduğu etkileri hususunda değerlendirildiğinde, Türk eğitim sistemimizde özellikle örgün eğitimde; engelli bireyler üzerinde zihinsel ve bedensel gelişmeleri ile alakalı sanatla bağ kurulduğunda eğitim sürecinde ciddi anlamda bu bireylere ağırlık verilmektedir (Özyürek, 2010).

Yapılan araştırmalarda engelli bireylerde etkili bir iletişim aracı olarak sanatın gerçekten çok güçlü bir etki oluşturduğu engelli bireyleri davranış olarak tamamen etki altına alındığını ve davranışlarındaki değişiklikleri noktasında birçok tutum ve davranışları sergiledikleri sanat sayesinde uygulayarak bu bireyleri gözlemledik. Sanatın bu bireyler üzerinde ne kadar etkili olduğuna bir eğitimci olarak gözlemleme ve izlenilmede yaşam kalitelerinin arttığına ve sosyalleşmeleri gözlemlendi. Mevcutta bulunan eğitim sistemi kapsamında bulunan sanat eğitimi sadece yetenek sahibi bireyler üzerinde istifade edecekleri eğitim anlayışı ortaya çıkmayacağı bunun yanı sıra engelli bireyler üzerinde de oldukça güçlü eğitim süreci ortaya koymaktadır.

Sanat eğitimi yolu ile engelli bireyler üzerinde psiko-terapi manasında güçlü bir

eğitimdir (Gül, 2012). Bu nedenle de sanat eğitimi verilir iken toplumun tümünü kapsarken genellikle engelli bireyler üzerinde sanatın ne kadar güçlü bir olgu oluşturduğu apaçık ortaya koymaktadır. Sanatın pek çok dallarından biri olan resim eğitiminin insan üzerindeki etkileri ortaya çıktığı gibi engelli bireyler üzerinde de çok güçlü bir etki meydana getirmektedir (Kızıltaş, 2012).

Görsel sanatlar eğitiminde yeteneklerini keşfetmesi ve güçlü bir ürün ortaya koyması, üretmek duygusunu engelli bireye kazandırmak ve toplum içerisinde bir yer edindirmek bu bireylerin tutum ve davranışları noktasında toplum üzerinde olumlu bir etki bırakmak ve farkındalık oluşturmaktır (Muharrem Ergin Orhun Abideleri, 2005).

Engelli bireylere yönelik sanatın nedenli etkili bir araç olduğu yönünde çalışmalarımı bu bilinç içerisinde yürütüp bu bireylerinde özel durumlarından dolayı toplum içerisinde yalnızlaştırmak değil toplumla bütünleştirerek kaynaşmalarını sağlamak ve yaşamları sürecinde kaliteli ve yaşam sevincinden kopmadan hayata bağlı kalmalarını sağlamaktır (Çelep, 2004).

Bu çalışma ile engelli bireylerin rehabilite gördüğü yaşam alanlarının gözlemlenmesi ve rehabilite merkezlerinin sanat atölyelerinde engellilere sanat eğitimi vererek bu bireyler ile birebir iletişim içerisinde sanat eğitimi sürecini takip edip, engelli bireyler üzerinde sanatın etkilerinin gözlemlemek amaçlanmaktadır. Ayrıca engelli bireylerle iletişim durumunda olan kişilerle ve uzman kişilerle iletişime geçilerek bireyler üzerinde uygulamaları eğitimi zaman dilimine ayırarak, değişimleri ve etkileri not alıp buna göre sanat eğitime katkı sunmak istiyoruz. Engelli bireylerin eğitimleri sürecinde sanatın etkileri incelenmiş, değerlendirilmiş kişilerin seviyelerine göre uygulamalı sanat eğitimi verilmiştir.

Özel eğitime bağlı kalan engelli bireylerin rehabilite merkezleri dışında sanat eğitimcisi olarak sanatsal ve kültürel çalışmaların yoğun olduğu ayrıca engelli olmayan diğer bireylerin yoğun olduğu gençlik merkezlerinde vermiş olduğumuz uygulamaları resim sanatı eğitiminde, bu engelli bireylerin kaynaştırma eğitimi formatında engelli bireylerle beraber sanat eğitimi verdirerek yapılan bu tez çalışmamızın amacına ulaşması ve sanatın engelli bireyleri topluma kazandırma etkilerinin görülmesi açısından gençlik merkezlerinde daha çabuk bir ilerleme oluşturmaktadır. Bu kaynaştırma eğitiminden sonra, engelli bireyler toplum içerisinde psikolojik anlamda daha uygun davranış sergilemektedir. Uygulamaları sanat eğiticisi olarak temel yaklaşımımız;

Eğitim ve öğretim sürecinde engelli bireylerin toplum içerisinde kendilerine yer edinmelerini sağlamaktır. Yaptıkları eserleri toplum içerisinde sergileyerek, engelliler ve toplum arasında bir bağ kurup farkındalık oluşturmaktır.

KAYNAKÇA

Arıkan, Ç. (2002). Sosyal model çerçevesinde engelliliğe yaklaşım. *Ufkun Ötesi Bilim Dergisi*, Cilt 2, Sayı:1.

Artar, Y., & Karabacakoğlu, Ç. (2003). Türkiye'de özürlüler turizminin geliştirilmesine yönelik olarak konaklama tesislerindeki altyapı olanaklarının araştırılması - özürlülerin toplumsal gelişimine yönelik proje. *Dünya Engelliler Vakfı*. Ankara: Milli Prodüktivite Merkezi.

Aslantürk, Zeki (1999). *Araştırma metot ve teknikleri*. Emre Matbaası, İstanbul.

Balcık, B., & Çifci Tekinarslan İ. (2012). Otizmli çocuklara sosyal beceri öğretiminde sosyal öykülerin etkisinin incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 45(1).

Başbuğ, F., & Z. (2016). Görsel sanatlar eğitimi üzerine notlar. *Akdeniz Sanat Dergisi*, Cilt 9, Sayı 18.

Cevat, Ç. (2004). *Sınıf yönetimi ve disiplini*, Anı Yayıncılık, Ankara.

Çepni, S. (2001). *Araştırma ve proje çalışmalarına Giriş*. Erol Ofset, Trabzon.

Demirbilek, M. (2005). Zihinsel engelli bireylerde ebeveynlik becerileri. *Ufkun Ötesi Bilim Dergisi*, 5(2).

Duyan, V. (2005). Engelli çocuğa sahip annelerin problemlerle başa çıkma tarzları. *Ufkun Ötesi Bilim Dergisi*, 5(2).

Ergin, M. (2005). *Orhun abideleri*, Boğaziçi Yay. İstanbul.

Erim, G., & Caferoğlu, M. (2012). Görsel sanatlar eğitimi dersinin zihinsel engelli çocuklara katkısının özel eğitim öğretmenlerinin görüşleriyle belirlenmesi. *Eğitim Fakültesi Dergisi* 25 (2).

Fidan, F., & Saç, S. (2005). *Evde ve Evlilikte Engelli Kadın Olmak: Engelli Bir Kadının Yaşamından Kesitler*. Engelli Kadınların Sorunları ve Çözümleri Sempozyumu 29-30 Nisan Kocaeli. Grafik Matbaacılık, İstanbul.

Gül, S. O. (2012). *Engellilere yönelik tutumlar*. (Ed. Diken, İ.H.) Vize Yayıncılık. http://eyh.aile.gov.tr.(2009)/toplum_ozurlulugu_nasil_anliyor.pdf. (Erişim Tarihi 25.04.2024).

Halil, K., (2004). *Özürlülüğün dünü, bugünü ve yarını*. http://www.engelsizerisim.com (Erişim Tarihi 22.04.2024).

Kağıtçıbaşı, Ç. (1988). *İnsan ve insanlar*. İstanbul: Sermet Matbaası.

Karataş, K, & Oran, B. (2007). Engelliler: Siyasetin periferinde kalanlar. *Ufkun Ötesi Bilim Dergisi*, 7(2).

Kızıltaş, M. (2012). *Engellilerle 360° iletişim*, Elma Yayınevi, Ankara.

Koçman, A., & Tufan, İ. (2005). Engelliler için normal bir yaşam. *Ufkun Ötesi Bilim Dergisi*, 5(2).

Koestler, F. (2004). *The unseen minority: A social history of blindness in the United States.* New York: AFB Press.

Mamatoğlu, N., Dökmen, Y. Z., & Yıldırım, F. (2015). İşyerinde engelliye yönelik tutumlar ölçeği, *Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 32(2), 183-2004.

Omvig, J. (2017). *American action fund for blind children and adults*. Retrieved june 2,

2018, from American Action Fund for Blind Children and Adults Web Site: https://www.actionfund.org/history-blindness (Erişim Tarihi: 15.04.2024).

Özyürek, M. (2010). *Engellilere yönelik tutumların değiştirilmesi*. 2. Baskı. Kök Yayıncılık: Ankara.

Stoneman, Z. (2005). *Siblings of children with disabilities: Research themes*. Mental Retardation.

Tekeş, B. (2013). *Engellilere yönelik önyargıyı yordayan değişkenler: Kültürler arası bir araştırma*. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji (Sosyal Psikoloji) Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

URL-1 (2014). Ruh Sağlığı Kavramı ve Psikolojik Bozuklukları. Aydın: Aydın İl Emniyet Müdürlüğü Rehberlik ve Psikolojik Danışma Büro (Erişim Tarihi: 10.04.2024).

Yıldırım, C. (2000). *Bilim felsefesi*, Remzi Kitabevi, İstanbul., (1987). Eğitim Felsefesi, Anadolu Üniv., Yayınları, No: 184, Ankara.

EKLER

EK-1. Anket Formu -1

Sanatın Engelli Bireyleri Topluma Kazandırma Etkilerini belirleyen faktörleri araştırmaya yönelik bir çalışma yapmaktayız. Yukarıda belirtilen konu hakkındaki görüşlerinizi anketimiz aracılığıyla çalışmamıza aktarırsanız seviniriz. Vereceğiniz bilgiler kesinlikle gizli tutulacak ve yalnızca hazırlamakta olduğumuz bilimsel çalışmada veri olarak kullanılacaktır. Bu yüzden bilgilerin doğruluğu son derece önem taşımaktadır. Teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Yunus BERKLİ

GÖRSEL SANATLARIN ENGELLİ BİREYLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ (Aile Görüşleri)			
AİLE GÖRÜŞLERİ	ENGELLİ BİREYDEKİ DARVRANIŞ DEĞİŞİKLİKLERİ		
	Olumlu	Olumsuz	Katılmıyorum
1- Bedensel ve Zihinsel , Ruhsal engelli bireylerde sanat eğitimi nedenli gereklidir.			
2- Resim sanatıyla iletişime geçen engelli bireylerde sanat ne kadar etkili olmuştur.			
3- Görsel sanatların engelli bireyler üzerinde ne gibi gelişim sağlamıştır.			
4- Engelli bireylerin görsel sanatlarla bütünleşirken değişim ne derece oluyor.			
5- Aile olarak engelli bireylerde sanatın özellikle psiko – motor becerilerinde nasıl bir etki gösteriyor.			
6- Sanat faaliyetlerinin engelli bireyler üzerinde özellikle iletişim becerilerini nasıl etkiliyor			
7- Zihinsel , Ruhsal ve Bedensel bireylerde psikolojik anlamda nasıl bir davranış sergliliyorlar.			
8- Görsel sanatların engelli bireylerin fiziksel(el kası, kol ayak)bedenlerinin gelişiminde etkili oluyormu			
9-Görsel sanatlar dersinin sizce engelli bireyler üzerinde olumlu veya olumsuz olduğunu düşünüyormusunuz			
10- Sanatın (resim)sanatının eğitimi verilirken engeli bireyin toplum ve çevreyle uyumu nasıl			

EK-2. Anket Formu -2

Sanatın Engelli Bireyleri Topluma Kazandırma Etkilerini belirleyen faktörleri araştırmaya yönelik bir çalışma yapmaktayız. Yukarıda belirtilen konu hakkındaki görüşlerinizi anketimiz aracılığıyla çalışmamıza aktarırsanız seviniriz. Vereceğiniz bilgiler kesinlikle gizli tutulacak ve yalnızca hazırlamakta olduğumuz bilimsel çalışmada veri olarak kullanılacaktır. Bu yüzden bilgilerin doğruluğu son derece önem taşımaktadır. Teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Yunus BERKLİ

GÖRSEL SANATLARIN ENGELLİ BİREYLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ						
SORULAR	ANNE BABA			AKADEMİK PERSONEL		CİNSİYET ERKEK BAYAN
	İyi	Çok İyi	Orta	Kötü	Çok Kötü	Katılmıyorum
1- Görsel sanatlar(resim)eğitiminize ne derece etkili						
2- Görsel sanatlar dersiyle bütünleşen engelli bireyde çevreyle iletişim kurmasında olumlu etkileri nasıl						
3- Anne – Baba olarak sanatın engelli birey üzerinde motor (el kası ve kol vb.)becerilerinde ne kadar etkili						
4- Sanatın engelli bireylerde psiko –sosyal anlamında iletişim becerilerin nasıl etkiliyor						
5- Zihinsel, ruhsal ,bedensel engelli bireylerde resim sanatın tutum ve davranışlarını ne derece etkiliyor						
6- Görsel sanatlar dersinin sizce engelli bireylerde nasıl etkili oluyor						
7- Engelli bireyin resim sanatıyla bütünleşirken çevreyle uyumu nasıl						
8- Engelli bireyin görsel sanatla iletişime geçerken bireylerle ,toplumla uyumu ne derecedir						
9- Sanat faaliyetleriyle (sergi çalışması ,etkinlikler v.b) uğraştıktan sonra utangaçlık duygusunda değişiklik nasıl						
10- Sanatsal faaliyetlerinde engelli bireylerin kendilerine güven duygusu ne derece oluyor						
11- Görsel sanatların engelli bireyler üzerinde zihinsel gelişme ne derecedir.						
12- Engelli bireyler görsel sanatlar dersini alırken bedensel kas gelişimlerini verimli kullana biliyorlarmı						

EK-3. Vasi Kararı (Öğrenci BCA)

İLGİLİ MAKAMA

Aşağıda bilgileri verilen Yüksek Lisans Tezine kullanılmak üzere, tarafıma ait olan teze konu kişisel sağlık verilerimin her türlü anket, tez, makale, seminer ve her türlü bilimsel etkinliklerde kullanmasında, , her türlü elektronik ortamda, saygınlığı ve özel hayat sınırları gözetilerek paylaşılmasında 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gereğince sakınca olmadığını bildiririm.

Tarih 11.02.2024

(İmzası)

Adı Soyadı

Vasisi

Yüksek Lisans Öğrencisinin;

Adı Soyadı: Kuddüs DEMİR

Üniversitesi: Atatürk Üniversitesi

Fakülte/Bölüm: Güzel Sanatlar Fak/Grafik

Tez/Anket/Makale Adı:

Sanatın Engelli Bireyleri Topluma Kazandırma Etkileri

Öğrenci

EK-4. Çocuklar için Özel Gereksinim Raporu (Öğrenci BCA)-1

Hasta T.C: 12869137186, Ad-Soyad: BERAT CAN ADIGÜZEL, Başvuru Tarihi: 07-06-2023

ÇOCUKLAR İÇİN ÖZEL GEREKSİNİM RAPORU (ÇÖZGER) EK-1

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ HASTANESİ

BAŞVURU SAHİBİNİN

T.C. Kimlik Numarası	12869137186
Adı ve Soyadı	BERAT CAN ADIGÜZEL
Baba Adı	SELAMİ
Anne Adı	KÜBRA
Doğum Tarihi ve Yeri	25.02.2013 / PALANDÖKEN
Yaşı	4 AY / 10 YIL
Müracaat Tarihi	07.06.2023
Rapor Tarihi ve Rapor Numarası	09.06.2023 / 202369144622385af51

MÜRACAAT ŞEKLİ

KURUMSAL MÜRACAAT	İlk Rapor	☐	İtiraz	☐	Kontrol Muayenesi	☐
KİŞİSEL MÜRACAAT	İlk Rapor	☐	İtiraz	☐	Yenileme	☑
BAŞVURU NEDENİ	ÇÖZGER ile tanınan sosyal haklar					

ÖZEL GEREKSİNİM ALANLARI	BULGULAR, TETKİKLER, İŞLEVLER, ETKİNLİKLER VE YAŞAMA KATILIMDAKİ KISITLILIKLAR	ÖZEL GEREKSİNİM DÜZEYİ*	ICD KODU VE TANI**
Bilişsel Gelişim Alanı	kavramsal, toplumsal ve uygulamalı alanlarda yetersizlik ve uyumsal işlevde eksiklikler(hafif düzeyde)	Orta düzeyde ÖGV	R62.0 - GECİKMİŞ DÖNÜM NOKTASI
Çocuk ve Genç Psikiyatrisi Alanı	sosyal iletişim ve etkileşimde eksiklik. kısıtlı, yineleyici davranış ve ilgiler	Özel koşul gereksinimi vardır (ÖKGV)	F84.0 - ÇOCUKLUK OTİZMİ
Dil-Konuşma-İletişim Gelişimi Alanı	konuşmada artikülasyon bozukluğu mevcut	Özel gereksinimi vardır (ÖGV)	F80 - KONUŞMA VE DİL ÖZEL GELİŞİMSEL BOZUKLUKLARI

*EK-2'de yer alan 23 alan / sistemden çocuk özel gereksinim değerlendirmesi yapılan alanlar seçilerek Ek-3'de yer alan Özel Gereksinim Düzeylerinden birisi yazılır.
**ICD kodu yoksa ya da raporda yer alması uygun değilse ÇÖZGER'e uygun terminoloji ile tanının açık adı yazılır.

ÖZEL GEREKSİNİM DÜZEYİ

Çocuk ve Genç Psikiyatrisi Alanı , Özel koşul gereksinimi vardır (ÖKGV) özel gereksinimi vardır	☑	Özel gereksinimi yoktur	☐
Raporun Süresi	İki Yıl (Yazı ile yıl olarak yazınız. Sürekli ise "sürekli" yazarak belirtiniz.)		
Çalıştırılamayacağı İşlerin Niteliği			

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanununa göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

1 / 2

EK-5. Çocuklar için Özel Gereksinim Raporu (Öğrenci BCA)-2

Hasta T.C: 12869137186, Ad-Soyad: BERAT CAN ADIGÜZEL, Başvuru Tarihi: 07-06-2023

ÇOCUĞUN İŞLEVLERİ, ETKİNLİKLERİ VE YAŞAMA KATILIMLARI İÇİN ÖNERİLEN ÖZEL GEREKSİNİMLER	
ÖNERİLEN ÖZEL GEREKSİNİMLER	VAR
1.Bilişsel işlevlerin desteklenmesi için rehabilitasyon/erken destek (müdahale) gereksinimi	✔
2.Fizyoterapi, ergoterapi, rehabilitasyon gereksinimi	
3.Cihaz, ortez, protez, tekerlekli sandalye ve diğer gereçlere gereksinimi	
4.Dil ve konuşma terapisi/rehabilitasyon gereksinimi	✔
5.İşitme işlev kısıtlılığı/kaybı için terapi/rehabilitasyon gereksinimi	
6.Görme işlev kısıtlılığı/kaybı için terapi/rehabilitasyon gereksinimi	
7.Otizm spektrum bozukluğu için terapi/rehabilitasyon gereksinimi	✔
8.Özgül öğrenme güçlüğü için terapi/rehabilitasyon gereksinimi	
9.Evde ya da hastanede rehabilitasyon gereksinimi	
10.Diğer (belirtiniz):	
*Kişinin elde edeceği sosyal haklar, hizmetler veya kazanımlar rapor dikkate alınarak ilgili kurumlarca ayrıca belirlenir. Rapor, tek başına bu hakların verilmesi için dayanak teşkil etmez. İlgili mevzuata göre diğer şartlarında ayrıca sağlanması zorunludur.	

AÇIKLAMA

Üye	Üye	Üye
ÇOCUK VE ERGEN RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI UZMANI	ÇOCUK VE ERGEN RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI UZMANI	ÇOCUK VE ERGEN RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI UZMANI
UZM.DR MEHMET AKİF AKINCI	UZM.DR ESEN YILDIRIM DEMİRDÖĞEN	UZM.DR ABDULLAH BOZKURT
Tescil No: 170992	Tescil No: 168388	Tescil No: 161882

SAĞLIK KURULU BAŞKANI
UZM.DR ZERRİN ORBAK
Tescil No: 49107

RAPORUN DÜZENLENMESİNE DAİR AÇIKLAMALAR
1. Bölüm V'de bir organ ya da sistemi ilgilendiren özel gereksinim alanı için kurul, o gereksinim alanını ilgilendiren üç uzman hekim ile oluşturulabilir. 2. "Sürekli olarak tekerlekli sandalye veya sedye kullanması gerekir." vb. kişinin özel durumunu belirten açıklamalar belirtilmelidir. 3. Bu rapordan önceki raporlar süresine bakılmaksızın yapılacak yeni başvurular bakımından geçersizdir.

Rapor Tarihi: 09.06.2023

202369144622385af51

Bu belgenin aslına ilişkin sorgulama https://erapor.saglik.gov.tr/DogrulamaServisi/ Internet adresinden yapılabilir.

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanununa göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

2 / 2

EK-6. Vasi Kararı (Öğrenci MEÖ)

İLGİLİ MAKAMA

Aşağıda bilgileri verilen Yüksek Lisans Tezine kullanılmak üzere, tarafıma ait olan teze konu kişisel sağlık verilerimin her türlü anket, tez, makale, seminer ve her türlü bilimsel etkinliklerde kullanmasında, , her türlü elektronik ortamda, saygınlığı ve özel hayat sınırları gözetilerek paylaşılmasında 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gereğince sakınca olmadığını bildiririm.

Tarih 23.01.2024

(İmza)

Adı Soyadı

Vasisi

Yüksek Lisans Öğrencisinin;

Adı Soyadı: Kuddüs DEMİR

Üniversitesi: Atatürk Üniversitesi

Fakülte/Bölüm: Güzel Sanatlar Fak./Grafik

Tez/Anket/Makale Adı:

Sanatın Engelli Bireyleri Topluma Kazandırma Etkileri

EK-7. Çocuklar için Özel Gereksinim Raporu (Öğrenci MEÖ)-1

Hasta T.C: 11117208876, Ad-Soyad: MUHAMMET ENSAR ÖZDEMİR, Basvuru Tarihi: 22-03-2021

ÇOCUKLAR İÇİN ÖZEL GEREKSİNİM RAPORU (ÇÖZGER) EK-1

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ HASTANESİ

BAŞVURU SAHİBİNİN

T.C. Kimlik Numarası	:	
Adı ve Soyadı	:	
Baba Adı	:	
Anne Adı	:	
Doğum Tarihi ve Yeri	:	
Yaşı	:	10 AY / 14 YIL
Müracaat Tarihi	:	22.03.2021
Rapor Tarihi ve Rapor Numarası	:	16.04.2021 / 20214161553214574c0e2

MÜRACAAT ŞEKLİ

KURUMSAL MÜRACAAT	İlk Rapor	☐	İtiraz	☐	Kontrol Muayenesi	☐
KİŞİSEL MÜRACAAT	İlk Rapor	☐	İtiraz	☐	Yenileme	☑
BAŞVURU NEDENİ	ÇÖZGER ile tanınan sosyal haklar					

ÖZEL GEREKSİNİM ALANLARI	BULGULAR, TETKİKLER, İŞLEVLER, ETKİNLİKLER VE YAŞAMA KATILIMDAKİ KISITLILIKLAR	ÖZEL GEREKSİNİM DÜZEYİ*	ICD KODU VE TANI**
Çocuk ve Genç Psikiyatrisi Alanı	İletişim kısıtlı, ilgi paylaşımı zayıf,verbijerasyon+ duyguları anlaması kısıtlı konuşması monoton, iletişim başlatma ve sürdürmekte zorlanıyor, dönen cisimlere ilgi+ hiposnsitivite +	Özel koşul gereksinimi vardır (ÖKGV)	F84 - YAYGIN GELİŞİMSEL BOZUKLUKLAR
Dil-Konuşma-İletişim Gelişimi Alanı	Artıkülasyon problemi mevcut, uzun cümleler kuramıyor.	Özel gereksinimi vardır (ÖGV)	F80 - KONUŞMA VE DİL ÖZEL GELİŞİMSEL BOZUKLUKLARI

*EK-2'de yer alan 23 alan / sistemden çocuk özel gereksinim değerlendirmesi yapılan alanlar seçilerek Ek-3'de yer alan Özel Gereksinim Düzeylerinden birisi yazılır.
**ICD kodu yoksa ya da raporda yer alması uygun değilse ÇÖZGER'e uygun terminoloji ile tanının açık adı yazılır.

ÖZEL GEREKSİNİM DÜZEYİ

Çocuk ve Genç Psikiyatrisi Alanı , Özel koşul gereksinimi vardır (ÖKGV) özel gereksinimi vardır	☑	Özel gereksinimi yoktur	☐
Raporun Süresi	Üç Yıl (Yazı ile yıl olarak yazınız. Sürekli ise "sürekli" yazarak belirtiniz.)		
Çalıştırılamayacağı İşlerin Niteliği			

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanununa göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

1 / 3

EK-8. Çocuklar için Özel Gereksinim Raporu (Öğrenci MEÖ)-2

Hasta T.C: 11117208876, Ad-Soyad: MUHAMMET ENSAR ÖZDEMİR, Basvuru Tarihi: 22-03-2021

ÇOCUĞUN İŞLEVLERİ, ETKİNLİKLERİ VE YAŞAMA KATILIMLARI İÇİN ÖNERİLEN ÖZEL GEREKSİNİMLER

ÖNERİLEN ÖZEL GEREKSİNİMLER	VAR
1.Bilişsel işlevlerin desteklenmesi için rehabilitasyon/erken destek (müdahale) gereksinimi	
2.Fizyoterapi, ergoterapi, rehabilitasyon gereksinimi	
3.Cihaz, ortez, protez, tekerlekli sandalye ve diğer gereçlere gereksinimi	
4.Dil ve konuşma terapisi/rehabilitasyon gereksinimi	✔
5.İşitme işlev kısıtlılığı/kaybı için terapi/rehabilitasyon gereksinimi	
6.Görme işlev kısıtlılığı/kaybı için terapi/rehabilitasyon gereksinimi	
7.Otizm spektrum bozukluğu için terapi/rehabilitasyon gereksinimi	✔
8.Özgül öğrenme güçlüğü için terapi/rehabilitasyon gereksinimi	
9.Evde ya da hastanede rehabilitasyon gereksinimi	
10.Diğer (belirtiniz):	

*Kişinin elde edeceği sosyal haklar, hizmetler veya kazanımlar rapor dikkate alınarak ilgili kurumlarca ayrıca belirlenir. Rapor, tek başına bu hakların verilmesi için dayanak teşkil etmez. İlgili mevzuata göre diğer şartlarında ayrıca sağlanması zorunludur.

AÇIKLAMA

Üye
ÇOCUK VE ERGEN RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI UZMANI
UZM.DR HİCRAN DOĞRU
Tescil No: 153982

Üye
ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI UZMANI
UZM.DR HALİL KESKİN
Tescil No: 114123

Üye
GÖZ HASTALIKLARI UZMANI
OPR.DR İBRAHİM KOÇER
Tescil No: 60658

Üye
ÇOCUK CERRAHİSİ UZMANI
OPR.DR MURAT YİĞİTER
Tescil No: 77458

Üye
ÇOCUK NÖROLOJİSİ UZMANI
UZM.DR HÜSEYİN TAN
Tescil No: 58146

Üye
FİZİKSEL TIP VE REHABİLİTASYON UZMANI
UZM.DR FATİH BAYGUTALP
Tescil No: 81798

Üye
ORTOPEDİ VE TRAVMATOLOJİ UZMANI
OPR.DR ORHAN KARSAN
Tescil No: 37717

Üye
KULAK BURUN BOĞAZ HASTALIKLARI UZMANI
OPR.DR BÜLENT AKTAN
Tescil No: 46310

SAĞLIK KURULU BAŞKANI
UZM.DR MİNE ÇELİK
Tescil No: 138664

RAPORUN DÜZENLENMESİNE DAİR AÇIKLAMALAR

1. Bölüm V'de bir organ ya da sistemi ilgilendiren özel gereksinim alanı için kurul, o gereksinim alanını ilgilendiren üç uzman hekim ile oluşturulabilir.
2. "Sürekli olarak tekerlekli sandalye veya sedye kullanması gerekir." vb. kişinin özel durumunu belirten açıklamalar belirtilmelidir.
3. Bu rapordan önceki raporlar süresine bakılmaksızın yapılacak yeni başvurular bakımından geçersizdir.

Rapor Tarihi: 16.04.2021

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanununa göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

2 / 3

EK-9. Vasi Kararı (Öğrenci BG)

İLGİLİ MAKAMA

Aşağıda bilgileri verilen Yüksek Lisans Tezine kullanılmak üzere, tarafıma ait olan teze konu kişisel sağlık verilerimin her türlü anket, tez, makale, seminer ve her türlü bilimsel etkinliklerde kullanmasında, , her türlü elektronik ortamda, saygınlığı ve özel hayat sınırları gözetilerek paylaşılmasında 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gereğince sakınca olmadığını bildiririm.

Tarih 30/09/202

(İmzası)

Adı Soyadı

Veli

Adı Soyadı

Yüksek Lisans Öğrencisinin;

Adı Soyadı: Kuddüs DEMİR

Üniversitesi: Atatürk Üniversitesi

Fakülte/Bölüm: Güzel Sanatlar Fak/Grafik

Tez/Anket/Makale Adı:

Sanatın Engelli Bireyleri Topluma Kazandırma Etkileri

EK-10. Kişiye Ait Sağlık Bilgi Formu (Öğrenci BG)-1

KİŞİYE AİT SAĞLIK BİLGİ FORMU EK-6

Bu form, sağlık hizmet sunucularına sağlık raporu başvurularınız için başvurmadan önce doldurmanız gerekli belgedir. Bu formun doldurulmaması halinde tarafınıza sağlık raporu düzenlenmesi mümkün olmayacaktır. Bu form kişinin kendisi/yasal temsilcisi, 18 yaş altında ise velisi/yasal temsilcisi tarafından doldurularak imzalanacaktır. Gözlük veya tıbbi cihaz kullanıyorsanız muayeneye gözlük veya tıbbi cihaz ile gelmeniz gerekmektedir.

BAŞVURU SAHİBİNİN

Adı ve Soyadı	
T.C. Kimlik Numarası	
Doğum Tarihi ve Yeri	
Boy	162
Kilo	51
Kan Grubu	A Rh+
Adres	
Telefonu	

DİĞER BİLGİLER

MEDENİ DURUM	Evli	☐		Bekar	☑		
ÖĞRENİM DURUMU	İlk-Orta-Lise	☑	Yüksek Okul ve Üzeri	☐	Okur Yazar	☐	Okur Yazar Değil	☐
MESLEĞİ	Öğrenci						
ÖĞRENCİ İSE OKULU - SINIFI	Açik lise						

Aile bireylerinin/yakın akrabalarının sağlık durum bilgileri	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
Alerji		✔	
Kas, eklem, tendon hastalıkları		✔	
50 yaşından önce ani/nedeni belirlenemeyen ölüm		✔	
Kalp hastalığı nedeniyle ani ölüm		✔	
Uzun süreli enfeksiyon hastalıkları (verem, brucella, mantar, hepatit vb.)		✔	
Kronik hastalık- Kanser (kalp-damar, böbrek hastalığı, tansiyon, şeker hastalığı, guatr, astım, KOAH vb.)		✔	
Ruhsal hastalık	✔		Evet
Başvuru sahibinin sağlık durum bilgileri	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
Duyu organları			
Göz: Görme kusuru, gece körlüğü, şaşılık, göz tansiyonu, çift görme, renk körlüğü vb.		✔	
Kulak: İşitme güçlüğü, kaybı, kulak ağrısı, akıntı, çınlama vb.		✔	
Kalp-damar sistemi / Kan hastalıkları			
Kalp/kapak hastalıkları, kalp yetmezliği, ritim bozukluğu vb. hastalıklar		✔	
Egzersiz, spor yaparken herhangi bir şikayet: göğüste rahatsızlık, ağrı, sıkışma, baskı hissi, çarpıntı, dudaklarda morarma, baş dönmesi, bayılma vb.		✔	

1 / 2

EK-11. Kişiye Ait Sağlık Bilgi Formu (Öğrenci BG)-2

Çabuk yorulma, bayılma		✔	
Kan basıncı (tansiyon) düşüklüğü/yüksekliği		✔	
Anemi (kansızlık), hemofili vb. hastalıklar		✔	
Yaralanma ve kesiklerde (uzun süren) kanama, sık burun kanaması vb.		✔	
Solunum sistemi			
Astım, KOAH vb. hastalıklar		✔	
Nefes darlığı, öksürük, balgam çıkarma vb.		✔	
Sindirim Sistemi ve Metabolizma			
Çölyak, ülser, bağırsak hastalıkları vb.		✔	
Karın ağrısı, ishal, kabızlık…		✔	
Düzenli olarak alınan gıda takviyesi, uygulanan diyet		✔	
Kas-İskelet Sistemi			
Kas, eklem, tendon ve romatizmal hastalıkları		✔	
Kas güçsüzlüğü, kramp, ağrı, hareket kısıtlılığı		✔	
Sinir Sistemi			
Felç, sara (epilepsi), bunama vb. hastalıklar		✔	
Ellerde titreme, vücudun herhangi bir yerinde uyuşma karıncalanma, güç-his kaybı vb.		✔	
Sık ve şiddetli baş ağrısı, baş dönmesi, titreme, denge kaybı		✔	
Enfeksiyon Hastalıkları			
Uzun süreli enfeksiyon hastalıkları: Verem,cüzzam,brucella,mantar,hepatit (A-B-C..)vb.		✔	
Sık geçirilen enfeksiyon hastalıkları: Bademcik, kulak, idrar yolu iltihabı vb.		✔	
Bağırsak paraziti: solucan, kurt, şerit vb.		✔	
Hormonal durum			
Şeker, guatr vb. hastalıklar		✔	
Sık idrar, çok su içme, ellerde titreme vb.		✔	
Genito- üriner sistem			
Kronik böbrek yetmezliği, nefrit, taş ve kistik hastalıklar vb.		✔	
Sık idrara çıkma, idrar yaparken yanma, akıntı vb.		✔	
İnmemiş testis (7 yaş altı çocuklar için)		✔	
Ruh sağlığı			
Otizm, dikkat bozukluğu, hiperaktivite, depresyon, şizofreni vb. hastalıklar	✔		Bipolar bozukluğu depresyon
Diğer			
Düzenli olarak alınan ilaç- tedavi	✔		Lamictal 100 mg Lamictal 50 mg Grex 25 mg Aripa 10
Gıda, ilaç, böcek vb. alerji öyküsü		✔	
Spor/trafik/ev kazası öyküsü		✔	
Ameliyat öyküsü	✔		Göz kapağı sağ bacak ameliyatı safra kesesi
Karaciğer, böbrek vb. organ yetmezliği, diyaliz		✔	

EK-12. Kişiye Ait Sağlık Bilgi Formu (Öğrenci BG)-3

Varsa kanser tanısı		✔	
Vücutta şişlik (koltuk altında, kasıklarda, boyunda), morluk		✔	
Vücutta şişlik (koltuk altında, kasıklarda, boyunda), morluk		✔	
Son zamanlarda aşırı kilo kaybı, iştahsızlık	✔		İştahsızlık var
Diş ve diş eti sorunu (çürük vb.)	✔		Üst ve alt dişlerim çürük
Çabuk sinirlenme		✔	
Uyku apnesi, yoğun gün boyu uyuklama vb. uyku problemleri		✔	
Sigara, alkol, çay, kahve vb. alışkanlıklar		✔	
Kullanılan cihazlar, protezler: Gözlük/lens, işitme cihazı, ortez, protez (kalça-diz) vb.		✔	
İşitme, görme, ortopedik, zihinsel, ruhsal engellilik durumu		✔	

AÇIKLAMA

Kendisi için: Yukarıdaki bilgiler tarafımdan doldurulmuştur ve doğrudur. Eksik/yanlış verdiğim bilgilerden dolayı sağlığım ile ilgili gelişebilecek problemlerin sorumluluğu bana aittir.

Ebeveyni olduğu çocuk için: Yukarıdaki bilgiler tarafımdan doldurulmuştur ve doğrudur. Ebeveyni olduğum .....ad ..... soyad için Eksik/yanlış verdiğim bilgilerden dolayı sağlığı ile ilgili gelişebilecek problemlerin sorumluluğu bana aittir onam metninin onaylanması.

Sağlık durumunuzun değerlendirilmesi sonucu gerek duyulursa bazı tetkikler istenebilir veya ilgili branşlardan doktorların muayenesi için hastaneye gönderilebilirsiniz.

RAPORUN DÜZENLENMESİNE DAİR NOT

Bu form, sağlık raporlarının düzenlenmesine ilişkin genel beyan formu olup yaşa ve cinsiyete özel durumları kapsayacak şekilde hazırlanmıştır. Formda yer alan kişisel ve sağlık bilgilerinizin gizliliği ve mahremiyeti esas olup kayıt altına alınan bu bilgiler, ilgili mevzuatla izin verilen haller dışında veya kişilerin açıkça rızası olmaksızın, kurum, kuruluş ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.

Rapor Tarihi: 20.10.2023

20231020167309O8cef31

EK-13. Öğrenci BG'ye Ait Doktor Önerisi/Görüşleri

İLGİLİ MAKAMA

Sanat, en genel anlamıyla yaratıcılığın ve hayal gücünün ifadesi olarak tanımlanabilir. Sanatla ilgili alanlar günümüzde çok çeşitli olup bazı uyarlamalar ile özellikle psikiyatrik hastalıklar olmak üzere sağlık alanında da kullanılmaya başlanmıştır. Bu alanda kullanımına genel anlamda sanatla terapi denilmektedir. Sanatın farklı dalları (resim, müzik, heykel, sinema vs) bu alanda kullanılmaktadır. Psikiyatrik bozukluğu olan kişilerde (özellikle sosyal-mesleki alanda bozulmayla seyredebilen psikotik bozukluk, duygudurum bozuklukları vs) hastalıklara ve kişideki belirtilere özel tek başına veya grup şeklinde sanatla terapi seansları yapılabilmekle birlikte genel anlamda sanat ve sanatın kullanıldığı terapiler birçok durumda kullanılabilir. Bunların başlıcaları kişinin sosyal hayata katılımını artırmak, özgüvenini ve duygusal durumunu olumlu manada desteklemek, bilişsel işlevlerine olumlu katkı sağlamak, yaşamsal ve toplumsal işlevselliğini artırmak, toplumsal damgalanmayı azaltmak, hatta bazı kişilerde bu sanatsal uğraşların iş alanına dönüşmesi ve kişinin bunlardan yaşamı için kazanç sağlaması ve daha birçok alanda gelişimini artırmak ve hastalığın hayata etkisini minimalize etmek olarak sıralanabilir. Bu alanda uygulama/eğitim alan ve faydalanımı olduğuna inandığım bir hastamızı paylaşmak isterim.

Hastamız B.G. 29 yaşında bir duygudurum bozukluğu alttipi olan bipolar bozukluk hastalığı ile uzun yıllardır mücadele etmektedir. Takipleri ayaktan poliklinik kontrolleri ve hastalık belirtilerinin alevlendiği dönemlerde servisimizde yatarak olan hastanın takiplerinde sanata merakı ve yeteneği olduğu ve gerek servisteki izleminde yaptığı karakalem resimler, serviste hastalarımızın vakit geçirmesi için öğretmen eşliğinde yapılan uğraş terapilerine aktif olarak katıldığı, resim, elişi vs gibi görsel sanatlar üzerine çalıştığı ve ürettiği ürünlerin ilgi çekici olduğu tarafımca ve birçok kişi tarafından da beğenildiği; gerekse taburcu olduktan sonra hastanemizde küçük çapta sosyal proje kapsamında yardım amaçlı el ürünlerinin sergilendiği sergiler ve projelerde yer aldığı görüldü. Bu sergilerde şahsen B.G.'nin yanına gittim ve desteklemeye çalıştım. Sonrasında öğrendiğimiz kadarıyla B:G.'nin güzel sanatlar fakültesinde eğitmen Kuddüs Demir'in tez araştırması/sosyal proje kapsamında fiziksel/zihinsel/ruhsal anlamda zorlanmaları olan kişilerin dahil edildiği bir grup çalışmasına katıldığı burada sanatsal anlamda dersler aldığı ilgi ve bilgisini artırdığı kendi ifadesinden öğrenilmiştir. Bu süreçte aralıklarla görüştüğümüz B.G.'nin yetenekli olduğu ve severek yaptığı bu tür faaliyetlerin ruhsal durumuna oldukça olumlu etkileri (sosyalleşmesinde artma, aile ilişkilerinde iyileşme, özgüveninde ve genel yaşam işlevselliğinde artma, vb.) gözlemlediğimi ifade etmek isterim. Son olarak şahsım adına yaptıkları bu çalışma ile zorlukları olan bu gruptaki vatandaşlarımıza destek olmak/katkıda bulunmak için çalışan, emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunarım.

Saygılarımla

EK-14. Vasi Kararı (Öğrenci EK)

İLGİLİ MAKAMA

Aşağıda bilgileri verilen Yüksek Lisans Tezine kullanılmak üzere, tarafıma ait olan teze konu kişisel sağlık verilerimin her türlü anket, tez, makale, seminer ve her türlü bilimsel etkinliklerde kullanmasında, , her türlü elektronik ortamda, saygınlığı ve özel hayat sınırları gözetilerek paylaşılmasında 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gereğince sakınca olmadığını bildiririm.

Tarih

(İmzası)

Adı Soyadı

Vasisi

Öğrenci (Engelli

Yüksek Lisans Öğrencisinin;

Adı Soyadı: Kuddüs DEMİR

Üniversitesi: Atatürk Üniversitesi

Fakülte/Bölüm: Güzel Sanatlar Fak/Grafik

Tez/Anket/Makale Adı:

Sanatın Engelli Bireyleri
Topluma Kazandırma Etkileri

EK-15. Değerlendirme Kurulu Karar Formu (Öğrenci EK)

	DEĞERLENDİRME KURULU KARAR FORMU ÖZEL GÜZİDE BAKIM MERKEZİ	Doküman Kodu	PSD.FRM.007
		Yürürlük Tarihi	04.04.2017
		Revizyon Tarihi	01.07.2017
		Revizyon No	01
		Sayfa No	1/1

Tarih :31.03.2023 **Yer :Sosyal Servis** **Saat: 15:00**

İç Hizmet/Gelen Evrak Kayıt No :164

Konu : Resim Kursları Hk.

Değerlendirme Kurulu Kararları

Kuruluşumuzda bakım hizmeti almakta olan engelli bireylerimiz resim hocası Kuddüs DEMİR'in eşliğinde çeşitli çalışmalar yapmıştır. Bireylerimiz resim yaparak kendi yeteneklerini keşfetmeleri potansiyellerini de açığa çıkarabilmelerini resim yapan bireylerin odak süreleri diğerlerine oranla daha uzun olabilmesi resim yaparak odak sorunu karşısında tercih edilebilecek en yararlı aktivitelerdendir. Resim yapan bireyler problem çözme yetilerini daha iyi kullanabilmeleri , bireylerin resim kursları ile sanat sevgisi kazanması resim yapmanın faydaları arasında bireylerin el- göz ve beyin koordinasyonlarını belirgin ölçülerde geliştirmesi resim yaparak sanat ile iç içe bir yaşama adım atabilmesi ve kendi hayal dünyasına zaman ayırabilmesi resim yaparak kuruluştaki kendi iç dünyasında bulunan olumsuzluklardan uzaklaşabilmesi, resim yaparak monoton yaşam döngülerini kırmalarını sağlayabilir,resim yaparak bireylerin başka sanat eserlerini gördüklerinde yorumlamalarının farklı olabileceği .bireylerin resim yaparak duygusal ve zihinsel faaliyetlerini desteklemesi ve resim yaparak aynı zamanda el - göz koordinasyonlarını daha iyi bir seviyeye taşıyabilmesi adına kuruluş içerisinde resim veya görsel sanatlar kurslarının engellilerin yüksek yararına olacağı kanaatine varılmıştır.

EK-16. Psikolog Düşünce Kanaati (Öğrenci EK)-1

İLGİLİ MAKAMA

Sanat; güzeli, hoşa gideni vurgular. Fakat sanat; özünde içsel durumumuzu, psikolojimizi, travmalarımızı yansıtmada da eşsiz bir yöntemdir. Sanat kendi içinde çeşitli pratiklerden oluşur. Bu pratikler de disiplinler arası bağlamda birbirlerinden beslenir ve birbirlerini tamamlar. Sanat terapisi, sanatla terapi, sanatsal terapi diye de adlandırdığımız bu alan; dışavurumcu olma özelliğiyle sanata, psikolojiye; içsel olanı yansıtarak en eskiden günümüze içinde bulunduğumuz ruh halimizi çözümlemeye yardımcı olması açısından da oldukça önemlidir. Sanat terapide sanat eğitmenleri, sanat öğreticileri sadece yol gösterici ve sanat uygulayıcılarıdırlar. Sanat eğitmenleri terapik anlamda müdahale etmeden ve kişiyi yönlendirmeden rahatlamasını sağlayabilirler. Ayrıca alanlarıyla ilgili almış oldukları renk, beden dili, resim okuma, psikoloji, resim analizi, meditasyon, drama gibi eğitimlerle veriler elde ederler ve bu verilerin rahat bir ortamda elde edilmesine yol gösterici uygulayıcılar olabilirler, tedavi edici olamazlar. Sanat insan yaşamına yön verme, rahatlatma, anlamlı kılma ve kolaylaştırma gibi sebeplerle bahsettiğimiz ilişkilerden uzak değildir. İnsan olmak, doğanın verilerini kullanarak düzenlemek, biçimlendirmek, yeni üretim eylemleri için kullanmak demektir. Çünkü üretim olduğu sürece insan, alanını genişletir, ortamını daha iyi anlama olanağı bulur. Sanat bireyin tüm ruhsal ve bedensel eğitimi bütünlüğü içinde, estetik kaygı, düşünce ve görüşlerinin geliştirilmesi, yetenek ve yaratıcılığının olgunlaştırılması, sanatsal değerlere hoşgörü ile yaklaşma çabasını esas almaktadır. Görsel sanat, normal gelişen zihinsel,ruhsal veya bedensel engel gibi herhangi bir engele sahip bireylerde kendi iç dünyalarını dışa vurmalarına, yapılan grup çalışmalarıyla sosyalleşmelerine ve motor beceri durumlarının daha sağlıklı gelişmesine yardımcı olacak bir süreçtir. Özellikle günlük yaşantıları içindeki sosyal becerileri konusunda güçlük çeken zihinsel,ruhsal veya bedensel engelli bireyler, iç dünyalarını ifade etmede görsel sanatlar dersini bir araç olarak kullanabilmektedirler.

İrtibat:Kurucu Müdür A.Kerim KAVAZ Adres: Börekli Mahallesi Börekli Caddesi No:100/2 Palandöken/ERZURUM Tel: 0 442 327 50 60 - 0507 449 19 70

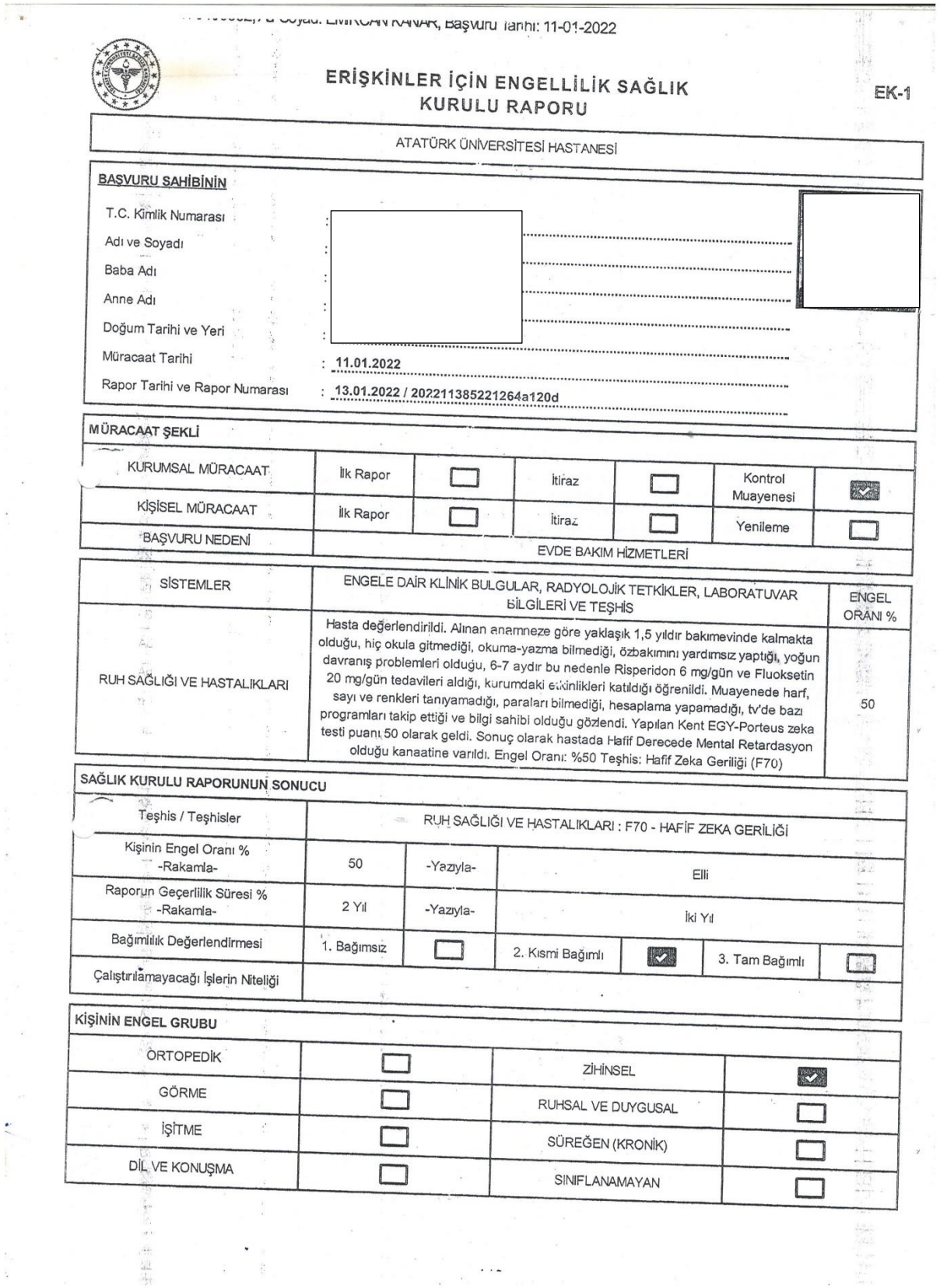
EK-17. Psikolog Düşünce Kanaati (Öğrenci EK)-2

Sanat eğitiminin gerekliliğinden yola çıkılarak ruhsal engelli bireylerin görsel sanatlar eğitiminin motor beceri gelişimine etkisi konusunun belirlenmesine, yapılabilecek çalışmaların gözden geçirilmesine ve değerlendirilmesine dayanmaktadır.

Bu sebeble kurumumuz Özel Güzide Bakım Merkezi Yakutiye Gençlik Merkezinde Resim Öğretmeni olarak çalışan Kuddusi Demir isimli hocamız kurumumuzda bakım hizmeti alan yetenekli olduğunu düşündüğümüz engellilerimizden bir grup oluşturarak engelli bireylerimizle sanatsal alanda çeşitli faaliyetler gerçekleştirilmiştir.Daha önceleri bakım hizmeti aldığı dairesinde sessiz/sakin,iletişime kapalı,sosyal becerilerinin farkında olmayan,ikili diyalogları olmayan, yeteneklerinin farkında olmayan ve gösteremeyen,adaptasyon süreçlerini tamamlamış engellerimizden oluşturulan bu grup Palandöken Devlet Hastanesi 17.09.2010 Rapor Tarihi ve 7289 Rapor numaralı S.A isimli Şizofreni Tanılı (%80) Ruhsal Engellimiz,yine aynı hastaneden alınan 11.12.2009 Rapor Tarihi ve 10330 Rapor Numaralı E.B isimli Şizoaffektif Bozukluk Tanılı (%80) Ruhsal Engellimiz ile Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi 13.01.2022 Tarih ve 202211385221264a120d rapor numaralı E.K isimli Hafif Zeka Geriliği Tanılı (%50) engelliler grubundan oluşturulmuştur.Çalışmanın amacı bu engellilerin kendi yeteneklerini potansiyelleri çerçevesinde ortaya çıkarmak,el motor becerinin farkında olmak,göz-el koordinasyonlarını sağlamak,öz güvenleri geliştirmek,kaygı-sıkıntı-stres ve olumsuz düşüncelerden arındırmak,resme kişiliğini-arzularını yansıtmak,monoton döngüden kurtarmak,sanatı resmi yaşam merkezlerinin odak noktası yapmak,resim yaparak sanatla empati becerisini geliştirmek,zihinsel kazanımlar geliştirmek,hayata pozitif bakış akışı kazandırmak amacıyla seçilen engellilerimizin kurs öğretmenimiz Kuddusi DEMİR'in yönlendirmesi ve bunu temellendirmek ve başarmak arzulanmıştır.Hocamızla ilk günden itibaren gerekli hassasiyeti,sabrı ve azmi göstererek ilgili yönlendirmelerle bu alanda uzun ve sağlıklı bir yol katedilmiştir.Kısa süre zarfında fırça tutup,boya kombinasyonlarını deneyip tuvallere beklenmedik çizimler,figürler yapmayı başardılar.Yapılan bu olumlu ve güzel çalışmalar ilgili kurumlar nezninde de fark edilerek önemli günlerde sergilenerek bu güzel anılar sergilenmiştir.Sonuç olarak iki arası yapılan bu olumlu faaliyet engelliler üzerinde pozitif yönde katkı sağlamış olup bu tarz etkinliklerin engellerimizin yüksek yararına olacaktır.

İrtibat:Kurucu Müdür A.Kerim KAVAZ Adres: Börekli Mahallesi Börekli Caddesi No:100/2 Palandöken/ERZURUM Tel: 0 442 327 50 60 - 0507 449 19 70

EK-18. Kişiye Ait Sağlık Bilgi Formu (Öğrenci EK)-1

...Soyadı: EMİRCAN KANAR, Başvuru Tarihi: 11-01-2022

ERİŞKİNLER İÇİN ENGELLİLİK SAĞLIK KURULU RAPORU EK-1

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ HASTANESİ

BAŞVURU SAHİBİNİN

T.C. Kimlik Numarası	:	
Adı ve Soyadı	:	
Baba Adı	:	
Anne Adı	:	
Doğum Tarihi ve Yeri	:	
Müracaat Tarihi	:	11.01.2022
Rapor Tarihi ve Rapor Numarası	:	13.01.2022 / 20221138522126 4a120d

MÜRACAAT ŞEKLİ

KURUMSAL MÜRACAAT	İlk Rapor	☐	İtiraz	☐	Kontrol Muayenesi	☑
KİŞİSEL MÜRACAAT	İlk Rapor	☐	İtiraz	☐	Yenileme	☐
BAŞVURU NEDENİ	EVDE BAKIM HİZMETLERİ					

SİSTEMLER	ENGELE DAİR KLİNİK BULGULAR, RADYOLOJİK TETKİKLER, LABORATUVAR BİLGİLERİ VE TEŞHİS	ENGEL ORANI %
RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI	Hasta değerlendirildi. Alınan anamneze göre yaklaşık 1,5 yıldır bakımevinde kalmakta olduğu, hiç okula gitmediği, okuma-yazma bilmediği, özbakımını yardımsız yaptığı, yoğun davranış problemleri olduğu, 6-7 aydır bu nedenle Risperidon 6 mg/gün ve Fluoksetin 20 mg/gün tedavileri aldığı, kurumdaki etkinlikleri katıldığı öğrenildi. Muayenede harf, sayı ve renkleri tanıyamadığı, paraları bilmediği, hesaplama yapamadığı, tv'de bazı programları takip ettiği ve bilgi sahibi olduğu gözlendi. Yapılan Kent EGY-Porteus zeka testi puanı 50 olarak geldi. Sonuç olarak hastada Hafif Derecede Mental Retardasyon olduğu kanaatine varıldı. Engel Oranı: %50 Teşhis: Hafif Zeka Geriliği (F70)	50

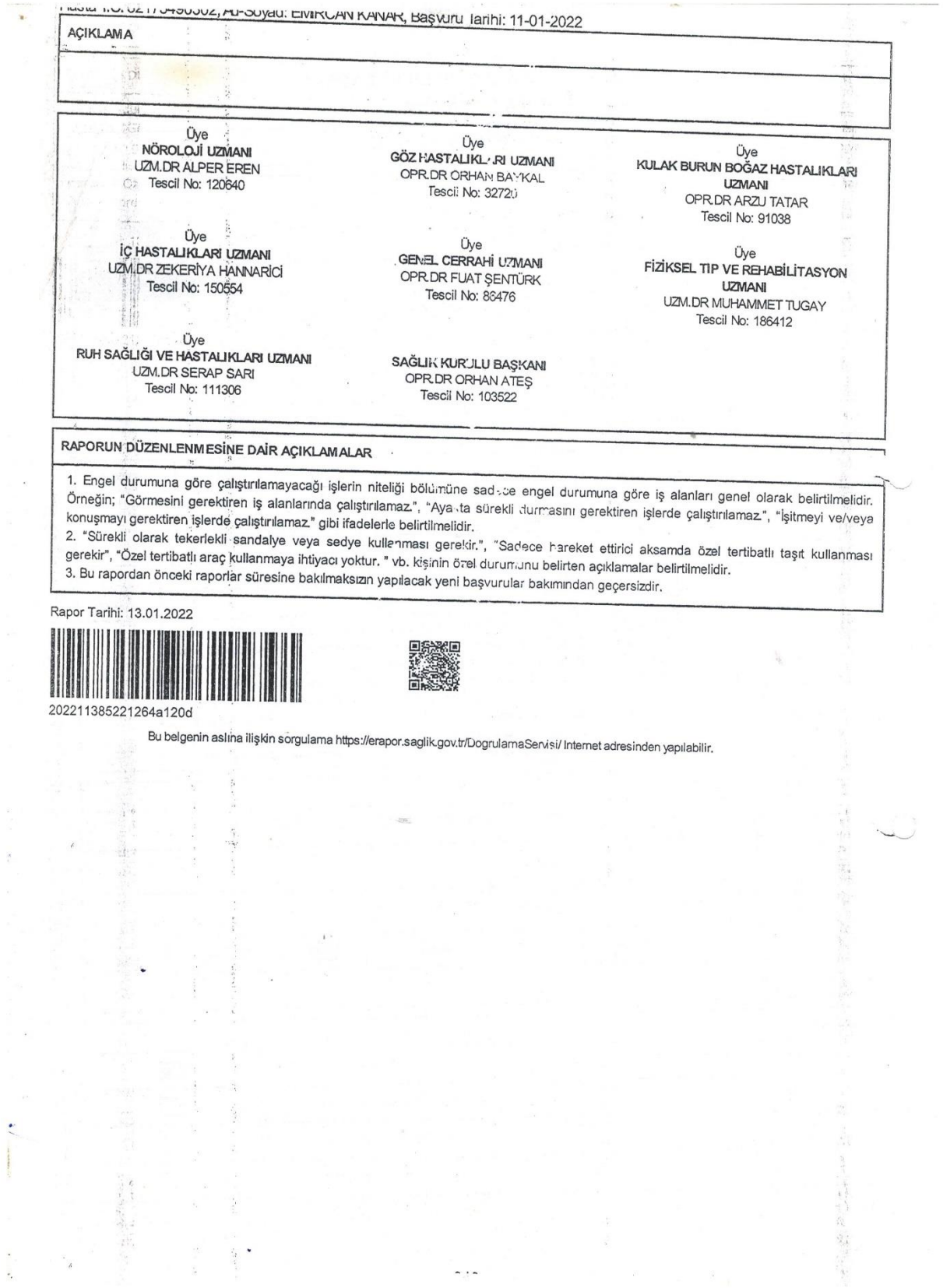
SAĞLIK KURULU RAPORUNUN SONUCU

Teşhis / Teşhisler	RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI : F70 - HAFİF ZEKA GERİLİĞİ					
Kişinin Engel Oranı % -Rakamla-	50	-Yazıyla-	Elli			
Raporun Geçerlilik Süresi % -Rakamla-	2 Yıl	-Yazıyla-	İki Yıl			
Bağımlılık Değerlendirmesi	1. Bağımsız	☐	2. Kısmi Bağımlı	☑	3. Tam Bağımlı	☐
Çalıştırılamayacağı İşlerin Niteliği						

KİŞİNİN ENGEL GRUBU

ORTOPEDİK	☐	ZİHİNSEL	☑
GÖRME	☐	RUHSAL VE DUYGUSAL	☐
İŞİTME	☐	SÜREĞEN (KRONİK)	☐
DİL VE KONUŞMA	☐	SINIFLANAMAYAN	☐

EK-19. Kişiye Ait Sağlık Bilgi Formu (Öğrenci EK)-2

Başvuru Tarihi: 11-01-2022

AÇIKLAMA

Üye
NÖROLOJİ UZMANI
UZM.DR ALPER EREN
Tescil No: 120640

Üye
GÖZ HASTALIKLARI UZMANI
OPR.DR ORHAN BAYKAL
Tescil No: 32720

Üye
KULAK BURUN BOĞAZ HASTALIKLARI UZMANI
OPR.DR ARZU TATAR
Tescil No: 91038

Üye
İÇ HASTALIKLARI UZMANI
UZM.DR ZEKERİYA HANNARİCİ
Tescil No: 150554

Üye
GENEL CERRAHİ UZMANI
OPR.DR FUAT ŞENTÜRK
Tescil No: 86476

Üye
FİZİKSEL TIP VE REHABİLİTASYON UZMANI
UZM.DR MUHAMMET TUGAY
Tescil No: 186412

Üye
RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI UZMANI
UZM.DR SERAP SARI
Tescil No: 111306

SAĞLIK KURULU BAŞKANI
OPR.DR ORHAN ATEŞ
Tescil No: 103522

RAPORUN DÜZENLENMESİNE DAİR AÇIKLAMALAR

1. Engel durumuna göre çalıştırılamayacağı işlerin niteliği bölümüne sadece engel durumuna göre iş alanları genel olarak belirtilmelidir. Örneğin; "Görmesini gerektiren iş alanlarında çalıştırılamaz.", "Ayakta sürekli durmasını gerektiren işlerde çalıştırılamaz.", "İşitmeyi ve/veya konuşmayı gerektiren işlerde çalıştırılamaz." gibi ifadelerle belirtilmelidir.
2. "Sürekli olarak tekerlekli sandalye veya sedye kullanması gerekir.", "Sadece hareket ettirici aksamda özel tertibatlı taşıt kullanması gerekir", "Özel tertibatlı araç kullanmaya ihtiyacı yoktur. " vb. kişinin özel durumunu belirten açıklamalar belirtilmelidir.
3. Bu rapordan önceki raporlar süresine bakılmaksızın yapılacak yeni başvurular bakımından geçersizdir.

Rapor Tarihi: 13.01.2022

202211385221264a120d

Bu belgenin aslına ilişkin sorgulama https://erapor.saglik.gov.tr/DogrulamaServisi/ Internet adresinden yapılabilir.

EK-20. Vasi Kararı (Öğrenci SA)

İLGİLİ MAKAMA

Aşağıda bilgileri verilen Yüksek Lisans Tezine kullanılmak üzere, tarafıma ait olan teze konu kişisel sağlık verilerimin her türlü anket, tez, makale, seminer ve her türlü bilimsel etkinliklerde kullanmasında, , her türlü elektronik ortamda, saygınlığı ve özel hayat sınırları gözetilerek paylaşılmasında 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gereğince sakınca olmadığını bildiririm.

Tarih 09.10.2023

(İmzası)

Adı Soyadı
Vasisi

Öğrenci (Engelli)

Yüksek Lisans Öğrencisinin;

Adı Soyadı: Kuddüs DEMİR

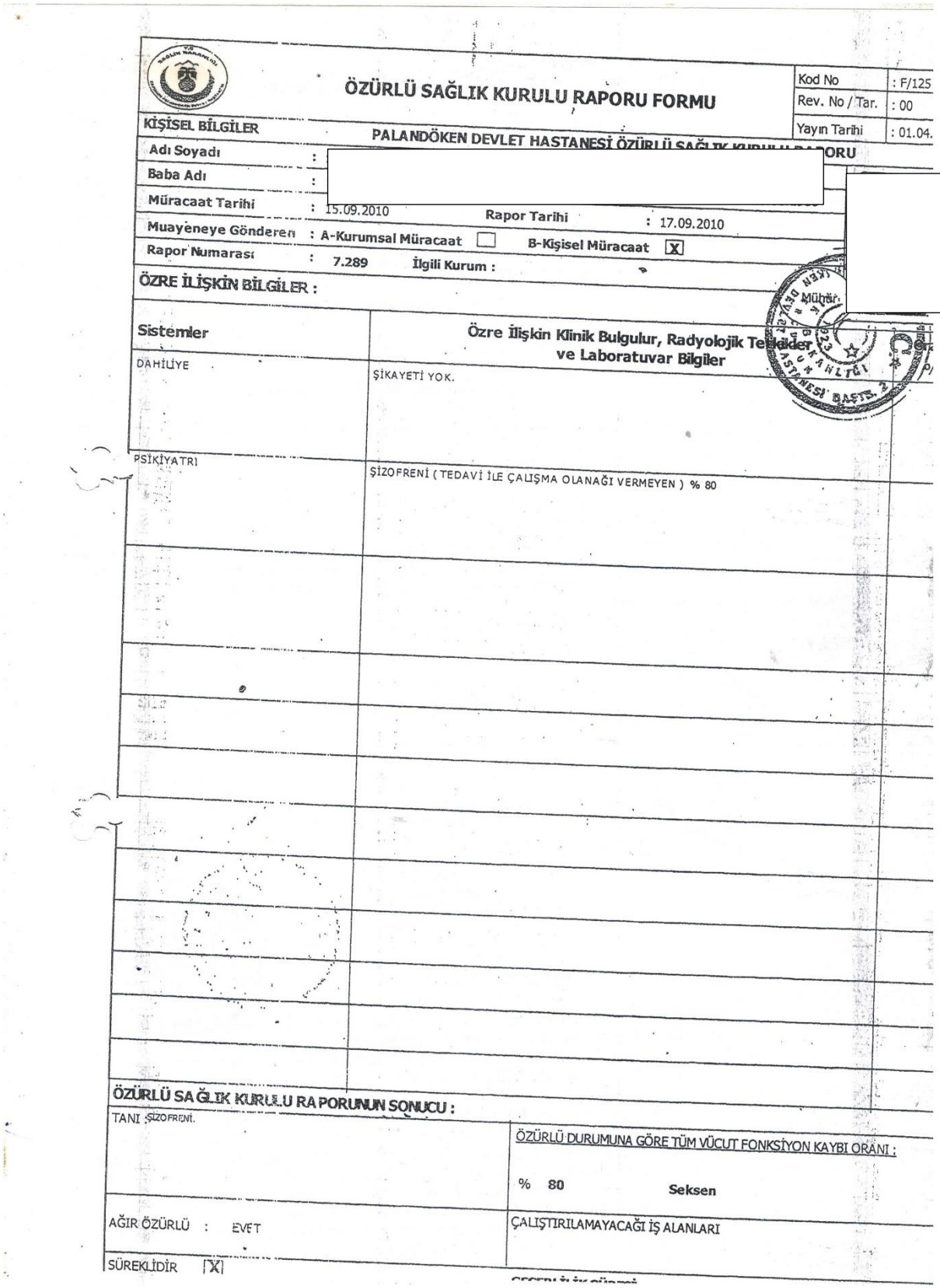
Üniversitesi: Atatürk Üniversitesi

Fakülte/Bölüm: Güzel Sanatlar Fak/Grafik

Tez/Anket/Makale Adı:

Sanatın Engelli Bireyleri
Topluma Kazandırma Etkileri

EK-21. Özürlü Sağlık Kurulu Raporu Formu (Öğrenci SA)-1

ÖZÜRLÜ SAĞLIK KURULU RAPORU FORMU

Kod No	: F/125
Rev. No / Tar.	: 00
Yayın Tarihi	: 01.04.

KİŞİSEL BİLGİLER — PALANDÖKEN DEVLET HASTANESİ ÖZÜRLÜ SAĞLIK KURULU RAPORU

Adı Soyadı :

Baba Adı :

Müracaat Tarihi : 15.09.2010 Rapor Tarihi : 17.09.2010

Muayeneye Gönderen : A-Kurumsal Müracaat ☐ B-Kişisel Müracaat [X]

Rapor Numarası : 7.289 İlgili Kurum :

ÖZRE İLİŞKİN BİLGİLER :

Sistemler	Özre İlişkin Klinik Bulgular, Radyolojik Tetkikler ve Laboratuvar Bilgiler
DAHİLİYE	ŞİKAYETİ YOK.
PSİKİYATRİ	ŞİZOFRENİ (TEDAVİ İLE ÇALIŞMA OLANAĞI VERMEYEN) % 80

ÖZÜRLÜ SAĞLIK KURULU RAPORUNUN SONUCU :

TANI : ŞİZOFRENİ.	ÖZÜRLÜ DURUMUNA GÖRE TÜM VÜCUT FONKSİYON KAYBI ORANI : % 80 Seksen
AĞIR ÖZÜRLÜ : EVET	ÇALIŞTIRILAMAYACAĞI İŞ ALANLARI
SÜREKLİDİR [X]	

EK-22. Özürlü Sağlık Kurulu Raporu Formu (Öğrenci SA)-2

ÖZÜRLÜ SAĞLIK KURULU RAPORU FORMU (Arka Yüzü)

RAPORUN KULLANIM AMACI (EVET, HAYIR VEYA DEĞERLENDİRİLMEDİ ŞEKLİNDE MUTLAKA BELİRTİNİZ

	SONUÇ		SONUÇ
H Sınıfı ehliyet alabilir		ortezi/protezi kullanması gereklidir.	
Özel tertibatlı araç kullanmalı		yardımcı cihazı kullanması gereklidir.	
Akülü araç kullanması gereklidir.		Tekerlekli sandalye kullanması gereklidir.	
İşitme cihazı kullanması gereklidir		Özel eğitim amaçlı değerlendirilmesi uygundur.	BAKIM VE HUZUR EVİNDE KALABİLİR.
Diğer :			

NOT : Tüm vücut fonksiyon kaybı oranı %40 ve üzerinde bulunanlar; özür durumuna ilişkin bilgilerini Nüfus Cüzdanlarına işletebilmek özürlü aylığı alabilmek ve vergi indiriminden faydalanabilmek için ilgili kurumlara başvuruda bulunabilirler. Ayrıca, ağır özürlü olduğu bu rapor ile belgelendirilenler sayılan hakların yanı sıra; bakım hizmetlerinden yararlanabilmek amacıyla ilgili kurumlara başvurabilirler

ONAY

AÇIKLAMALAR

1) Değerlendirilecek özür; özürlü sağlık kurullarının teşkili için zorunlu olan uzmanlık dalları dışında kalan bir dalda ise, özürlü sağlık kurulu raporu vermeye yetkili hastane kadrosunda bulunması halinde ilgili dal uzmanının da kurulda bulunması sağlanır. Örneğin; özürlü sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarından özürlü sağlık kurulu raporu talep eden kanserli hastaların; hastane kadrosunda bulunması halinde öncelikle tıbbi onkolog, bulunmadığı durumda radyasyon onkologu tarafından değerlendirilmesi.

2) Özür durumuna göre çalıştırılamayacağı iş alanı bölümünde sadece özür durumuna göre iş alanları genel olarak belirtilmelidir. Örneğin; görme özürlü için 'görmesini gerektiren iş alanlarında çalıştırılamaz' şeklinde belirtilmedilir.

3) Özürlü sağlık kurulunda diğer ilgili uzmanların da bulunması halinde, mükerrer özürlü sağlık kurulu raporlarını önlemek amacıyla mümkünse tek özürlü sağlık kurulu ile özürlülerin kullanabileceği hakların tamamını belirtilir. Raporun kullanım amacı bölümüne, bireyin özür grubuna uygun hakları değerlendirilerek, yapılan değerlendirmeler, sonuç bölümünde 'evet', 'hayır' veya 'değerlendirilmedi' şeklinde mutlaka yazılır ve boş bir seçenek bırakılmaz.

4) Özel eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerinden yararlanmak isteyen kişiler için verilecek raporlarda sadece; ayrıntılı teşhis ile tüm vücut fonksiyon kaybı oranı yazılır ve raporun sürekli olup olmadığı ile süreli raporlarda kontrol süresi mutlaka belirtilir.

EK-23. Öğrenci SA'ya Ait Doktor Önerisi/Görüşleri-1

İLGİLİ MAKAMA

Sanat; güzeli, hoşa gideni vurgular. Fakat sanat; özünde içsel durumumuzu, psikolojimizi, travmalarımızı yansıtmada da eşsiz bir yöntemdir. Sanat kendi içinde çeşitli pratiklerden oluşur. Bu pratikler de disiplinler arası bağlamda birbirlerinden beslenir ve birbirlerini tamamlar. Sanat terapisi, sanatla terapi, sanatsal terapi diye de adlandırdığımız bu alan; dışavurumcu olma özelliğiyle sanata, psikolojiye; içsel olanı yansıtarak en eskiden günümüze içinde bulunduğumuz ruh halimizi çözümlemeye yardımcı olması açısından da oldukça önemlidir. Sanat terapide sanat eğitmenleri, sanat öğreticileri sadece yol gösterici ve sanat uygulayıcılarıdırlar. Sanat eğitmenleri terapik anlamda müdahale etmeden ve kişiyi yönlendirmeden rahatlamasını sağlayabilirler. Ayrıca alanlarıyla ilgili almış oldukları renk, beden dili, resim okuma, psikoloji, resim analizi, meditasyon, drama gibi eğitimlerle veriler elde ederler ve bu verilerin rahat bir ortamda elde edilmesine yol gösterici uygulayıcılar olabilirler, tedavi edici olamazlar. Sanat insan yaşamına yön verme, rahatlatma, anlamlı kılma ve kolaylaştırma gibi sebeplerle bahsettiğimiz ilişkilerden uzak değildir. İnsan olmak, doğanın verilerini kullanarak düzenlemek, biçimlendirmek, yeni üretim eylemleri için kullanmak demektir. Çünkü üretim olduğu sürece insan, alanını genişletir, ortamını daha iyi anlama olanağı bulur. Sanat bireyin tüm ruhsal ve bedensel eğitimi bütünlüğü içinde, estetik kaygı, düşünce ve görüşlerinin geliştirilmesi, yetenek ve yaratıcılığının olgunlaştırılması, sanatsal değerlere hoşgörü ile yaklaşma çabasını esas almaktadır. Görsel sanat, normal gelişen zihinsel,ruhsal veya bedensel engel gibi herhangi bir engele sahip bireylerde kendi iç dünyalarını dışa vurmalarına, yapılan grup çalışmalarıyla sosyalleşmelerine ve motor beceri durumlarının daha sağlıklı gelişmesine yardımcı olacak bir süreçtir. Özellikle günlük yaşantıları içindeki sosyal becerileri konusunda güçlük çeken zihinsel,ruhsal veya bedensel engelli bireyler, iç dünyalarını ifade etmede görsel sanatlar dersini bir araç olarak kullanabilmektedirler.

İrtibat:Kurucu Müdür A.Kerim KAVAZ Adres: Börekli Mahallesi Börekli Caddesi No:100/2 Palandöken/ERZURUM Tel: 0 442 327 50 60 - 0507 449 19 70

EK-24. Öğrenci SA'ya Ait Doktor Önerisi/Görüşleri-2

Sanat eğitiminin gerekliliğinden yola çıkılarak ruhsal engelli bireylerin görsel sanatlar eğitiminin motor beceri gelişimine etkisi konusunun belirlenmesine, yapılabilecek çalışmaların gözden geçirilmesine ve değerlendirilmesine dayanmaktadır.

Bu sebeble kurumumuz Özel Güzide Bakım Merkezi Yakutiye Gençlik Merkezinde Resim Öğretmeni olarak çalışan Kuddusi Demir isimli hocamız kurumumuzda bakım hizmeti alan yetenekli olduğunu düşündüğümüz engellilerimizden bir grup oluşturarak engelli bireylerimizle sanatsal alanda çeşitli faaliyetler gerçekleştirilmiştir.Daha önceleri bakım hizmeti aldığı dairesinde sessiz/sakin,iletişime kapalı,sosyal becerilerinin farkında olmayan,ikili diyalogları olmayan, yeteneklerinin farkında olmayan ve gösteremeyen,adaptasyon süreçlerini tamamlamış engellerimizden oluşturulan bu grup Palandöken Devlet Hastanesi 17.09.2010 Rapor Tarihi ve 7289 Rapor numaralı S.A isimli Şizofreni Tanılı (%80) Ruhsal Engellimiz,yine aynı hastaneden alınan 11.12.2009 Rapor Tarihi ve 10330 Rapor Numaralı E.B isimli Şizoaffektif Bozukluk Tanılı (%80) Ruhsal Engellimiz ile Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi 13.01.2022 Tarih ve 202211385221264a120d rapor numaralı E.K isimli Hafif Zeka Geriliği Tanılı (%50) engelliler grubundan oluşturulmuştur.Çalışmanın amacı bu engellilerin kendi yeteneklerini potansiyelleri çerçevesinde ortaya çıkarmak,el motor becerinin farkında olmak,göz-el koordinasyonlarını sağlamak,öz güvenleri geliştirmek,kaygı-sıkıntı-stres ve olumsuz düşüncelerden arındırmak,resme kişiliğini-arzularını yansıtmak,monoton döngüden kurtarmak,sanatı resmi yaşam merkezlerinin odak noktası yapmak,resim yaparak sanatla empati becerisini geliştirmek,zihinsel kazanımlar geliştirmek,hayata pozitif bakış akışı kazandırmak amacıyla seçilen engellilerimizin kurs öğretmenimiz Kuddusi DEMİR'in yönlendirmesi ve bunu temellendirmek ve başarmak arzulanmıştır.Hocamızla ilk günden itibaren gerekli hassasiyeti,sabrı ve azmi göstererek ilgili yönlendirmelerle bu alanda uzun ve sağlıklı bir yol katedilmiştir.Kısa süre zarfında fırça tutup,boya kombinasyonlarını deneyip tuvallere beklenmedik çizimler,figürler yapmayı başardılar.Yapılan bu olumlu ve güzel çalışmalar ilgili kurumlar nezninde de fark edilerek önemli günlerde sergilenerek bu güzel anılar sergilenmiştir.Sonuç olarak iki arası yapılan bu olumlu faaliyet engelliler üzerinde pozitif yönde katkı sağlamış olup bu tarz etkinliklerin engellerimizin yüksek yararına olacaktır.

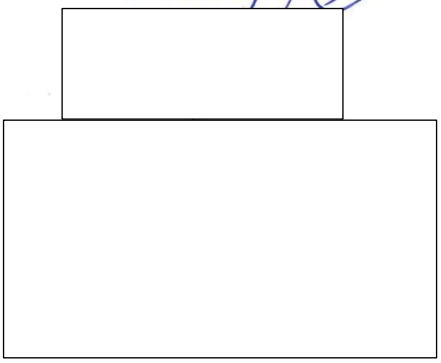
İrtibat:Kurucu Müdür A.Kerim KAVAZ Adres: Börekli Mahallesi Börekli Caddesi No:100/2 Palandöken/ERZURUM Tel: 0 442 327 50 60 - 0507 449 19 70

EK-25. Vasi Kararı (Öğrenci EB)

İLGİLİ MAKAMA

Aşağıda bilgileri verilen Yüksek Lisans Tezine kullanılmak üzere, tarafıma ait olan teze konu kişisel sağlık verilerimin her türlü anket, tez, makale, seminer ve her türlü bilimsel etkinliklerde kullanılmasında, her türlü elektronik ortamda, saygınlığı ve özel hayat sınırları gözetilerek paylaşılmasında 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gereğince sakınca olmadığını bildiririm.

Tarih 09.10.2023

Yüksek Lisans Öğrencisinin;

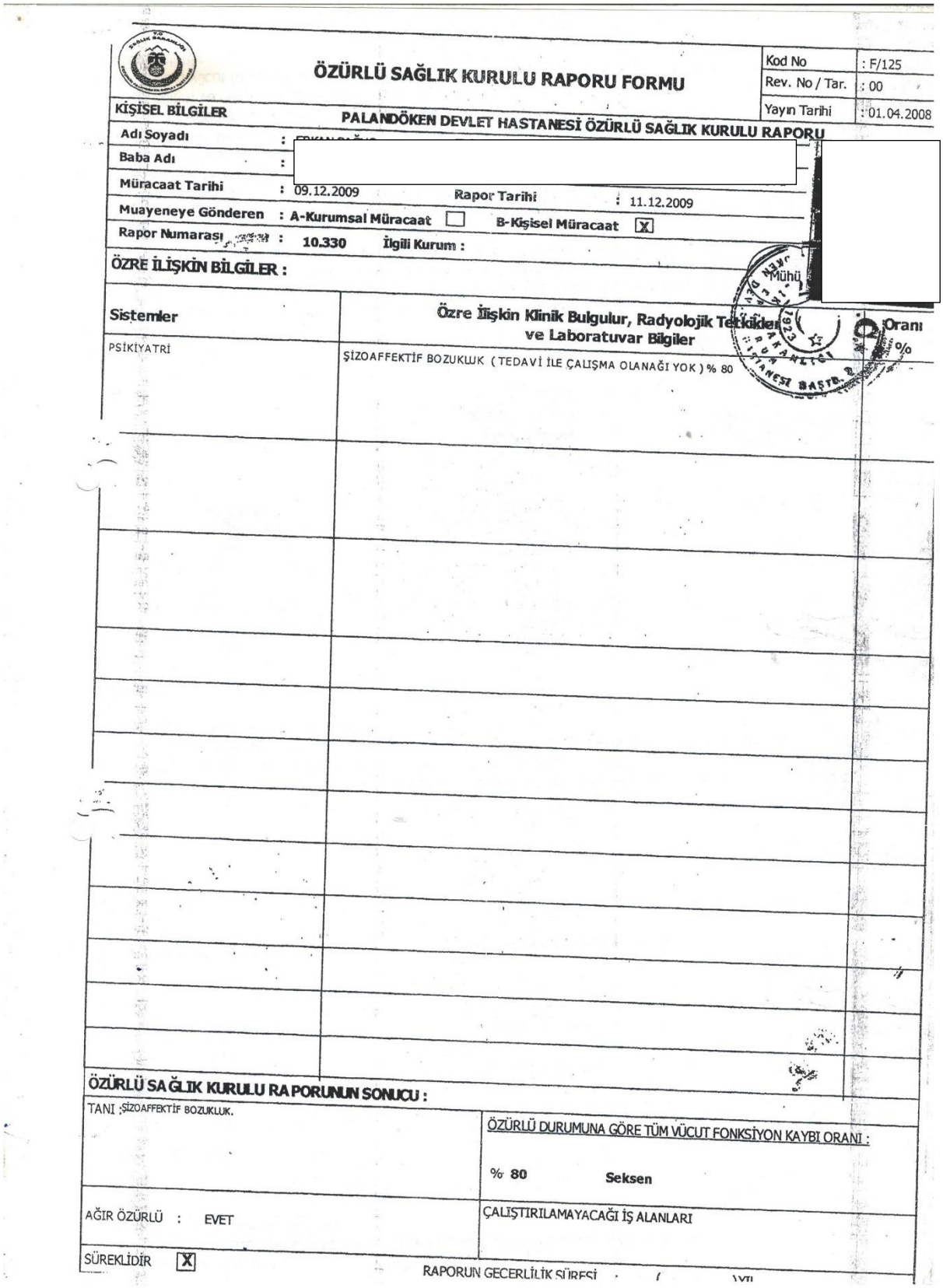
Adı Soyadı: Kuddüs DEMİR

Üniversitesi: Atatürk Üniversitesi

Fakülte/Bölüm: Güzel Sanatlar Fak./ Grafik

Tez/Anket/Makale Adı: Sanatın Engelli Bireyleri Topluma kazandırma Etkileri

EK-26. Özürlü Sağlık Kurulu Raporu Formu (Öğrenci EB)-1

ÖZÜRLÜ SAĞLIK KURULU RAPORU FORMU

Kod No	: F/125
Rev. No / Tar.	: 00
Yayın Tarihi	: 01.04.2008

KİŞİSEL BİLGİLER — **PALANDÖKEN DEVLET HASTANESİ ÖZÜRLÜ SAĞLIK KURULU RAPORU**

Adı Soyadı :
Baba Adı :
Müracaat Tarihi : 09.12.2009 Rapor Tarihi : 11.12.2009
Muayeneye Gönderen : A-Kurumsal Müracaat ☐ B-Kişisel Müracaat ☒
Rapor Numarası : 10.330 İlgili Kurum :

ÖZRE İLİŞKİN BİLGİLER :

Sistemler	Özre İlişkin Klinik Bulgular, Radyolojik Tetkikler ve Laboratuvar Bilgiler	Oranı %
PSİKİYATRİ	ŞİZOAFFEKTİF BOZUKLUK (TEDAVİ İLE ÇALIŞMA OLANAĞI YOK) % 80	

ÖZÜRLÜ SAĞLIK KURULU RAPORUNUN SONUCU :

TANI : ŞİZOAFFEKTİF BOZUKLUK.	ÖZÜRLÜ DURUMUNA GÖRE TÜM VÜCUT FONKSİYON KAYBI ORANI : % 80 Seksen
AĞIR ÖZÜRLÜ : EVET	ÇALIŞTIRILAMAYACAĞI İŞ ALANLARI
SÜREKLİDİR ☒	RAPORUN GEÇERLİLİK SÜRESİ : ( ) YIL

EK-27. Özürlü Sağlık Kurulu Raporu Formu (Öğrenci EB)-2

ÖZÜRLÜ SAĞLIK KURULU RAPORU FORMU (Arka Yüzü)

RAPORUN KULLANIM AMACI (EVET, HAYIR VEYA DEĞERLENDİRİLMEDİ ŞEKLİNDE MUTLAKA BELİRTİNİZ

	SONUÇ		SONUÇ
H Sınıfı ehliyet alabilir		ortezi/protezi kullanması gereklidir.	
Özel tertibatlı araç kullanabilir		yardımcı cihazı kullanması gereklidir.	
Akülü araç kullanması gereklidir.		Tekerlekli sandalye kullanması gereklidir.	
İşitme cihazı kullanması gereklidir		Özel eğitim amaçlı değerlendirilmesi uygundur.	ÖZEL BAKIM EVİNDE KALABİLİR.
Diğer :			

NOT : Tüm vücut fonksiyon kaybı oranı %40 ve üzerinde bulunanlar; özür durumuna ilişkin bilgilerini Nüfus Cüzdanlarına işletebilmek özürlü aylığı alabilmek ve vergi indiriminden faydalanabilmek için ilgili kurumlara başvuruda bulunabilirler. Ayrıca, ağır özürlü olduğu bu rapor ile belgelendirilenler sayılan hakların yanı sıra; bakım hizmetlerinden yararlanabilmek amacıyla ilgili kurumlara başvurabilirler

ONAY

AÇIKLAMALAR

1) Değerlendirilecek özür; özürlü sağlık kurullarının teşkili için zorunlu olan uzmanlık dalları dışında kalan bir dalda ise, özürlü sağlık kurulu raporu vermeye yetkili hastane kadrosunda bulunması halinde ilgili dal uzmanının da kurulda bulunması sağlanır. Örneğin; özürlü sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarından özürlü sağlık kurulu raporu talep eden kanserli hastaların; hastane kadrosunda bulunması halinde öncelikle tıbbi onkolog, bulunmadığı durumda radyasyon onkologu tarafından değerlendirilmesi.

2) Özür durumuna göre çalıştırılamayacağı iş alanı bölümünde sadece özür durumuna göre iş alanları genel olarak belirtilmelidir. Örneğin; görme özürlü için 'görmesini gerektiren iş alanlarında çalıştırılamaz' şeklinde belirtilmedilir.

3) Özürlü sağlık kurulunda diğer ilgili uzmanların da bulunması halinde, mükerrer özürlü sağlık kurulu raporlarını önlemek amacıyla mümkünse tek özürlü sağlık kurulu ile özürlülerin kullanabileceği hakların tamamını belirtilir. Raporun kullanım amacı bölümüne, bireyin özür grubuna uygun hakları değerlendirilerek, yapılan değerlendirmeler, sonuç bölümünde 'evet', 'hayır' veya 'değerlendirilmedi' şeklinde mutlaka yazılır ve boş bir seçenek bırakılmaz.

4) Özel eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerinden yararlanmak isteyen kişiler için verilecek raporlarda sadece; ayrıntılı teşhis ile tüm vücut fonksiyon kaybı oranı yazılır ve raporun sürekli olup olmadığı ile süreli raporlarda kontrol süresi mutlaka belirtilir.

EK-28. Öğrenci EB'ya Ait Doktor Önerisi/Görüşleri-1

İLGİLİ MAKAMA

Sanat; güzeli, hoşa gideni vurgular. Fakat sanat; özünde içsel durumumuzu, psikolojimizi, travmalarımızı yansıtmada da eşsiz bir yöntemdir. Sanat kendi içinde çeşitli pratiklerden oluşur. Bu pratikler de disiplinler arası bağlamda birbirlerinden beslenir ve birbirlerini tamamlar. Sanat terapisi, sanatla terapi, sanatsal terapi diye de adlandırdığımız bu alan; dışavurumcu olma özelliğiyle sanata, psikolojiye; içsel olanı yansıtarak en eskiden günümüze içinde bulunduğumuz ruh halimizi çözümlemeye yardımcı olması açısından da oldukça önemlidir. Sanat terapide sanat eğitmenleri, sanat öğreticileri sadece yol gösterici ve sanat uygulayıcılarıdırlar. Sanat eğitmenleri terapik anlamda müdahale etmeden ve kişiyi yönlendirmeden rahatlamasını sağlayabilirler. Ayrıca alanlarıyla ilgili almış oldukları renk, beden dili, resim okuma, psikoloji, resim analizi, meditasyon, drama gibi eğitimlerle veriler elde ederler ve bu verilerin rahat bir ortamda elde edilmesine yol gösterici uygulayıcılar olabilirler, tedavi edici olamazlar. Sanat insan yaşamına yön verme, rahatlatma, anlamlı kılma ve kolaylaştırma gibi sebeplerle bahsettiğimiz ilişkilerden uzak değildir. İnsan olmak, doğanın verilerini kullanarak düzenlemek, biçimlendirmek, yeni üretim eylemleri için kullanmak demektir. Çünkü üretim olduğu sürece insan, alanını genişletir, ortamını daha iyi anlama olanağı bulur. Sanat bireyin tüm ruhsal ve bedensel eğitimi bütünlüğü içinde, estetik kaygı, düşünce ve görüşlerinin geliştirilmesi, yetenek ve yaratıcılığının olgunlaştırılması, sanatsal değerlere hoşgörü ile yaklaşma çabasını esas almaktadır. Görsel sanat, normal gelişen zihinsel,ruhsal veya bedensel engel gibi herhangi bir engele sahip bireylerde kendi iç dünyalarını dışa vurmalarına, yapılan grup çalışmalarıyla sosyalleşmelerine ve motor beceri durumlarının daha sağlıklı gelişmesine yardımcı olacak bir süreçtir. Özellikle günlük yaşantıları içindeki sosyal becerileri konusunda güçlük çeken zihinsel,ruhsal veya bedensel engelli bireyler, iç dünyalarını ifade etmede görsel sanatlar dersini bir araç olarak kullanabilmektedirler.

İrtibat:Kurucu Müdür A.Kerim KAVAZ Adres: Börekli Mahallesi Börekli Caddesi No:100/2 Palandöken/ERZURUM Tel: 0 442 327 50 60 - 0507 449 19 70

EK-29. Öğrenci EB'a Ait Doktor Önerisi/Görüşleri-2

Sanat eğitiminin gerekliliğinden yola çıkılarak ruhsal engelli bireylerin görsel sanatlar eğitiminin motor beceri gelişimine etkisi konusunun belirlenmesine, yapılabilecek çalışmaların gözden geçirilmesine ve değerlendirilmesine dayanmaktadır.

Bu sebeble kurumumuz Özel Güzide Bakım Merkezi Yakutiye Gençlik Merkezinde Resim Öğretmeni olarak çalışan Kuddusi Demir isimli hocamız kurumumuzda bakım hizmeti alan yetenekli olduğunu düşündüğümüz engellilerimizden bir grup oluşturarak engelli bireylerimizle sanatsal alanda çeşitli faaliyetler gerçekleştirilmiştir.Daha önceleri bakım hizmeti aldığı dairesinde sessiz/sakin,iletişime kapalı,sosyal becerilerinin farkında olmayan,ikili diyalogları olmayan, yeteneklerinin farkında olmayan ve gösteremeyen,adaptasyon süreçlerini tamamlamış engellerimizden oluşturulan bu grup Palandöken Devlet Hastanesi 17.09.2010 Rapor Tarihi ve 7289 Rapor numaralı S.A isimli Şizofreni Tanılı (%80) Ruhsal Engellimiz,yine aynı hastaneden alınan 11.12.2009 Rapor Tarihi ve 10330 Rapor Numaralı E.B isimli Şizoaffektif Bozukluk Tanılı (%80) Ruhsal Engellimiz ile Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi 13.01.2022 Tarih ve 202211385221264a120d rapor numaralı E.K isimli Hafif Zeka Geriliği Tanılı (%50) engelliler grubundan oluşturulmuştur.Çalışmanın amacı bu engellilerin kendi yeteneklerini potansiyelleri çerçevesinde ortaya çıkarmak,el motor becerinin farkında olmak,göz-el koordinasyonlarını sağlamak,öz güvenleri geliştirmek,kaygı-sıkıntı-stres ve olumsuz düşüncelerden arındırmak,resme kişiliğini-arzularını yansıtmak,monoton döngüden kurtarmak,sanatı resmi yaşam merkezlerinin odak noktası yapmak,resim yaparak sanatla empati becerisini geliştirmek,zihinsel kazanımlar geliştirmek,hayata pozitif bakış akışı kazandırmak amacıyla seçilen engellilerimizin kurs öğretmenimiz Kuddusi DEMİR'in yönlendirmesi ve bunu temellendirmek ve başarmak arzulanmıştır.Hocamızla ilk günden itibaren gerekli hassasiyeti,sabrı ve azmi göstererek ilgili yönlendirmelerle bu alanda uzun ve sağlıklı bir yol katedilmiştir.Kısa süre zarfında fırça tutup,boya kombinasyonlarını deneyip tuvallere beklenmedik çizimler,figürler yapmayı başardılar.Yapılan bu olumlu ve güzel çalışmalar ilgili kurumlar nezninde de fark edilerek önemli günlerde sergilenerek bu güzel anılar sergilenmiştir.Sonuç olarak iki arası yapılan bu olumlu faaliyet engelliler üzerinde pozitif yönde katkı sağlamış olup bu tarz etkinliklerin engellerimizin yüksek yararına olacaktır.

İrtibat:Kurucu Müdür A.Kerim KAVAZ Adres: Börekli Mahallesi Börekli Caddesi No:100/2 Palandöken/ERZURUM Tel: 0 442 327 50 60 - 0507 449 19 70

EK-30. Vasi Kararı (Öğrenci YEK)

İLGİLİ MAKAMA

Aşağıda bilgileri verilen Yüksek Lisans Tezine kullanılmak üzere, tarafıma ait olan teze konu kişisel sağlık verilerimin her türlü anket, tez, makale, seminer ve her türlü bilimsel etkinliklerde kullanmasında, , her türlü elektronik ortamda, saygınlığı ve özel hayat sınırları gözetilerek paylaşılmasında 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gereğince sakınca olmadığını bildiririm.

Tarih 30.09.2023

(İmzası)

Adı Soyadı

Öğrenci
Yunus Emre
KAYA

Yüksek Lisans Öğrencisinin;

Adı Soyadı: Kuddüs DEMİR

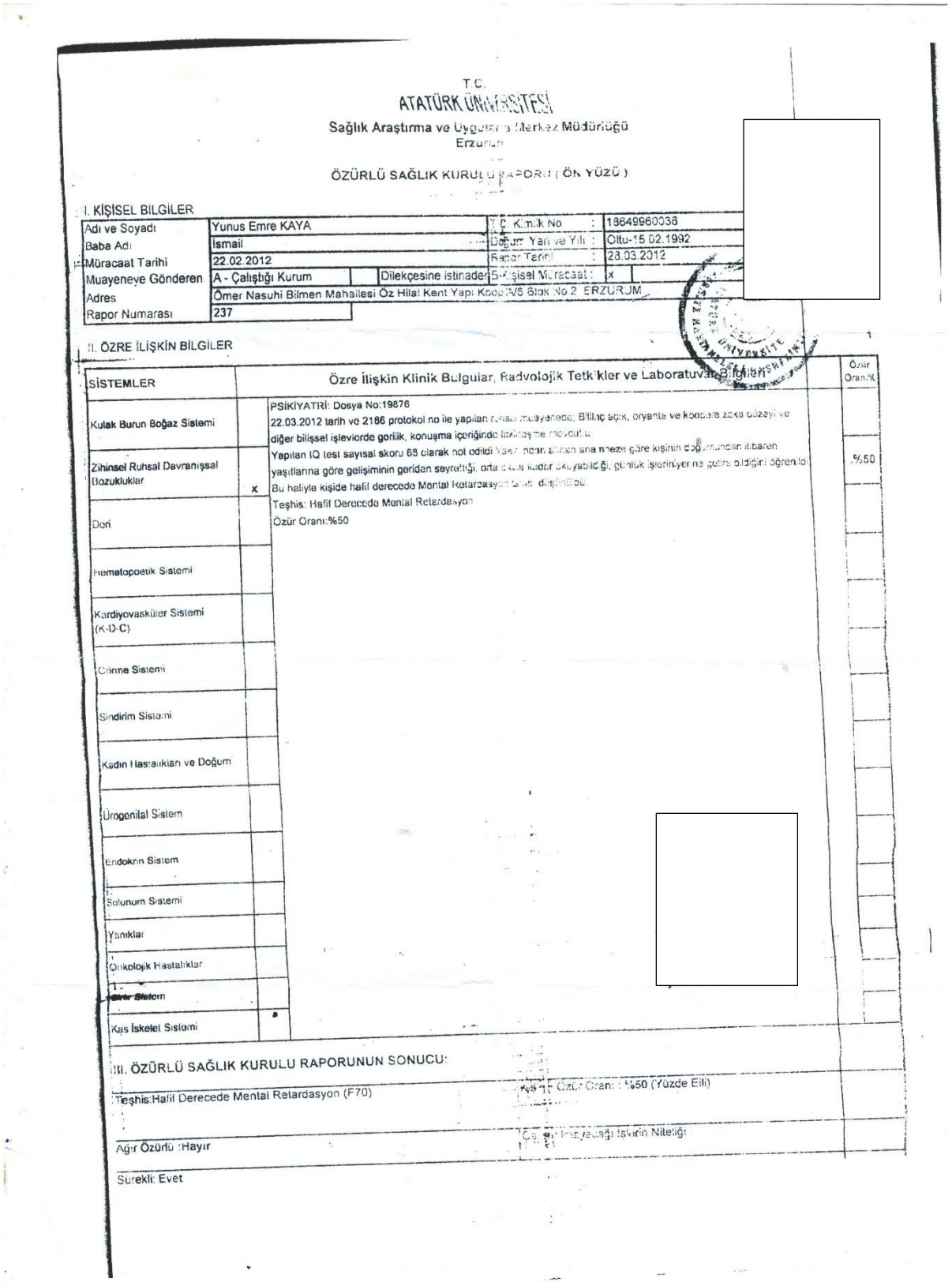
Üniversitesi: Atatürk Üniversitesi

Fakülte/Bölüm: Güzel Sanatlar Fak./Grafik

Tez/Anket/Makale Adı:

Sanatın Engelli Bireyler Toplumsa Kazandırma Etkileri

EK-31. Özürlü Sağlık Kurulu Raporu Formu (Öğrenci YEK)-2

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkez Müdürlüğü
Erzurum

ÖZÜRLÜ SAĞLIK KURULU RAPORU (ÖN YÜZÜ)

I. KİŞİSEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı	Yunus Emre KAYA	T.C. Kimlik No :	13649960036
Baba Adı	İsmail	Doğum Yeri ve Yılı :	Oltu-15.02.1992
Müracaat Tarihi	22.02.2012	Rapor Tarihi :	28.03.2012
Muayeneye Gönderen	A - Çalıştığı Kurum	Dilekçesine istinaden	B-Kişisel Müracaat : x
Adres	Ömer Nasuhi Bilmen Mahallesi Öz Hilal Kent Yapı Kooperatifi V5 Blok No:2 ERZURUM		
Rapor Numarası	237		

II. ÖZRE İLİŞKİN BİLGİLER

SİSTEMLER		Özre İlişkin Klinik Bulgular, Radyolojik Tetkikler ve Laboratuvar Bulguları	Özür Oranı:%
Kulak Burun Boğaz Sistemi		PSİKİYATRİ: Dosya No:19876 22.03.2012 tarih ve 2186 protokol no ile yapılan ruhsal muayenede; Bilinç açık, oryante ve koopere zeka düzeyi ve diğer bilişsel işlevlerde gerilik, konuşma içeriğinde tutarsızlık mevcuttu.	
Zihinsel Ruhsal Davranışsal Bozukluklar	x	Yapılan IQ test sayısal skoru 68 olarak not edildi Yakın akrabalarından ana meze göre kişinin doğumundan itibaren yaşıtlarına göre gelişiminin geriden seyrettiği, orta okula kadar okuyabildiği, günlük işlerini yerine getirebildiği öğrenildi. Bu haliyle kişide hafif derecede Mental Retardasyon tanısı düşünüldü.	%50
Deri		Teşhis: Hafif Derecede Mental Retardasyon Özür Oranı:%50	
Hematopoetik Sistemi			
Kardiyovasküler Sistemi (K-D-C)			
Görme Sistemi			
Sindirim Sistemi			
Kadın Hastalıkları ve Doğum			
Ürogenital Sistem			
Endokrin Sistem			
Solunum Sistemi			
Yanıklar			
Onkolojik Hastalıklar			
[illegible] Sistem			
Kas İskelet Sistemi			

III. ÖZÜRLÜ SAĞLIK KURULU RAPORUNUN SONUCU:

Teşhis:Hafif Derecede Mental Retardasyon (F70) — Özür Oranı : %50 (Yüzde Elli)

Ağır Özürlü :Hayır — Çalışma Gücünü Etkileyecek İşlerin Niteliği

Sürekli: Evet

EK-32. Vasi Kararı (Öğrenci KFS)

İLGİLİ MAKAMA

Aşağıda bilgileri verilen Yüksek Lisans Tezine kullanılmak üzere, tarafıma ait olan teze konu kişisel sağlık verilerimin her türlü anket, tez, makale, seminer ve her türlü bilimsel etkinliklerde kullanmasında, , her türlü elektronik ortamda, saygınlığı ve özel hayat sınırları gözetilerek paylaşılmasında 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gereğince sakınca olmadığını bildiririm.

Tarih 08.10.2023

(İmzası)

Adı Soyadı

Annesi/Vasisi

Yüksek Lisans Öğrencisinin;

Adı Soyadı: Kuddüs DEMİR

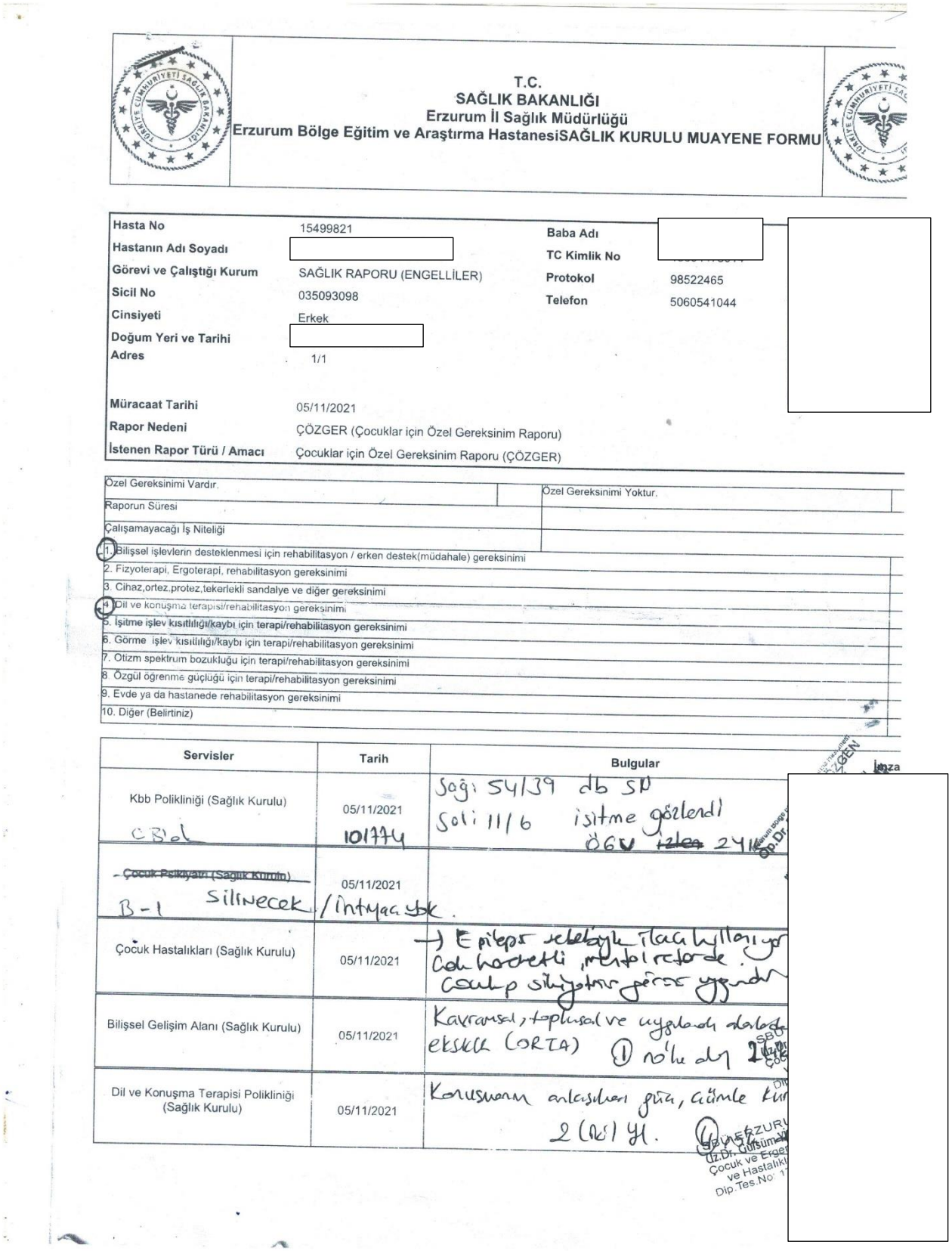
Üniversitesi: Atatürk Üniversitesi

Fakülte/Bölüm: Güzel Sanatlar Fak/Grafik öğrenci

Tez/Anket/Makale Adı:

Sanatın Engelli Bireyleri
Topluma Kazandırma Etkileri

EK-33. Sağlık Kurulu Muayene Formu (Öğrenci Kadir Furkan SUSAM)

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Erzurum İl Sağlık Müdürlüğü
Erzurum Bölge Eğitim ve Araştırma HastanesiSAĞLIK KURULU MUAYENE FORMU

Hasta No	15499821	Baba Adı	
Hastanın Adı Soyadı		TC Kimlik No	
Görevi ve Çalıştığı Kurum	SAĞLIK RAPORU (ENGELLİLER)	Protokol	98522465
Sicil No	035093098	Telefon	5060541044
Cinsiyeti	Erkek		
Doğum Yeri ve Tarihi			
Adres	1/1		
Müracaat Tarihi	05/11/2021		
Rapor Nedeni	ÇÖZGER (Çocuklar için Özel Gereksinim Raporu)		
İstenen Rapor Türü / Amacı	Çocuklar için Özel Gereksinim Raporu (ÇÖZGER)		

Özel Gereksinimi Vardır.	Özel Gereksinimi Yoktur.
Raporun Süresi	
Çalışamayacağı İş Niteliği	
1. Bilişsel işlevlerin desteklenmesi için rehabilitasyon / erken destek(müdahale) gereksinimi	
2. Fizyoterapi, Ergoterapi, rehabilitasyon gereksinimi	
3. Cihaz,ortez,protez,tekerlekli sandalye ve diğer gereksinimi	
4. Dil ve konuşma terapisi/rehabilitasyon gereksinimi	
5. İşitme işlev kısıtlılığı/kaybı için terapi/rehabilitasyon gereksinimi	
6. Görme işlev kısıtlılığı/kaybı için terapi/rehabilitasyon gereksinimi	
7. Otizm spektrum bozukluğu için terapi/rehabilitasyon gereksinimi	
8. Özgül öğrenme güçlüğü için terapi/rehabilitasyon gereksinimi	
9. Evde ya da hastanede rehabilitasyon gereksinimi	
10. Diğer (Belirtiniz)	

Servisler	Tarih	Bulgular	İmza
Kbb Polikliniği (Sağlık Kurulu) CBol	05/11/2021 101774	Sağ: 54/39 db SP Sol: 11/6 işitme görüldü ÖGV +2leq 24	
~~Çocuk Psikiyatri (Sağlık Kurulu)~~ B-1 Silinecek / İhtiyaç Yok.	05/11/2021		
Çocuk Hastalıkları (Sağlık Kurulu)	05/11/2021	→ Epilepsi tedavisiyle takipli yor Çok hareketli, motor retarde? Çocuk sürekli yatmış görüş yazıldı	
Bilişsel Gelişim Alanı (Sağlık Kurulu)	05/11/2021	Kavramsal, toplumsal ve uygulamalı davranış eksikliği (ORTA) ① no'lu alt	
Dil ve Konuşma Terapisi Polikliniği (Sağlık Kurulu)	05/11/2021	Konuşması anlaşılırı güç, cümle kur 2 (iki) yıl.	

EK-33. Öğrenci KFS'ye Ait Doğu Akademik Rehabilitasyon Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni Önerisi/Görüşleri-1

ÖĞRENCİM KADİR FURKAN SUSAM VE KUDDÜS DEMİR HOCAMIZA HİTABEN !

Sanatın Elgelli Bireyler Üzerindeki Etkisi;

Görsel sanatların farklı uygulama çeşitliliği ile aynı anda birçok gelişim ve öğrenme alanına hitap etmesi duygu ve düşüncelerin özgürce aktarılabilmesi fırsat vermesi daha rahat ve huzurlu ortam yaratması gibi nedenlerden dolayı engelli bireylerin rehabilite edilmesinde yer alması gerekenönemli bir alan olabilmektedir.

Otizm Spektrum bozukluğu ,Down Sendromu yada özel öğrenme güçlüğü yaşayan çocuklarada dikkat dağınıklığı ve inci motor (parmak kaslarının gelişimi v.b)becerilerindeki eksikliği gidermek adına ayrıca toplumda uyum içersinde sosyalleşmelerini normalleşmelerin sağlamak için resim müzik ve spor alanlarında meşgul olmaları eğitim almaları bu alanlara yönlendirmeleri bu engili bireylerin gelişimlerinde çok önem teşkik etmektedir. Bu tarz özel öğrencilerin sosyalleşme leri ,beyin kas kordinasyonu güçlendirme ve motivasyonlarını üst seviyeye çıkarmaları için özellikle resim sanatıyla uğraşmaları, zamanlarını resimle değerlendirmeleri çok önemlidir.Özellikle Otizm Spektrum bozukluğu olan bazı çocuklarda göesel zeka akademik olarak daha ön plana çıkma durumu vardır.Bazı Otistik çocuklarda görsel zeka açısından resim sanatında ileri düzeyde yeteneklerini geliştirip gerçekten yeteneklidirler,bu yeteneğinin geliştirmesi adına erken çocukluk döneminden itibaren resim sanatına bu engelli bireylerin yönlendirilmesi gerekmektedir .

Ayrıca bu özel bireylerin kendilerini topluma karşı bireye ifade etmede duygu ve düşüncelerini ifade etmede çok zor durumda kaldıkları gibi kendilerini anlatamamaktadırlar.Bazen bu bireyler resim sanatı aracılığı ile duygularını kağıda ve tuvale yansıtarak duygu ve düşüncelerini anlatabiliyorlar ve dişa yansıta biliyorlar.Özel öğrencilerin resimdeki boyama ve çizme çalışmalarıyla özellikle ince motor becerileri dediğimiz (el ,parmak kaz gelişimi zihin gelişimi) gelişip ve güçlenmekte olup ayrıca kişlik gelişimlerinde güçlü bir pskolojik terapi oluşturuyor.Özellikle resim yaparak el kas gelişimle beraber parmak kaslarının gelişmesiyle kalemi tutmaları ve yazı yazmaların becerilerinde olumlu etki etmektedir .Bu tür engelli bireylerin kalem tutmada becerileri yetenekleri kısa sürede gelişmelerine sebep olmakla beraber tabiki bu durum okuma yazmaları için ön koşul teşkil etmektedir.

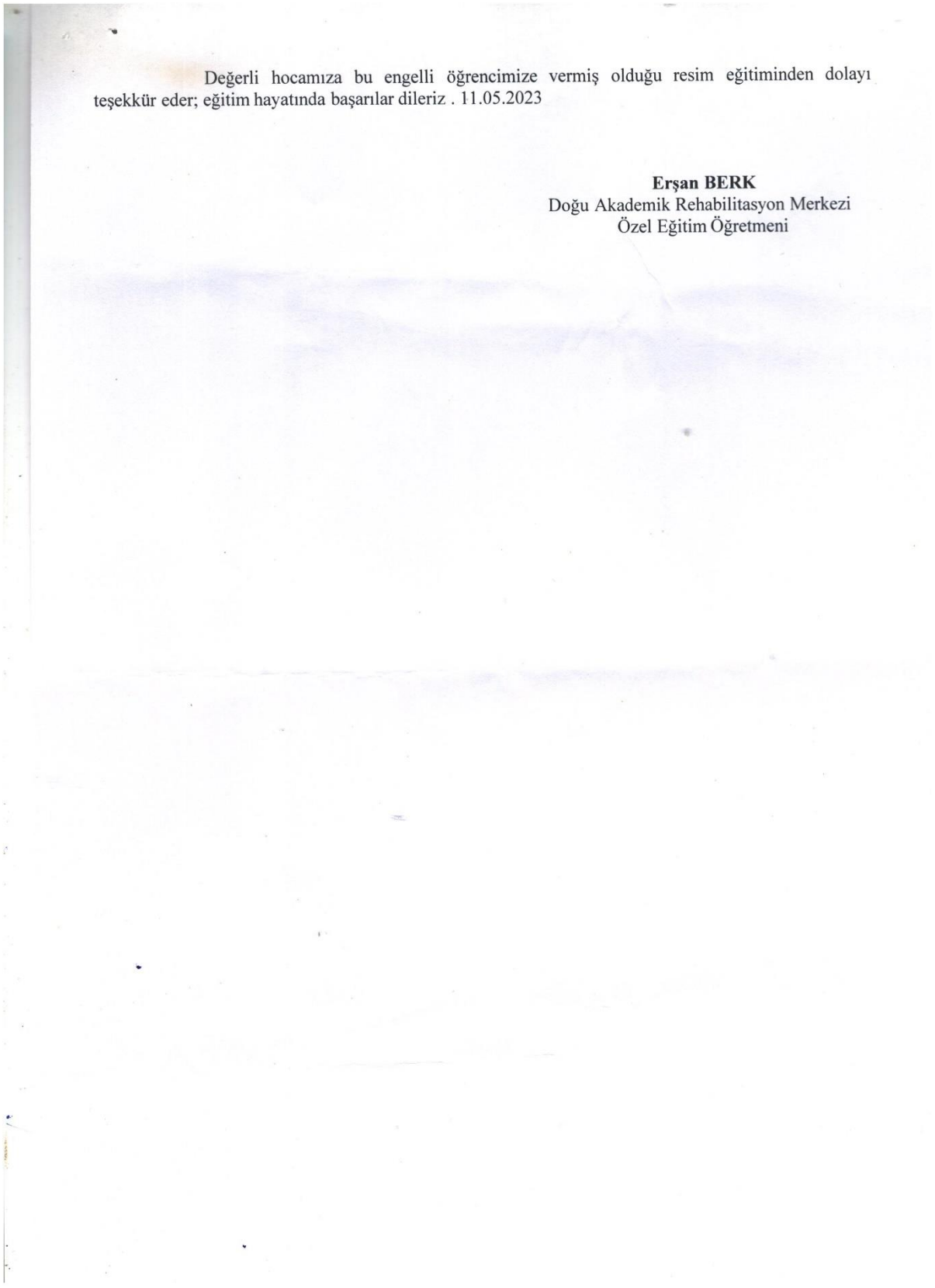
İşte bahsetmiş olduğum bu eğitim sürecinde Otizm Spektrum bozukluğu tanısı alan öğrencim [ ]'ın yaklaşık 2 yıldır bu öğrencime eğitim vermekteyiz ,bu eğitim sürecinde katısının olacağına inandığım ve resim hocamız Kuddüs DEMİR'i öğrencimin ailesininde bize anlatmaları üzerine Yakutiye Gençlik Merzinde bulunan resim kursu ve hocamızın atölyesine yönlendirdik.Bu hocamızın öğrenciler ve bizim öğrencimizle olal güçlü bir iletişim ve ve vermiş olduğu akedemik anlamdaki donanımlı eğitimini daha önce haberim olduğundan gönül rahatlığı ile hocamıza yölendirdim. Bu öğrencimin ileri düzeyde dikkat dağınıklığı ve dil iletişim problemi bulunmaktaydı.

Ayrıca ince motor becerileri ve yörüngelere uyma becerisi zayıftı .Öğrencimin resim kussuna başlaması ve Kuddüs hocamla eğitim almasından sonra özellikle ilk 1 ay gibi kısa bir sürede öğrencimde mütiş bir değişim oldu özellikle göz kontağı daha uzun biriyle temas kurarken artık o şahısa bakıa biliyor ve göz teması kurabiliyor ve ince motor becerilerinin daha düzenli olmaya başladığını ve vermiş olduğu eğitimde yörüngelere daha dikkatli uyduğunu farkettim.

Gerçekten öğrencim resimle ve kuddüs hocamızla eğitim alması iletişime geçmesi onun davranışları ve ruh halindeki değişi çok açık ortadaydı; Ayrıca bu engelli öğrencim hafta sonu resim hocamızla yapmış olduğu resimleri hafta içi bizle olan eğitiminde resimleri bana gösterip sürekli birşeyler anlatmaya başlayıp artık daha çok bizle resim aracılığı ile iletişim kurmaya çalışıyordu ve artık öğrencim davranışlarıylada çok mutlu olduğu ve daha çok konuşmaya başlamıştır. İşte resim sanatının psiko terapi anlamında nekadar etkili bir uğraş olduğunu birkez daha öğrencimde gözlemlemiş oldum özellikle etkili bir iletişim aracı olduğunu resim sanatıyla görmüş oldum.

Tabi öğrencimin yaptığı resimleri diğer öğrencilerime göstererek daha önce iletişimde olmayan bu öğrencim artık diğer öğrencilerimle resim sanatı ile iletişim kurup sosyalleşmesini hızlandırmıştır.Hocamızın bu öğrencimiz eğitim vermesi bizde artık bundan sonra gelecek engelli öğrencilerimize resim eğitimi vermesi için yönlendirerek vereceğimiz eğitimde bizler içinde kaynak oluşturacağından yönlendireceğiz .

EK-34. Öğrenci KYS'ye Ait Doğu Akademik Rehabilitasyon Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni Önerisi/Görüşleri-2

Değerli hocamıza bu engelli öğrencimize vermiş olduğu resim eğitiminden dolayı teşekkür eder; eğitim hayatında başarılar dileriz . 11.05.2023

Erşan BERK
Doğu Akademik Rehabilitasyon Merkezi
Özel Eğitim Öğretmeni

EK-35. Öğrenci KFS'nin Annesine Ait Önerisi/Görüşleri-1

BEN KADİR FURKANIN ANNESİ;

Merhaba Kuddüs hocam : yaklaşık iki yıldır yakutiye gençlik merkezi resim atölyenize engelli oğlum Kadir Furkan'ın eğitim ve iyileştirme adı altında resim atölyenizde oğlumla beraber sizden resim eğitimi almaktayız ayrıca [redacted] 'nın sosyallaşmasını ve gençlik merkezinde bulunan birçok etkinlikte oğlumla beraber katıldık .Pskolok Ersin hocamın resim kursuna yönlendirmesiyle gençlik merkezine gidip buranın öncelikle Müdürlü Zülküf YILMAZ'la görüştüğümüzde bizi kabul etmedi bize Furkan'ın özel ilgi gerektireceğini ve gençlik merkezinin yalnızca gençlere yönelik bir merkez olduğunu söyleyerek oğlumu kabul etmediler;

Ancak biz resim hocası Kuddüs hocamla görüştüğümüz ilk günde oğlum Kadir Furkan'nın resim atölyesine kabul edip üstelikte gençlerin olduğu bölüme alarak çocuğumla birebir iletişime geçerek resim yaparak ve konuşarak o günü geçirmiş olduk zaten müdür kabul etmemişti Kuddüs hocam büyük bir fedakarlık göstererek risk almış Kadir Furkanı resim atölyesine kabul etmişti.

Tabi biz haftanın cumartesi ve pazar kursa giderek oğlumla beraber resim yapmaya başladık özellikle resim tekniğini öğretirken oğlumla birebir ilgilenerek resim öğretti ayrıca Furkanın yaptığı resimi kursyerlere göstererek oğlumu alkışlattı .gün geçtikçe biz artık resim atölyesinin bir parçası olmuştuk. Benim düşüncem güçlü eğitmenin yolu birey üzerinde iyi bir iletişim ve bağ kurmak sevgisini özverisini ortaya koymak olsa gerek gerçekten bunuda Kuddüs hocamda gördüm.

Resim yapmaya başlamasında Oğlum Kadir Furkanı gerek psikolojik gerekse davranışlarında çok değişikler gördüm herşeyden önce hafta sonu olan resim atölyesini merakla bekleyen artık bir Furkanı görüyordum özellikle psiko motor becerilerinde (el kaslarının)gelişmesinde resim yapmanın katkısı büyüktü ,çünkü Furkan önceden kalem bile tutmazken artık resim yaparak kalemi elinde tuta biliyor ve resim yapabiliyordu buda engelli okula gittiğinde o okulda bunun durumunda olan kişilerde görünmüyordu ,ayrıca oğlu toplu içinde çekingenliği yokulmaya başlamış onda bir öz güven oluşmaya başlamıştı. Burada resim hocamız Kuddüs hocamın hakkını inkar edemem oğlumu resim yaptırarak atölyede gençlerle kaynaştırarak birnevzede olsa çocuğumun gelişiminde katkısının olduğunu düşünüyorum gerçekten resim insan üzerinde güçlü bir psko terapiymiş bunu oğlumun ve benim resim yaparak görmüş oldum.Bu resim eğitim sürecinde pskolog Ersin hocamla sürecin gidişatıyla ilgile paylaşım ve iletişim içerisindeyiz .Tabi oğlumun engel durumunu göz önüne alırsak bu eğitim süreçinde her şeyden önce sabır ve gayret gerekiyor biz yılmadan oğlumla resim eğitimine devam edeceğiz oğluma resim sanatının etkilerini gözlemlemiş oldum bize bu desteğini ve katkısını esirgemeyeyen oğlumun resim öğrenmesinde çok çaba sarf eden resim hocamız Kuddüs hocama çok teşekkür ederim 05/04/2023

EK-36. Öğrenci KFS'ye Ait Doğu Akademik Rehabilitasyon Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni Önerisi/Görüşleri-2

ÖĞRENCİM [redacted] **VE** [redacted] **HOCAMIZA HİTABEN !**

Sanatın Elgelli Bireyler Üzerindeki Etkisi;

Görsel sanatların farklı uygulama çeşitliliği ile aynı anda birçok gelişim ve öğrenme alanına hitap etmesi duygu ve düşüncelerin özgürce aktarılabilmesi fırsat vermesi daha rahat ve huzurlu ortam yaratması gibi nedenlerden dolayı engelli bireylerin rehabilite edilmesinde yer alması gerekenönemli bir alan olabilmektedir.

Otizm Spektrum bozukluğu, Down Sendromu yada özel öğrenme güçlüğü yaşayan çocuklarada dikkat dağınıklığı ve inci motor (parmak kaslarının gelişimi v.b) becerilerindeki eksikliği gidermek adına ayrıca toplumda uyum içersinde sosyalleşmelerini normalleşmelerin sağlamak için resim müzik ve spor alanlarında meşgul olmaları eğitim almaları bu alanlara yönlendirmeleri bu engili bireylerin gelişimlerinde çok önem teşkik etmektedir. Bu tarz özel öğrencilerin sosyalleşme leri ,beyin kas kordinasyonu güçlendirme ve motivasyonlarını üst seviyeye çıkarmaları için özellikle resim sanatıyla uğraşmaları, zamanlarını resimle değerlendirmeleri çok önemlidir.Özellikle Otizm Spektrum bozukluğu olan bazı çocuklarda göesel zeka akademik olarak daha ön plana çıkma durumu vardır.Bazı Otistik çocuklarda görsel zeka açısından resim sanatında ileri düzeyde yeteneklerini geliştirip gerçekten yeteneklidirler,bu yeteneğinin geliştirmesi adına erken çocukluk döneminden itibaren resim sanatına bu engelli bireylerin yönlendirilmesi gerekmektedir .

Ayrıca bu özel bireylerin kendilerini topluma karşı bireye ifade etmede duygu ve düşüncelerini ifade etmede çok zor durumda kaldıkları gibi kendilerini anlatamamaktadırlar.Bazen bu bireyler resim sanatı aracılığı ile duygularını kağıda ve tuvale yansıtarak duygu ve düşüncelerini anlatabiliyorlar ve dişa yansıta biliyorlar.Özel öğrencilerin resimdeki boyama ve çizme çalışmalarıyla özellikle ince motor becerileri dediğimiz (el ,parmak kaz gelişimi zihin gelişimi) gelişip ve güçlenmekte olup ayrıca kişlik gelişimlerinde güçlü bir pskolojik terapi oluşturuyor.Özellikle resim yaparak el kas gelişimle beraber parmak kaslarının gelişmesiyle kalemi tutmaları ve yazı yazmaların becerilerinde olumlu etki etmektedir .Bu tür engelli bireylerin kalem tutmada becerileri yetenekleri kısa sürede gelişmelerine sebep olmakla beraber tabiki bu durum okuma yazmaları için ön koşul teşkil etmektedir.

İşte bahsetmiş olduğum bu eğitim sürecinde Otizm Spektrum bozukluğu tanısı alan öğrencim [redacted]'ın yaklaşık 2 yıldır bu öğrencime eğitim vermekteyiz ,bu eğitim sürecinde katısının olacağına inandığım ve resim hocamız Kuddüs DEMİR'i öğrencimin ailesininde bize anlatmaları üzerine Yakutiye Gençlik Merzinde bulunan resim kursu ve hocamızın atölyesine yönlendirdik.Bu hocamızın öğrenciler ve bizim öğrencimizle olal güçlü bir iletişim ve ve vermiş olduğu akedemik anlamdaki donanımlı eğitimini daha önce haberim olduğundan gönül rahatlığı ile hocamıza yölendirdim. Bu öğrencimin ileri düzeyde dikkat dağınıklığı ve dil iletişim problemi bulunmaktaydı. Ayrıca ince motor becerileri ve yörüngelere uyma becerisi zayıftı .Öğrencimin resim kussuna başlaması ve Kuddüs hocamla eğitim almasından sonra özellikle ilk 1 ay gibi kısa bir sürede öğrencimde mütiş bir değişim oldu özellikle göz kontağı daha uzun biriyle temas kurarken artık o şahısa bakıa biliyor ve göz teması kurabiliyor ve ince motor becerilerinin daha düzenli olmaya başladığını ve vermiş olduğu eğitimde yörüngelere daha dikkatli uyduğunu farkettim.

Gerçekten öğrencim resimle ve kuddüs hocamızla eğitim alması iletişime geçmesi onun davranışları ve ruh halindeki değişi çok açık ortadaydı; Ayrıca bu engelli öğrencim hafta sonu resim hocamızla yapmış olduğu resimleri hafta içi bizle olan eğitiminde resimleri bana gösterip sürekli birşeyler anlatmaya başlayıp artık daha çok bizle resim aracılığı ile iletişim kurmaya çalışıyordu ve artık öğrencim davranışlarıylada çok mutlu olduğu ve daha çok konuşmaya başlamıştır. İşte resim sanatının psiko terapi anlamında nekadar etkili bir uğraş olduğunu birkez daha öğrencimde gözlemlemiş oldum özellikle etkili bir iletişim aracı olduğunu resim sanatıyla görmüş oldum. Tabi öğrencimin yaptığı resimleri diğer öğrencilerime göstererek daha önce iletişimde olmayan bu öğrencim artık diğer öğrencilerimle resim sanatı ile iletişim kurup sosyalleşmesini hızlandırmıştır.Hocamızın bu öğrencimiz eğitim vermesi bizde artık bundan sonra gelecek engelli öğrencilerimize resim eğitimi vermesi için yönlendirerek vereceğimiz eğitimde bizler içinde kaynak oluşturacağından yönlendireceğiz .

Değerli hocamıza bu engelli öğrencimize vermiş olduğu resim eğitiminden dolayı teşekkür eder; eğitim hayatında başarılar dileriz . 11.05.2023

Erşan BERK
Doğu Akademik Rehabilitasyon Merkezi

[redacted]

EK-37. Vasi Kararı (Öğrenci AS)

İLGİLİ MAKAMA

Aşağıda bilgileri verilen Yüksek Lisans Tezine kullanılmak üzere, tarafıma ait olan teze konu kişisel sağlık verilerimin her türlü anket, tez, makale, seminer ve her türlü bilimsel etkinliklerde kullanmasında, , her türlü elektronik ortamda, saygınlığı ve özel hayat sınırları gözetilerek paylaşılmasında 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gereğince sakınca olmadığını bildiririm.

Tarih

(İmzası)

Adı Soyadı
Vasi

Yüksek Lisans Öğrencisinin;

Adı Soyadı: Kuddüs DEMİR

Üniversitesi: Atatürk Üniversitesi

Fakülte/Bölüm: Güzel Sanatlar Fak/Grafik

Tez/Anket/Makale Adı:

Sanatın Engelli Bireyleri
Toplumla Kazandırma Etkileri

Öğrenci

EK-38. Vasi Kararı (Öğrenci EÖ)

İLGİLİ MAKAMA

Aşağıda bilgileri verilen Yüksek Lisans Tezine kullanılmak üzere, tarafıma ait olan teze konu kişisel sağlık verilerimin her türlü anket, tez, makale, seminer ve her türlü bilimsel etkinliklerde kullanmasında, , her türlü elektronik ortamda, saygınlığı ve özel hayat sınırları gözetilerek paylaşılmasında 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gereğince sakınca olmadığını bildiririm.

Tarih

(İmzası)

Adı Soyadı

Vasi/Öğrenci

Yüksek Lisans Öğrencisinin;

Adı Soyadı: Kuddüs DEMİR

Üniversitesi: Atatürk Üniversitesi

Fakülte/Bölüm: Güzel Sanatlar Fak./Grafik

Tez/Anket/Makale Adı:

Sanatın Engelli Bireyleri Toplumsal Kazandırma Etkileri

EK-38. Resim Kursları Özel Güzide Bakım Merkezi Değerlendirme Kurulu Karar Formu

	DEĞERLENDİRME KURULU KARAR FORMU ÖZEL GÜZİDE BAKIM MERKEZİ	Doküman Kodu	PSD.FRM.007
		Yürürlük Tarihi	04.04.2017
		Revizyon Tarihi	01.07.2017
		Revizyon No	01
		Sayfa No	1/1

Tarih :31.03.2023 Yer :Sosyal Servis Saat: 15:00

İç Hizmet/Gelen Evrak Kayıt No :164

Konu : Resim Kursları Hk.

Değerlendirme Kurulu Kararları

Kuruluşumuzda bakım hizmeti almakta olan engelli bireylerimiz resim hocası Kuddüs DEMİR'in eşliğinde çeşitli çalışmalar yapmıştır. Bireylerimiz resim yaparak kendi yeteneklerini keşfetmeleri potansiyellerini de açığa çıkarabilmelerini resim yapan bireylerin odak süreleri diğerlerine oranla daha uzun olabilmesi resim yaparak odak sorunu karşısında tercih edilebilecek en yararlı aktivitelerdendir. Resim yapan bireyler problem çözme yetilerini daha iyi kullanabilmeleri , bireylerin resim kursları ile sanat sevgisi kazanması resim yapmanın faydaları arasında bireylerin el- göz ve beyin koordinasyonlarını belirgin ölçülerde geliştirmesi resim yaparak sanat ile iç içe bir yaşama adım atabilmesi ve kendi hayal dünyasına zaman ayırabilmesi resim yaparak kuruluştaki kendi iç dünyasında bulunan olumsuzluklardan uzaklaşabilmesi, resim yaparak monoton yaşam döngülerini kırmalarını sağlayabilir,resim yaparak bireylerin başka sanat eserlerini gördüklerinde yorumlamalarının farklı olabileceği .bireylerin resim yaparak duygusal ve zihinsel faaliyetlerini desteklemesi ve resim yaparak aynı zamanda el - göz koordinasyonlarını daha iyi bir seviyeye taşıyabilmesi adına kuruluş içerisinde resim veya görsel sanatlar kurslarının engellilerin yüksek yararına olacağı kanaatine varılmıştır.

EK-39. Güzel Sanatlar Fakültesini Kazanan Bedensel Engelli Öğrenci EÖ'ye Ait Öneri/Görüş/Düşünce Yazısı

KUDDÜS HOCAMA HİTABEN!

Değerli öğretmenimiz Kuddüs hocam merhaba ! sizlere düşüncelerimi aktarmadan önce kendimden bahsetmek istiyorum. Ben engelli bir bireyim Güzel Sanatlar Fakültesi (Grafik Bölüm 2.ci sınıf öğrencisi [redacted] Güzel Sanatlar Fakültesi öüğrencisi olmadan önce ,yetenek sınavını kazanmadan önce Kuddüs Hocamla tanışma fırsatım oldu.Hocam beni Yakutiye Gençlik Merkezi resim atölyesine davet etti tabi ilk etapta sadece hocamın atölyesine ziyaret amaçlı gidiyordum ,daha sonra hocam atölyede resim yapmam için çok israr etti resim yapmaya başladım özellikle resim atölyesinde karakalem çizimi yapıyorduk çizim yaptıkça resim yapmamda bir özgüven oluştu .Hocam resim eğitimi verirken gereklik teknikleri anlatıyordu ben bu yeteneğimin olduğunu hocamın sayesinde farketmiş oldum .tabi hocam benim Güzel Sanatlar Fakültesinde okumam için sınavlara çalıştırmaya başladı bu eğitim sürecinde bende hem pskolojik anlamda hemde sosyolojik anlamda çok değişikler olduğunu farkettim .gerçekten resim yapmak artık hayatımın bir parçası haline gelmişti hafta sonunu resim kursunu çok heyacanla bekliyordum Kuddüs Hocamın resim atölyesi artık bır parçam halına gelmişti aynı zamanda artık bir amacım vardı Güzel Sanatlar Fakültesini kazanmaktı .

Yakutiye Gençlik Merkezinde yapılan milli ve manevi bayramlar olsun sosyal ve kültürel birçok etkinlikte hocam ve öğrencileriyle barebar etkinliklere katılıp yaptığımız resimleri sergileme imkanı buluyorduk.Bu etkinliklerde pskolojik ve sosyolojik anlamda şahsıma kattığı çok olumlu şeyler oldu bu özel durumumdan artık çok taktığım bir pskolojim yok olmuş normal hayatımın akışına takılmış ve sınavımı kazanmak için gayret ediyordum.Kuddüs hocam sadece benim resim sınavını kazanmam için değil sosyalleşmemi ve psikolojik morel olarakta katkıları büyüktür,Hocam atölyede diğer öğrencilerle iletişimi sağlayarak onlarla birlikte bir arkadaş ortamı oluşturmamı sağlamıştı bu durumda benim için önemliydi yeni bir arkadaş ortamım olmuştu.

Her şeyden önce şunu belirtmek isterim yakutiye gençlik merkezinde bulunan kişiler genelde üniversite gençliğiydi bu müdürlüğünün formatı engelli olmayan gençler üzerine bir eğitim veriliyordu,dolayısıyla biz gençlik merkezinde eğitim almamız ortam olarak yoktu tabi hocamız bizi bu merkeze ve atölyesine kabul ederek bizim için büyük bir katkı oluşturdu hocamızın emeğini unutamam herşeyden önce yeteneğimi keşfetmemi ve pskolojik olarak destek olmasını benim için büyük bir avantaştır.

Kuddüs Hocamla 3 yıl resim eğitimi aldıktan sonra hocam beni resim yetenek sınavına soktu tabi sınavı kazandım şuanda fakültede eğitimime devam ediyorum artık bir amacım var hocama çok teşekkür ederim iyiki hocamla tnışmış ve bu noktaya hocamın sayesinde gelmişim değerli hocam teşekkürler sizlere başarılar dilerim saygılarımla.04/05/2023

Ensar ÖZDEMİR
Güzel Sanatlar Fakültesi
(Grafik tasarım 2.ci sınıf öğrencisi)

[redacted]

EK-40. Yakutiye Gençlik Merkezi Müdürünün Öneri/Görüş/Düşünce Yazısı-1

MERHABA DEĞERLİ HOCAM!

Kuddüs Hoca hakkındaki düşüncelerimi aktarmadan önce kendimden biraz bahsetmek istiyorum. İsmim Zülküf YILMAZ Yakutiye Gençlik Merkezi Müdürüyüm. Uzun zamandır Gençlik Merkezinde görevimin başındayım. Gençlik Merkezimizin amacı özellikle gençlerimizin yetenekleri ve becerileri doğrultusunda kendi ilgi alanlarına yönlendirmek ve bu gençlerimizin yetenek ve becerilerini geliştirmeleri ayrıca meşguliyet anlamında zararlı alışkanlıklardan uzaklaşıp yaşadıkları bölgenin kültürel ve tarihsel, gelenek göreneklerini yaşamalarına ve sosyalleşmelerini sağlamaları doğrultusunda gençlerimize hizmet vermekteyiz.

Gençlik merkezimizde aktif olarak haftanın 7 günü devam eden sanatsal ve sportif alanlarla ilgili resim, müzik, tiyatro ve sporun birçok dalında gençlerimize eğitim vermekteyiz. Bu eğitimlerden biri de resim kursumuz. Resim atölyemizde yaklaşık 7 yıldır Kuddüs DEMİR hocamızla resim eğitimi vermekteyiz. Birçok alanda olduğu gibi hocamız yetenekli resimle ilgilenen gençlerimizi temel eğitime alarak karakalem, pastel, sulu boya, akrilik ve yağlı boya çalışması yaptırarak yeteneklerini geliştirmeleri doğrultusunda çalışmalarıyla gençlerimizi gerek güzel sanatlar lisesi gerekse güzel sanatlar fakültesine hazırlıyor ve birçok öğrencilere özellikle yetenekli gençleri keşfederek kendi alanları ile ilgili olan güzel sanatları fakültesine yönlendirip bu gençlerin sınavları kazanmalarını ve okumalarını sağlamıştır.

Resim sanatı eğitimi gençlik merkezimizde aktif olarak verilirken sadece gençlerimize değil; Ayrıca atölyemizde bulunan öğrencilerimiz içerisinde kaynaştırma eğitimi adı altında bedensel ve zihinsel engelli (özel) olan gençlerimize de bu kurslardan faydalanmalarını ve kendilerini kişisel ve sosyal anlamda geliştirmelerini sağlıyoruz. Aktif olarak eğitmenlerimizden resim eğitimine devan eden Kuddüs DEMİR hocamızda merkezde bulunan gençlerle eğitim sürecinde güçlü bir iletişim ve özverili çalışması neticesinde birçok engelli gençlerimizi de resim sanatına yönlendirip diğer gençlerle beraber sanatta bütünleştirip güçlü bağ kurup sanatla psiko- terapi yaparak bunların yaşam sevinçlerini artırıyor. Bu eğitim sürecinde engelli bireyi sosyal hayata tutunmayı çevre ile irtibatı koparmadan iletişimini sürdürmeyi sağlayarak ayrıca yeteneklerini keşfederek onların motive olmalarını sağlıyor. Hocamızın vermiş olduğu eğitim sürecinde engelli bireylerden Güzel Sanatlar Fakültesini kazanan öğrenciler olmuştur. İşte bu engelli bireylerden sanat fakültesine yönlendirerek bu gençlerimize hocamız güçlü bir iletişim kurarak onların yaşam süreçlerinde hayata bağlı kalmalarını sağlayarak yeteneklerini geliştirip resimle uğraşarak kendilerine ayrıca bir meslek oluşturmuş oluyorlar.

İşte engelli birey üzerinde bahsettiğim resim atölyemizde eğitim alan bunlardan biri olan hocamızın uzun süredir engelli öğrencisi olan down sendromlu Yunus Emre KAYA dır. Bu öğrencimiz yaklaşık 6 yıldır gençlik merkezimi resim atölyesine gelerek Kuddüs hocamızdan resim eğitimi almaktadır. Öğrencimiz [ ]'yi hocamız resimle iletişime geçerek öğrencimizle güçlü bir bağ kurup gerek yeteneği gerekse hayata pozitif bakması açısından gerçekten çok yol aldığını gözlemledim. Bu gencimizi ayrıca müdürlüğümüzde bulunan birçok sosyal ve kültürel etkinliklerde bulundurarak özellikle milli ve manevi bayramlarımızda da yapmış olduğu çalışmalarla [ ]nin resimde de kendi yeteneğini çok geliştirdiği, çok güzel resimler yapmaya başladığını yaptığı bu resimleri birçok etkinliğimizde sergileme fırsatımız olmuştur. Bu sergilerimiz ulusal ve uluslararası basında da yer almıştır. Şuan Yunus Emre'yi de güzel sanatlar resim yetenek sınavına yerleştirmiş olduğumuz birçok öğrenciler gibi

EK-41. Yakutiye Gençlik Merkezi Müdürünün Öneri/Görüş/Düşünce Yazısı-2

sınava hazırlamaktadır. Ayrıca bu engelli gencimiz gibi daha öncede güzel sanatlar fakültesini kazanmış ve eğitimlerine devam eden [redacted] ve [redacted] isimli engelli gençlerimizdir. Gençlik Merkezimiz de diğer engelli olan gencimiz Kadir Furkan Susam'ından sanatla iletişime geçmesine ve bu gencimizin psiko ve sosyal anlamda gelişmesine resim sanatıyla yeteneğini geliştirmesine hocamız yardımcı ve öncü olmaktadır.

Ülkemizde yaşanan Kahramanmaraş merkezli ve 10 ilimizin de hasar aldığı asrın felaketi olan depremde gençlik merkezimiz de bölgede gönüllü olarak görev almıştır. Depremzede çocukların moral ve motivasyonlarını üst düzeyde tutmak açısından çadır kent ve konteynırlar da kurulan resim odalarında resim yaparak ve çocuklara da resim yaptırarak ve diğer sosyal etkinliklerde de hocamız gönüllü olarak görev almıştır.

Gerçekten sanatın ve sanatçının gerek normal insanlarda gerekse engelli bireyler üzerinde güçlü bir etken olduğunu ve iyi bir psiko terapi olduğuna bu resim atölyemizde Kuddüs hocamızın vermiş olduğu eğitimde görmüş olduk. Hocamızın gençler ve engelli bireyler üzerinde resimle iletişime geçip bunlarla güçlü bağlar kurması ve bu bireyler üzerinde olumlu etki oluşturması yararlı, faydalı ve başarılı olmuştur.

Hocamıza teşekkür eder; Hayatı boyunca başarılar dilerim.

[redacted]

Yakutiye Gençlik Merkezi Müdürü

EK-42. Güzel Sanatlar Fakültesini Kazanan Bedensel Engelli Öğrenci AS'ye Ait Öneri/Görüş/Düşünce Yazısı

MERHABA KUDDÜS HOCAMA !

Saygı değer öğretmenim ! sizlere düşüncelerimi aktarmadan önce kendimden bahsetmek istiyorum. Şahsım engelli bir öğrenciyim Güzel Sanatlar Fakültesi (resim Bölüm 3.ci sınıf öğrencisi [redacted] Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencisi olmadan önce ,yetenek sınavına kendi imkanlarımla evde hazırlanmaya çalışıyordum daha önce iki kez sınava girdim fakat kazanamadım Yakutiye Gençlik Merkezine gittim ,burada önce Kuddüs Hocamla tanışma fırsatım oldu.Hocam beni Yakutiye Gençlik Merkezi resim atölyesine davet etti tabi ilk etapta çizim yapıyordum fakat tekniğini bilmiyordum atölyede karakalem üzerinde obje ve model çalışması yaparak resim tekniğimi geliştirmeme çok büyük katkısı oldu güzel çizimler yaptıkça resim yapmamda bir özgüven oluştu .Hocam resim eğitimi verirken gereklik teknikleri anlatıyordu ben bu yeteneğimin olduğunu hocamın sayesinde farketmiş oldum .Daha önce yetenek sınavlarına girip kazanamamıştım ama güzel sanatlarda okumak çok istiyordum ve böylece hocam benim Güzel Sanatlar Fakültesinde okumam için sınavlara çalıştırmaya başladı bu eğitim sürecinde bende hem pskolojik anlamda hemde sosyolojik anlamda gerçekten büyük katkısı oldu ve diğer arkadaşlarla güzel bir iletişim kurmuş oldum buda sosyal anlamda benim için olumluydu .Yakutiye Gençlik Merkezi resim atölyesi hayatımda bir dönüm noktasıydı Kuddüs hocamla tanışıp ondan resim eğitimi almak ban büyük zevk veriyordu .Çünku daha önce sınava girim kazanamamıştım ve ayrıca bu özel durumum beni pskolojik olarak çok yıpratıyordu bu atölyede hocamla resim yapmak beni çok rahatlatıyor ve sınavı kazanma isteğim ve azmim artıyordu hafta sonunu resim kursunu çok heyacanla bekliyordum Kuddüs Hocamın resimde vermiş olduğu tekniklerle yeteneğimde çok yol katetmiş oldum ,yetenek sınavını kazanacağıma hocamın sayesinde inancım tamdı.

Gençlik Merkezinde gerçekleştirilen sosyal ve kültürel birçok etkinlikte milli ve manevi bayramlarda hocam ve öğrencileriyle barebar etkinliklere katılıp yaptığımız resimleri sergileme imkanı buluyorduk.Bu etkinliklerde pskolojik ve sosyolojik anlamda şahsıma kattığı çok olumlu şeyler oldu bu özel durumumdan artık çok taktığım bir pskolojim yok olmuş normal hayatımın akışına takılmış ve sınavımı kazanmak için gayret ediyordum.Kuddüs hocam sadece benim resim sınavını kazanmam için değil sosyalleşmemi ve psikolojik morel olarakta katkıları büyüktür,Hocam atölyede diğer öğrencilerle iletişimi sağlayarak onlarla birlikte bir arkadaş ortamı oluşturmamı sağlamıştı bu durumda benim için pskolojik anlamda çok olumlu olmuştu arkadaşlarım olmuştu.

Hocamın hakkını ödeyemem bana bir öğretmenden çok bir abi kardeş gibi iletişim kurarak hayatıma yeniden yön vermeme vesile oldu yakutiye gençlik merkezinde genelde normal engelli olmaya üniversite gençler vardı gençlik merkezinde engelli olmayan gençler üzerine bir eğitim veriliyordu,Tabiki biz gençlik merkezinde eğitim almamız ortam olarak yoktu hocamız bizi bu gençlerin içine alarak kaynaştırıp atölyesine kabul ederek bizim için büyük bir katkı sağladı hocamızın emeğini unutamam resim yeteneğimde bana büyük bir rehber oldu aynı zamanda pskolojik olarak destek olmasını benim içinçok önemlidir.

Kuddüs Hocamla 3 yıl resim eğitimi aldıktan sonra sınavı kazanmama vesile oldu şuanda Güzel Sanatlar Fakültesinde eğitimime3.ci sınıfta devam ediyorum .Mezun olduğumda resim öğretmenliği için sınavlara hazırlanıyorum .Değerli Kuddüs hocam sizle tanışıp resim eğitimi aldığım için çok şansılıyım çok teşekkür ederim başarılar dileri saygılarımla 04/05/2023

[redacted]
Güzel Sanatlar Fakültesi
(Resim 3.ci sınıf öğrencisi)

EK-43. Yakutiye İlçe Halk Eğitim Müdürünün Öneri/Görüş/Düşünce Yazısı-1

KUDDÜS HOCAM HİTABEN!

Değerli öğretmenimiz Kuddüs hocam merhaba ! sizlere düşüncelerimi aktarmadan önce kendimden bahsetmek istiyorum. Ben Yakutiye İlçe Halk Eğitim Müdürü Selahattin GENÇ. Uzun zamandır Halk Eğitim Müdürlüğünde müdür olarak görevimin başındayım. Halk Eğitim Müdürlüğümüz hizmet eğitimi adı altında vatandaşlarımıza yaygın ve örgün eğitim şeklinde devam ediyor . Müdürlüğümüzün açmış oldukları kurslarımızın gençlik Merkezlerinde aktif olarak haftanın 7 günü devam eden sanatsal ve sportif alanlar ilgili resim, müzik, tiyatro ve sporun birçok dalında gençlerimize eğitmen görevlendirerek eğitim vermekteyiz. Kayıt yaptırmış olduğu kursları hocalarımızın takibiyle tamamlayan vatandaşlarımıza yıl sonu eğitimlerini tamamlayanlar sertifikalarını alıyorlar . İşte bu kurslarımızdan biride resim kursu , bu kursumuza uzun zamandır Kuddüs Hocamız ile resim eğitimi verdirmekteyiz. Görevlendirmiş olduğumuz hocamızın gayreti ve yeteneği gençlerimizi üzerinde olumlu bir etki oluşturduğunu görmüş olduk , hocamız yetenek ve becerileri doğrultusunda kendilerini geliştirme ve sosyalleşmelerini sağlanması doğrultusunda gençlik Merkezimizde aktif olarak hafta sonu 2 günü devam eden sanatsal resim eğitimi ile gençlerimize faydalı olmaktadır.

Bu eğitimle Resim atölyemizde yaklaşık uzun zamandır Kuddüs DEMİR hocamızla resim sanatını gençlerimize vermekle aynı zamanda sanatsal ve kültürel çalışmaları olmuş ayrıca öğrencilerinin yapmış olduğu resimleri her dönem sergilemekteyiz Bir çok alanda olduğu gibi hocamız resim sanatında yetenekli gençlerimizi atölyeye alıp temel eğitimden başlayıp karakalem, pastel, sulu boya, akrilit ve yağlı boya çalışması yaptırarak yeteneklerini geliştirmeleri doğrultusunda çalışmalarıyla gençlerimizi gerek güzel sanatlar lisesi gerek ise güzel sanatlar fakültesine hazırlıyor ve bu öğrencilere özellikle yetenekli gençleri keşfederek kendi alanları ile ilgili olan güzel sanatları fakültesine yöllendirip bu sınavları kazanmalarını ve okumalarını sağlamıştır.

Resim sanatı eğitimini gençlik merkezlerinde verdirirken özellikle yetenekli gençleri keşfedip bu gençlerin yeteneklerini geliştirmelerini sağlamıştır ;Sadece gençlerimize değil ayrıca sanat atölyemizde bulunan öğrencilerimiz içerisinde kaynaştırma eğitimi adı altında bedensel ve zihinsel durumunda olan engelli özel gençlerimize bu kurslardan faydalanmalarını hocamızın yönlendirmesi ve gayretiyle sağlıyoruz. Tabi hocamız engelli bireyleri gerek sosyal hayata tutunmaları gerekse yeteneklerini keşfederek bu engelli bireyler üzerinde güçlü bir bağ kurup sanatla terapi yaparak bunların yaşam sevinçlerini artırıyor .Aynı zamanda engelli bireyleri resimle birlikte yaptıkları çalışmaları sergileyerek onların motive olmalarını sağlıyor .Hocamızın vermiş olduğu eğitim sürecinde engelli bireylerden güzel sanatlar fakültesini kazanmışlardır .Özellikle resim kursumuza kaydını yaptığımız bu engelli gençlerimize hocamız iletişim noktasında çok etkili olmuştur. Bu engelli bireylerın yaşam süreçlerinde hayatlarını devam ettire bilmeleri için yaşama olan sevinçlerini umutlarını geliştirerek aynı zamanda yeteneklerini geliştirip resimle uğraşarak yaşam süreçlerinde kendilerine ayrıca bir meslek sahip olmalarını sağlamıştır

Engelli birey üzerinden bahsederken tanık olduğum hocamızın engelli öğrencisi Down sendromlu [redacted] 'dır .Bu engelli öğrencimiz yaklaşık 6 yıldır halk eğitim merkezimizin bağlı olduğu gençlik merkezimizde Kuddüs hocamızdan resim eğitim almakta olup ayrıca Müdürlüğümüzce resim kursu bitirme belgesini hak kazanmıştır . Down sendorumlu öğrencimizi engel durumu nedeniyle çok gayret sarfettiğini ve hocamız bu kişiyi resimle bütünleştirerek gerçekten çok yol aldığını gözlemledim . Bu gencimizi bir çok sosyal ve kültürel etkinlikte bulundurarak sosyalleşmesinde öncü olmuştur. Özellikle bu kişinin kendini ifade etmesinde (konuşa bilmesinde) hocamız hayatın içerisinde bütünleştirerek çok katkıları olmuştur. Yunus Emre'nin resimde de kendi yeteneğini çok geliştirdiğini çok güzel resimler yapmaya başladığını ve bu yaptığı eserleri bir çok faliyetlerimizde sergileme fırsatı

EK-44. Yakutiye İlçe Halk Eğitim Müdürünün Öneri/Görüş/Düşünce Yazısı-2

olmuştur tabi bu çalışmalarını ulusal ve yerel basında da yer almıştır. Ayrıca bu öğrencimizi güzel sanatlar resim yetenek sınavına hocamız hazırlamakta ve diğer gençlerimizi güzel sanatlar fakültesine yerleştirdiği gibi bu engelli gencimizi de bu fakültede okuması için yetenek sınavına için hazırlıyor.

Bu engelli gençlerden kursumuza sistemimizde kayıtlı olup hatırladığım kadarıyla öğrencilerimiz [redacted] gençlerimiz Güzel sanatları kazanıp şuan eğitimlerine devam etmekteler, kursumuzda diğer engelli gencimiz olan [redacted] 'ın da sanatla iletişime geçmesine ve bu gencimizin psiko -sosyal anlamında sosyalleşmesine ,resim sanatıyla yeteneğini geliştirmesine hocamız yardımcı ve öncü olmaktadır.

Gerçekten sanat'ın gerek normal insanlarda gerekse engelli bireyler üzerinde güçlü bir etken olduğunu ve iyi bir psikolojik terapi olduğuna bu resim atölyemizde Kuddüs hocamızın vermiş olduğu eğitimde görmüş olduk. Hocamızın gençler ve engelli bireyler üzerinde resimle iletişime geçip bunlara güçlü bir bağ kurması bu bireyler üzerinde olumlu etki oluşturması çok faydalı ve başarılı olan hocamıza teşekkür eder eğitim hayatında başarılar dilerim 21/03/2023

[redacted]

Yakutiye İlçe Halk Eğitim Müdürü

EK-45. Zihinsel Engelli KFS'nin Annesine Ait Öneri/Görüş/Düşünce Yazısı

BEN K[ ]ANNESİ;

Merhaba Kuddüs hocam : yaklaşık iki yıldır yakutiye gençlik merkezi resim atölyenize engelli oğlum Kadir Furkan'ın eğitim ve iyileştirme adı altında resim atölyenizde oğlumla beraber sizden resim eğitimi almaktayız ayrıca [ ]'nın sosyallaşmasını ve gençlik merkezinde bulunan birçok etkinlikte oğlumla beraber katıldık .Pskolok Ersin hocamın resim kursuna yönlendirmesiyle gençlik merkezine gidip buranın öncelikle Müdürlü Zülküf YILMAZ'la görüştüğümüzde bizi kabul etmedi bize Furkan'ın özel ilgi gerektireceğini ve gençlik merkezinin yalnızca gençlere yönelik bir merkez olduğunu söyleyerek oğlumu kabul etmediler;

Ancak biz resim hocası Kuddüs hocamla görüştüğümüz ilk günde oğlum Kadir Furkan'nın resim atölyesine kabul edip üstelikte gençlerin olduğu bölüme alarak çocuğumla birebir iletişime geçerek resim yaparak ve konuşarak o günü geçirmiş olduk zaten müdür kabul etmemişti Kuddüs hocam büyük bir fedakarlık göstererek risk almış Kadir Furkanı resim atölyesine kabul etmişti.

Tabi biz haftanın cumartesi ve pazar kursa giderek oğlumla beraber resim yapmaya başladık özellikle resim tekniğini öğretirken oğlumla birebir ilgilenerek resim öğretti ayrıca Furkanın yaptığı resimi kursyerlere göstererek oğlumu alkışlattı .gün geçtikçe biz artık resim atölyesinin bir parçası olmuştuk. Benim düşüncem güçlü eğitmenin yolu birey üzerinde iyi bir iletişim ve bağ kurmak sevgisini özverisini ortaya koymak olsa gerek gerçekten bunuda Kuddüs hocamda gördüm.

Resim yapmaya başlamasında Oğlum [ ] gerek psikolojik gerekse davranışlarında çok değişikler gördüm herşeyden önce hafta sonu olan resim atölyesini merakla bekleyen artık bir Furkanı görüyordum özellikle psiko motor becerilerinde (el kaslarının)gelişmesinde resim yapmanın katkısı büyüktü ,çünkü Furkan önceden kalem bile tutmazken artık resim yaparak kalemi elinde tuta biliyor ve resim yapabiliyordu buda engelli okula gittiğinde o okulda bunun durumunda olan kişilerde görünmüyordu ,ayrıca oğlu toplu içinde çekingenliği yokulmaya başlamış onda bir öz güven oluşmaya başlamıştı. Burada resim hocamız Kuddüs hocamın hakkını inkar edemem oğlumu resim yaptırarak atölyede gençlerle kaynaştırarak birnevzede olsa çocuğumun gelişiminde katkısının olduğunu düşünüyorum gerçekten resim insan üzerinde güçlü bir psko terapiymiş bunu oğlumun ve benim resim yaparak görmüş oldum.Bu resim eğitim sürecinde pskolog Ersin hocamla sürecin gidişatıyla ilgile paylaşım ve iletişim içerisindeyiz .Tabi oğlumun engel durumunu göz önüne alırsak bu eğitim süreçinde her şeyden önce sabır ve gayret gerekiyor biz yılmadan oğlumla resim eğitimine devam edeceğiz oğluma resim sanatının etkilerini gözlemlemiş oldum bize bu desteğini ve katkısını esirgemeyeyen oğlumun resim öğrenmesinde çok çaba sarf eden resim hocamız Kuddüs hocama çok teşekkür ederim 05/04/2023

EK-46. Yakutiye Halk Eğitim Merkezi / Kurs Açma, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlendirme Onay Çizelgesi

Erzurum / Yakutiye
Yakutiye Halk Eğitimi Merkezi
KURS AÇMA, ÖĞRETMEN VE USTA ÖĞRETİCİLERİN GÖREVLENDİRME ONAY ÇİZELGESİ

Kurs No	Kurs Adı	Kurs Yeri	Baş/Bit Tarih	Kurs Açma Şekli	Kurs Süresi	Onay Türü	Eğitici Ad Soyad	Öğr. Durum Branş	Baş/Bit Tarih	Toplam Süre
3005785	Resim Sanat Eğitimi **Md. Yrd :**Murat Şişman 21/02/2023	Yakutiye Gençlik Merkezi **Md :**Selahattin Genç 21/02/2023	08/10/2022 23/07/2023 **Şube Md :**Harun Çinici 21/02/2023	Normal Statü	368 Saat	Ek Onay Eğitici Değişikliği **İlçe MEM Md:**Cihan Kıvanç 21/02/2023	42412147836 Küddüs Demir	Lisans Sanat ve Tasarım/Dekoratif Sanatlar	25/02/2023 23/07/2023	198 Saat

Bu belge, üzerinde belirtilen Kurum Müdür yardımcısı Kurum Müdürü, İlçe Milli Eğitim Müdür Yardımcısı/Şube Müdürü/İlçe Milli Eğitim Müdürü onayları üzerine e-yaygın otomasyon sisteminden üretilmiştir.

19.6.2023 Sayfa: 1/1

EK-47. Yakutiye Halk Eğitim Merkezi / Kurs Açma, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlendirme Onay Çizelgesi

Erzurum / Yakutiye
Yakutiye Halk Eğitimi Merkezi
KURS AÇMA, ÖĞRETMEN VE USTA ÖĞRETİCİLERİN GÖREVLENDİRME ONAY ÇİZELGESİ

Kurs No	Kurs Adı	Kurs Yeri	Baş/Bit Tarih	Kurs Açma Şekli	Kurs Süresi	Onay Türü	Eğitici Ad Soyad	Öğr. Durum Branş	Baş/Bit Tarih	Toplam Süre
402921	Guaj Boya Resim **Md. Yrd :**Ahmet Yıldırım 18/12/2015	Erzurum E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu **Md :**Mehmet Çiftçi 18/12/2015	21/12/2015 30/06/2016	Tutuklu ve Hükümlülere Yönelik Açılan Kurslar **Şube Md :**Mehmet Sakal 21/12/2015	272 Saat	Kurs Açma Onayı **İlçe MEM Md:** 21/12/2015	42412147836 Küddüs Demir	Lisans Sanat ve Tasarımı/Dekoratif Sanatlar	21/12/2015 30/06/2016	272 Saat
685765	Guaj Boya Resim **Md. Yrd :**Ahmet Yıldırım 13/10/2016	Erzurum E Tipi Cik **Md :**Mehmet Çiftçi 14/10/2016	17/10/2016 22/06/2017	Normal Statü **Şube Md :**Mehmet Sakal 21/10/2016	272 Saat	Kurs Açma Onayı **İlçe MEM Md:** 21/10/2016	42412147836 Küddüs Demir	Lisans Sanat ve Tasarımı/Dekoratif Sanatlar	17/10/2016 22/06/2017	272 Saat
2226436	Guaj Boya Resim **Md. Yrd :**Hülya Ruken Demirci 28/04/2021	Yakutiye Gençlik Merkezi **Md :**Selahattin Genç 29/04/2021	01/11/2020 29/06/2021	Normal Statü **Şube Md :**Murat Ergün 29/04/2021	300 Saat	Ek Onay Eğitici Değişikliği **İlçe MEM Md:**Cihan Kıvanç 30/04/2021	42412147836 Küddüs Demir	Lisans Sanat ve Tasarımı/Dekoratif Sanatlar	17/05/2021 29/06/2021	62 Saat
2377088	Guaj Boya Resim **Md. Yrd :**Murat Şişman 08/07/2021	Yakutiye Gençlik Merkezi **Md :**Selahattin Genç 08/07/2021	10/07/2021 05/02/2022	Normal Statü **Şube Md :**Harun Çinici 09/07/2021	300 Saat	Kurs Açma Onayı **İlçe MEM Md:**Cihan Kıvanç 09/07/2021	42412147836 Küddüs Demir	Lisans Sanat ve Tasarımı/Dekoratif Sanatlar	10/07/2021 05/02/2022	300 Saat
2613030	Guaj Boya Resim **Md. Yrd :**Hülya Ruken Demirci 01/02/2022	Gençlik Merkezi **Md :**Selahattin Genç 01/02/2022	06/02/2022 17/09/2022	Normal Statü **Şube Md :**Harun Çinici 01/02/2022	300 Saat	Kurs Açma Onayı **İlçe MEM Md:**Cihan Kıvanç 01/02/2022	42412147836 Küddüs Demir	Lisans Sanat ve Tasarımı/Dekoratif Sanatlar	06/02/2022 17/09/2022	300 Saat

Bu belge yetkili kılınan Kurum Müdür yardımcısı/Kurum Müdürü, İlçe Milli Eğitim Müdür Yardımcısı/Şube Müdürü, İlçe Milli Eğitim Müdürü onaylar üzerine e-yaygın otomasyon sisteminden üretilmiştir

19.6.2023 - Sayfa 1/1

EK-48. Yakutiye Halk Eğitim Merkezi / Kurs Açma, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlendirme Onay Çizelgesi

Erzurum / Yakutiye
Yakutiye Halk Eğitimi Merkezi
KURS AÇMA, ÖĞRETMEN VE USTA ÖĞRETİCİLERİN GÖREVLENDİRME ONAY ÇİZELGESİ

Kurs No	Kurs Adı	Kurs Yeri	Baş/Bit Tarih	Kurs Açma Şekli	Kurs Süresi	Onay Türü	Eğitici Ad Soyad	Öğr. Durum Branş	Baş/Bit Tarih	Toplam Süre
3585354	Resim Sanat Eğitimi	Yakutiye Gençlik Merkezi	29/07/2023 13/04/2024	Normal Statü	368 Saat	Kurs Açma Onayı	42412147836 Kuddüs Demir	Lisans Sanat ve Tasarım/Dekoratif Sanatlar	29/07/2023 13/04/2024	368 Saat
Md. Yrd : Murat Şişman 24/07/2023		Müd :Selahattin Genç 24/07/2023	Şube Müd :Harun Çinici 24/07/2023		İlçe MEM Müd:Cihan Kıvanç 25/07/2023					

Bu belge yukarıda belirtilen Kurum Müdür yardımcısı.Kurum Müdürü, İlçe Milli Eğitim Müdür Yardımcısı/Şube Müdürü, İlçe Milli Eğitim Müdürü onayları üzerine e-yaygın otomasyon sisteminden üretilmiştir.

4.8.2023 Sayfa : 1/1

EK-49. Yakutiye Halk Eğitim Merkezi / Kurs Açma, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlendirme Onay Çizelgesi

Erzurum / Yakutiye
Yakutiye Halk Eğitimi Merkezi
KURS AÇMA, ÖĞRETMEN VE USTA ÖĞRETİCİLERİN GÖREVLENDİRME ONAY ÇİZELGESİ

Kurs No	Kurs Adı	Kurs Yeri	Baş/Bit Tarih	Kurs Açma Şekli	Kurs Süresi	Onay Türü	Eğitici Ad Soyad	Öğr. Durum Branş	Baş/Bit Tarih	Toplam Süre
4056774	Resim Sanat Eğitimi	Gençlik Merkezi	20/04/2024 05/01/2025	Normal Statü	368 Saat	Kurs Açma Onayı	42412147836 Kuddüs Demir	Lisans Sanat ve Tasarım/Dekoratif Sanatlar	20/04/2024 05/01/2025	368 Saat
Md. Yrd :Hülya Rukiye Dernirci 17/04/2024		Md :Selahattin Genç 17/04/2024	Şube Md :Emrullah Gül 17/04/2024	İlçe MEM Md :Abdurrahman Gaziloğlu 17/04/2024						

Selahattin GENÇ
Merkez Müdür

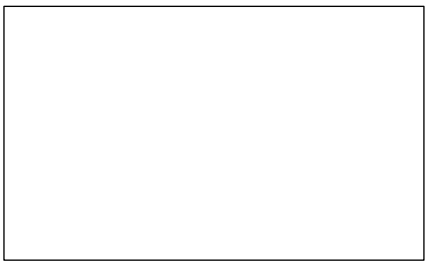
Bu belge yukarıda belirtilen Kurum Müdür yardımcısı,Kurum Müdürü, İlçe Millî Eğitim Müdür Yardımcısı/Şube Müdürü, İlçe Millî Eğitim Müdürü onayları üzerine e-yaygın otomasyon sisteminden üretilmiştir.

26.04.2024 Sayfa : 1/1

EK-50. Resim Sanat Eğitimi Öğrenci Listesi

3585354 - Resim Sanat Eğitimi...

No	Kimlik No	Ad Sovad	Telefon	Onay	Kayıt Durum
1	57***24	Ayşe Aybüke KIRKINCI	4422440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
2	45***30	Bennu Çağla ZİNİ	5419267719	Onaylandı	Aktif Öğrenci
3	43***90	Betül Rana BERŞE	4422440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
4	18***16	Buğra Kaan DEMİR	4422440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
5	17***72	Burçak Rana KURT	5010564639	Onaylandı	Aktif Öğrenci
6	10***24	Buse DERYALI	4422440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
7	18***02	Çağlanur GÖMLEKSİZ	5434996130	Onaylandı	Aktif Öğrenci
8	74***96	Eda ÖZÇOLAK	2222222222	Onaylandı	Aktif Öğrenci
9	46***48	Elifcan KIRAÇ	5446277478	Onaylandı	Aktif Öğrenci
10	25***80	Emircan GİŞİ	4422440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
11	10***64	Fatıma Ahsen TEKİR	5377149740	Onaylandı	Aktif Öğrenci
12	42***04	Hiranur GARİBOĞLU	5305124575	Onaylandı	Aktif Öğrenci
13	68***60	İclal Emine CAN	4222440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
14	14***16	İlayda ÇAKALLI	2222222222	Onaylandı	Aktif Öğrenci
15	13***28	İrem ADIYAMAN	2222222222	Onaylandı	Aktif Öğrenci
16	13***14	Kadir Furkan SUSAM	5305124575	Onaylandı	Aktif Öğrenci
17	52***54	Mehmet Akif ÖNER	2442440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
18	32***32	Mehmet Egemen ÇAM	5318711430	Onaylandı	Aktif Öğrenci
19	30***50	Melisa BAŞTUĞ	4222440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
20	64***12	Muhammed Asaf DEMİR	5305124575	Onaylandı	Aktif Öğrenci
21	33***88	Nida METİN	5523528491	Onaylandı	Aktif Öğrenci
22	30***28	Öktem Alperen DEMİR	4422440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
23	15***62	Rabia KARADAĞ	5537085011	Onaylandı	Aktif Öğrenci
24	38***06	Rabia KARCIOĞLU	5380506171	Onaylandı	Aktif Öğrenci
25	10***56	Rabiya KUŞAN	5343583593	Onaylandı	Aktif Öğrenci
26	64***20	Rana ALPAĞUT	4422440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
27	11***20	Rana METİN	5523528491	Onaylandı	Aktif Öğrenci
28	36***18	Rukiye İsra SARIKAN	5550060415	Onaylandı	Aktif Öğrenci
29	36***70	Rümeysa Seyma Nur DEMEZ	4422440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
30	35***24	Sena Nur DEMEZ	4422440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
31	99***82	Soma ZAHIRI	5352596392	Onaylandı	Aktif Öğrenci
32	10***28	Sümeyra BAŞAR	5510371037	Onaylandı	Aktif Öğrenci
33	11***04	Ülkü Hilal ARAL	5302420317	Onaylandı	Aktif Öğrenci
34	18***36	Yunus Emre KAYA	2222222222	Onaylandı	Aktif Öğrenci
35	17***28	Zeynep KARAPINAR	5455360091	Onaylandı	Aktif Öğrenci

EK-51. Resim Sanat Eğitimi Öğrenci Listesi

4056774 - Resim Sanat Eğitimi...					
No	Kimlik No	Ad Soyad	Telefon	Onay	Kayıt Durum
1	10***28	Ahmet Efe SÖZEN	4422137760	Onaylandı	Aktif Öğrenci
2	13***58	Arzuhan AYBER	1111111111	Onaylandı	Aktif Öğrenci
3	11***32	Aslı ÖZKAN	5510212115	Onaylandı	Aktif Öğrenci
4	99***60	Aya JABAR	4422137760	Onaylandı	Aktif Öğrenci
5	38***28	Bahtınur GÜL	4422440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
6	32***66	Berna YOLDAŞ ÇELİK	4422440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
7	52***98	Beyza ARIGÜLOĞLU	1111111111	Onaylandı	Aktif Öğrenci
8	10***86	Beyza GÜNDÜZ	1111111111	Onaylandı	Aktif Öğrenci
9	27***90	Beyzanur KARCI	1111111111	Onaylandı	Aktif Öğrenci
10	10***24	Buse DERYALI	4422440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
11	13***40	Dilan NAMAZ	4422137760	Onaylandı	Aktif Öğrenci
12	24***48	Ebrar Emine POLAT	5511007361	Onaylandı	Aktif Öğrenci
13	12***30	Elif Kevser ÇELİK	4422440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
14	46***48	Elifcan KIRAÇ	5446274780	Onaylandı	Aktif Öğrenci
15	42***04	Hiranur GARİBOĞLU	4422137760	Onaylandı	Aktif Öğrenci
16	14***16	İlayda ÇAKALLI	1111111111	Onaylandı	Aktif Öğrenci
17	19***44	Melis KOCAKUŞ	4422440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
18	30***50	Melisa BAŞTUĞ	4422440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
19	18***68	Melisa SEFEROĞLU	1111111111	Onaylandı	Aktif Öğrenci
20	11***90	Muhammet Emin ÇEVİK	5516396684	Onaylandı	Aktif Öğrenci
21	16***22	Nazım Efe Türk DEMİR	4422440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
22	37***56	Nurseren PARILTI	4422440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
23	30***28	Öktem Alperen DEMİR	4422137760	Onaylandı	Aktif Öğrenci
24	10***56	Rabiya KUŞAN	4422137760	Onaylandı	Aktif Öğrenci
25	99***80	Roghıyeh NAJAFI	4168532695	Onaylandı	Aktif Öğrenci
26	11***30	Şeydanur DAŞBAŞI	4422137760	Onaylandı	Aktif Öğrenci
27	11***04	Ülkü Hilal ARAL	5302422031	Onaylandı	Aktif Öğrenci
28	11***90	Yaren DOĞAN	5068277104	Onaylandı	Aktif Öğrenci
29	18***36	Yunus Emre KAYA	5415628707	Onaylandı	Aktif Öğrenci
30	38***60	Zeynep ARIKAPAN	4422440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci
31	19***88	Zeynep Buğlem ÖZNALÇİN	1111111111	Onaylandı	Aktif Öğrenci
32	24***52	Zeynep SOLAK	4422440154	Onaylandı	Aktif Öğrenci

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Kuddüs DEMİR
Doğum Yeri ve Tarihi	
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	
Y. Lisans Öğrenimi	
Bildiği Yabancı Diller	
İş Deneyimi	
Stajlar	
Projeler	
Çalıştığı Kurumlar	
İletişim	
E-Posta Adresi	